

Bijora Sardarian

Idretts glede for alle?

En kvalitativ studie av hvordan norsk idrett kan tilrettelegge for egenorganiserte snowboardere

---

Masteroppgave i idrettsvitenskap
Seksjon for kultur og samfunn
Norges idrettshøgskole, 2018

Sammendrag

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) er landets største frivillige og medlemskapsbaserte organisasjon. Organisasjonsstrukturen er et resultat av historisk kompromiss og har i senere tid blitt kritisert for å være tung, kompleks og lite formålstjenlig. Følgelig har det blitt reist spørsmål omkring hvordan den organiserte skal tilpasse organisasjonsmodellen og møte nye aktivitetsmønstre. Parallelt har Stortinget bevilget midler til etablering av et ressurscenter for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet, ressurscenteret skal skape aktivitet utover den organiserte idretten. Med dette som bakteppe er studiens overordnede forskningsspørsmål følgende: *Hvordan kan Norges idrettsforbund tilrettelegge for egenorganiserte snowboardere?*

Studien har et kvalitativt design. Den bygger på to fokusgruppeintervjuer med totalt åtte egenorganiserte snowboardere, to semistrukturerte intervjuer med ansatte i Norges snowboardforbund (NSBF), samt dokumentanalyse. Institusjonell teori er brukt som studiens teoretiske rammeverk. Begrepene *isomorfisme* og *rasjonaliserte myter* blir brukt til å klargjøre hvordan NIF preger NSBFs arbeid rettet mot egenorganiserte. Videre belyser teorien hvordan NIF og NSBF kan opparbeide tillit og legitimitet blant egenorganiserte.

Resultatene som fremkommer av studien, indikerer at egenorganiserte snowboardere består av fire kategorier fordelt på omkring 105000 enkeltindivider. Studien avdekker at egenorganiserte snowboardere anser den organiserte idretten som en prestasjonsorientert arena tilrettelagt for barn, nybegynnere og toppidrettsutøvere. Likevel ser informantene verdien av organisering, først og fremst som et nødvendig grep i kampen om anlegg og aktivitetsmidler. Dog er samtlige enige om at organisering forutsetter endring. Sentrale endringsforslag kan deles inn i to hovedkategorier: *organisasjonstiltak* og *aktivitetstiltak*. Organisasjonstiltak er koblet til NIF og innebærer endringer i dagens struktur i form av nye tilknytningsformer, lettere organisering og digitalisering. Aktivitetstiltak er rettet mot NSBF med forslag om tilrettelegging for økt egenorganisert snowboard-aktivitet. Analysen synliggjør hvordan NSBF befinner seg i et spenningsfelt mellom organisert og egenorganisert aktivitet, hvor tvangsmessig isomorfisme opptrer som et hinder for NSBFs arbeid mot egenorganiserte.

Nøkkelord: Egenorganisert, Snowboardforbundet, NIF, institusjonell teori, modernisering.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	3
Tabelloversikt	6
Forord	7
Forkortelser	8
1.0 Innledning	9
1.1 Formålet med studien og problemstilling	10
1.2 Studiens struktur	10
2.0 Bakgrunn for studien og tidligere forskning	11
2.1 NIF: Visjon, formål, historie og organisering	11
2.1.1 Formelle demokratiske prosedyrer.....	13
2.1.2 NIF i norsk kontekst.....	14
2.1.3 Den organiserte idretten i endring	14
2.2 Norges Snowboardforbund	16
2.2.1 NSBF: et utradisjonelt organisasjonsledd	16
2.2.2 Direktemedlemskap.....	17
2.3 Egenorganiserte: Hvem er de, og hva betyr egenorganisert aktivitet?	18
3.0 Teoretisk rammeverk	21
3.1 Det institusjonelle organisasjonsteoretiske perspektivet	21
3.1.1 Nyinstitusjonell teori.....	22
3.1.2 Isomorfisme.....	23
4.0 Metode og forskningsdesign	26
4.1 Fortolkningsperspektiv, metodologi og metode	26
4.1.1 Refleksiv tilnærming.....	27
4.2 Utvalg	29
Utvalg 1: Snowboardforbundet – utvalgskriterier og fremgangsmåte	29
Utvalg 2: Egenorganiserte snowboardere – utvalgskriterier og fremgangsmåte	30
4.3 Datainnsamling	31
4.3.1 Dokumentanalyse	31
4.3.2 Intervjuguide	32
4.3.3 Pilotintervju.....	33
4.3.4 Kvalitative semistrukturerte intervju.....	33
4.3.5 Fokusgruppeintervju	34

4.3.6 Praktisk intervjugjennomgang	36
4.4 Databehandling og analyse	36
4.4.1 Dataanalyse runde én: Kategorisering av egenorganiserte snowboardere	36
4.4.2 Dataanalyse runde to: Informantenes tanker og holdninger	40
4.5 Kvalitetsvurdering	42
4.5.1. Reliabilitet	42
4.5.2. Validitet og overførbarhet	43
4.6 Etske overveielser	44
5.0 Resultat og diskusjon	47
5.1 Egenorganiserte snowboardere, hvem er de egentlig?	48
5.1.1 Estimert antall egenorganiserte og kategorisering	48
5.2 Er den organiserte idretten attraktiv i dag?	51
5.2.1 Informantenes tanker og erfaringer rundt NIF og organisert aktivitet	51
5.2.2 Innsikt i egenorganiserte snowboardaktiviteter	55
5.2.3 Behov, forventninger og krav	60
5.3 Hva preger NSBFs arbeid rettet mot egenorganiserte?	67
5.3.1 Hva kjennetegner Snowboardforbundet?	67
5.3.2 Hvilken påvirkning har NIF på NSBF?	69
5.3.3 Idrettmodellens forbruksdato: en rasjonalisert myte?	72
5.4 Tiltak	74
5.4.1 Organisasjonstiltak	75
5.4.2 Aktivitetstiltak	79
6.0 Konklusjon	81
6.1 Studiens begrensninger og forslag til videre forskning	83
Referanser	85
Vedlegg	93
Vedlegg 1: Kantar-TNS – estimert antall snowboardkjørere i Norge	93
Vedlegg 2: NSBF: Aktivitetstall 2016	94
Vedlegg 3: Godkjenning NSD	95
Vedlegg 4: Godkjent endringsskjema	99
Vedlegg 5: Informasjonsskriv og samtykkeskjema	100
Vedlegg 6: Intervjuguide NSBF	102
Vedlegg 7: Intervjuguide egenorganiserte	103

Tabelloversikt

<i>Tabell 1.</i> Datagenereringsoversikt: datagenereringsmetode og problemstilling	31
<i>Tabell 2:</i> Fullstendig dokumentoversikt i forbindelse med dokumentanalyse.....	31
<i>Tabell 3.</i> Informantenes demografi i fokusgruppe A og B.....	35
<i>Tabell 4.</i> Antall snowboardere i Norge, Kantar-TNS.....	37
<i>Tabell 5.</i> Medlemstall i Norges snowboardforbund 2016	37
<i>Tabell 6.</i> Fordeling av alderssegmentet 6 - 12 år basert på NSBFs medlemstall	38
<i>Tabell 7.</i> Antall snowboardere fordelt i aldersgrupper.....	48
<i>Tabell 8.</i> Oversikt over egenorganiserte snowboardere	49
<i>Tabell 9.</i> Presentasjon av informantenes behov, forventninger og krav	61
<i>Tabell 10.</i> Studiens overordnede tiltaksforslag	83

Forord

Denne masteroppgaven markerer slutten på en fantastisk og hektisk studietid. Det er min genuine interesse for organisasjon og ledelse, samt min lidenskap for utvikling, modernisering og idrett som har skapt grunnlaget for denne studien. Prosessen har gitt meg erfaringer og innsikt som jeg verdsetter svært høyt. Til tider har prosessen vært utfordrende og bortimot umulig. Som følge av dette opplever jeg å mestre en høyere grad av utholdenhet og jeg verdsetter også disse erfaringene. Det er viktig for meg å understreke at studien ikke hadde vært gjennomførbar uten en rekke mennesker:

Først og fremst vil jeg rette en stor takk til alle informanter. Uten deres innsikt, vilje og evne til å videreformidle ville ikke denne studien eksistert.

En spesiell takk til min veileder Annika Bodemar for gode faglige diskusjoner. Din fremragende evne til å veilede meg, og ikke minst for god hjelp og støtte under hele prosessen.

Til mamma, pappa, søster og kjæreste, takk for ubetinget støtte gjennom studietiden, men også livet forøvrig. Takk for deres utholdenhet, og for at dere alltid har tro på meg. Spesielt vil jeg takke for oppvartning og tilrettelegging i dagene før innlevering.

Venner er snille, tusen takk for all støtte og oppmuntrende ord gjennom hele prosessen. Takk til familien på Mo, og fine kolleger i Snowboardforbundet.

Avslutningsvis vil jeg rette en stor takk til NIH for faglig innhold av ypperste kvalitet, engasjerte forelesere, og ikke minst, venner for livet.

Oslo, mai 2018

Bijora Sardarian

Forkortelser

ALF: Alpinanleggenes landsforening

IPD: Idrettspolitisk dokument

Meld. St: Stortingsmelding

NIF: Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité

NSBF: Norges Snowboardforbund

NSD: Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste AS

1.0 Innledning

I internasjonal sammenheng blir Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) fremhevet som unik fordi all idrett er samlet i én og samme organisasjon (Norges Idrettsforbund, 2015, s. 25). Dette er ikke lenger tilfellet. Med bevilgninger fra Stortinget skal nytt ressurscenter for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet i prosjektperioden 2018 – 2021 skape aktivitet utover den organiserte idretten.

Med sine 2,1 millioner registrerte medlemskap er NIF landets største frivillige og medlemskapsbaserte organisasjon (Norges Idrettsforbund, 2015, s. 25). Likevel er det ett spørsmål som stadig trekkes frem i lyset; krever ny tid nye organisasjonsformer (Rafoss & Tangen, 2017)? I den samfunnsvitenskapelige idrettsforskningen fremstår det som vanlig praksis å ”betrikte idretten som en funksjon av samfunnet” (Olsbø, 2014, s. 8). Dog er det norske samfunn er i løpende utvikling og stiller dermed krav til modernisering og tilpasning i idretten (NIF, 2015). I senere tid har det blitt rettet et stort fokus mot hvordan NIF skal klare å møte nye aktivitetsmønstre og tilpasse organisasjonsmodellen. Idrettspolitisk dokument (IPD – styringsverktøy for tingperioden 2015 – 2019), har betonet at den organiserte idretten har som mål å være ”en levende frivillig medlemsorganisasjon som fornyer seg i takt med samfunnet” (Norges Idrettsforbund, 2015 s.12). Det er ikke til å stikke under en stol at målet er krevende.

Kulturminister Skei Grande avviser bestemt at NIF bør frykte ressurscenteret ”Det er ikke en kamp mot den organiserte idretten i NIF, men en kamp for den egenorganiserte idretten” (Strøm, 2018, s. 1). Denne studien er ikke en evaluering av NIF eller ressurscenteret, snarere inneholder studien et dypdykk i den egenorganiserte snowboardaktiviteten som skjer i Norge: hva er deres behov og hva mener de må til for en fremtidsrettet utvikling av norsk idrett¹? I denne studien defineres egenorganisert aktivitet som fysisk utfoldelse utenfor den organiserte idretten (Vårnes, 2015). Begrepet operasjonaliseres ytterligere i kapittel 2.3.

---

¹ Den organiserte idretten anvendes i denne studien som en samlebetegnelse på alle organisasjonsledd knyttet til NIF. I tillegg defineres Norges idrettsforbund i lys av teorivalg som en institusjon. Andre benevninger som organisasjon, norsk idrett vil også bli brukt.

1.1 Formålet med studien og problemstilling

Mens ungdomsfracfall, minoritetsgrupper og kommersialisering er sentrale og velkjente temaer i studier av endring i idretten (Seippel 2005; Olsbø, 2014; Breivik, 2013; Rafoss & Tangen, 2017), har fenomenet egenorganiserte fått mindre oppmerksomhet. Med dette studiet ønsker jeg å se nærmere på hvordan norsk idrett kan tilrettelegge for egenorganisert aktivitet. Mer presist er hensikten med denne studien å kartlegge hvordan den organiserte idretten kan tilrettelegge for egenorganisert snowboardaktivitet i NIF.

På bakgrunn av tema lyder studiens problemstilling som følger: *Hvordan kan NIF tilrettelegge for egenorganiserte snowboardere?* Problemstillingen operasjonaliseres gjennom fire delspørsmål. Delspørsmålene utgjør studiens struktur.

1. *Hvem er de egenorganiserte snowboarderne?*
2. *Er den organiserte idretten attraktiv for egenorganiserte i dag?*
3. *Hva preger NSBFs arbeid rettet mot egenorganiserte?*
4. *Hvilken anbefalte tiltak kan iverksettes for å fange opp egenorganiserte snowboardere i fremtiden?*

1.2 Studiens struktur

Oppgaven inneholder, ut over dette kapittelet fem hoveddeler. I den første delen (kapittel 2) skisseres bakgrunn for studiet, det innebærer blant annet et dypdykk i dagens situasjon, samt en rekke begrepsavklaringer. Dernest tar jeg for meg studiets teoretiske rammeverk (kapittel 3). Dette innebærer en kort presentasjon av det teoretiske rammeverket som skal ligge til grunn for de empiriske analysene i studiet. Institusjonell teori er valgt som studiets overordnede teoretiske utgangspunkt og skal i det følgende bidra til å kartlegge hva som preger NSBFs arbeid rettet mot egenorganiserte og belyse hvordan NIF og NSBF kan opparbeide tillit og legitimitet blant egenorganiserte snowboardere. Videre presenteres studiets metodologi i detaljer, med en refleksiv tilnærming (kapittel 4) og videre, presenteres studiets resultat og diskusjon (kapittel 5). Kapittelet er delt inn i 4 hoveddeler som samlet skal besvare på studiens problemstilling. Avslutningsvis skisseres en oppsummering av sentrale funn, konklusjon og veien videre. Studiet har sterke praktiske implikasjoner som kan bidra med innspill til modernisering av NIF.

2.0 Bakgrunn for studien og tidligere forskning

I dette kapittelet blir det redegjort for essensielle forhold som gir innsikt og danner grunnlag for en bedre og bredere forståelse av konteksten. Innledningsvis presenteres norsk idrett og NIFs organisasjonsmodell. Videre presenteres NSBF, med hensikt om å gi lesere bakgrunnsinformasjon om studiens hovedtema, tilknytningsformer og egenorganiserte. Andre forhold som kan bidra til å belyse og forklare dagens situasjon med tilknytningsformer og egenorganiserte vil også skisseres i korte trekk.

2.1 NIF: Visjon, formål, historie og organisering

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité er det øverste organ i norsk idrett (NIFa, u.å.). Visjon til NIF er *idretts glede for alle* og organisasjonens formål er ”å arbeide for at alle mennesker gis mulighet til å utøve idrett ut fra sine ønsker og behov, uten å bli utsatt for usaklig og uforholdsmessig forskjellsbehandling” (Norges idrettsforbund, 2015, s. 5). Videre skal organisasjonen være en ”positiv verdiskaper for individ og samfunn og dermed styrke sin posisjon som folkebevegelse og drivkraft i samfunnet” (Norges idrettsforbund, 2015, s. 24). Organisasjonens arbeid skal preges av grunnverdiene ”frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd, og all idrettslig aktivitet skal bygge på idretts glede, fellesskap, helse og ærlighet” (Norges idrettsforbund, 2015, s. 5). Organisasjonen er medlemskapsbasert og har en representativ demokratisk struktur der de lokale idrettslagene er koblet til det sentrale organisasjonsleddet gjennom en vertikal organisering (Enjolras & Waldahl, 2009).

Forløperen til NIF ble stiftet 15.mars 1861 under navnet *Centralforeningen for Udbredelse af Legemsøvelser og Vaabenbrug*. I 1893 ble vedtok Stortinget at skyttervesenet og idretten skulle skille lag, og *Centralforeningen for Udbredelse av Idræt ble stiftet*. I 1910 ble *Norges Riksforbund for Idræt* stiftet, i 1917 meldte Centralforeningen seg ut av riksforbundet som følge av at de opprettholdt tilknytning til forsvarsidealet. I 1919 ble *Norges landsforbund for Idræt* etablert, *Arbeidernes idrettsforbund* ble stiftet i 1924 og virket som en motvekt til det ”borgerlige” Norges Landsforbund for Idræt eksisterte frem til 1940, da et vedtak besluttet at Norges Landsforbund for Idræt og Arbeidernes Idrettsforbund skulle bli slått sammen til Norges idrettsforbund. Det opprinnelige Landsforbundet var organisert etter idrettsgrener – de nåværende særforbundene, mens Arbeidernes idrettsforbund var regionalt organisert –

de nåværende idrettskretsene. Sammenslåingen innebar et kompromiss, der begge organisasjonsstrukturene ble beholdt. I 1996 ble Norges idrettsforbund og Norges olympiske komité slått sammen til Norges idrettsforbund og olympiske komité. 1. Januar 2008 ble Norges funksjonshemmedes idrettsforbund oppløst og integrert i NIF, organisasjonen har siden 2008 gått under navnet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (Enjolras & Waldahl, 2009). Som et resultat av historisk utvikling er organisasjonen karakterisert ved en todeling mellom særforbundslinjen og NIF-linjen (Enjolras & Waldahl, 2009). Dermed har NIF arvet en organisasjonsstruktur som er ordnet i to linjer: Særforbundslinjen har det idrettsfaglige ansvaret i organisasjonen, mens NIF-linjen har en idrettspolitisk og strategisk rolle i et bredt samfunnsmessig perspektiv (Enjolras & Waldahl, 2009). Mer presist består organisasjonen av 54 særforbund, 19 idrettskretser, 366 idrettsråd, omkring 11000 idrettslag og ca. 2 millioner medlemskap, og utgjør med dette Norges største frivillige organisasjon (NIFb, u.å.; Norges idrettsforbund, 2015).

Særforbundslinjen består av særforbund og særkretser (Enjolras & Waldahl, 2009). *Særforbundene* er et nasjonalt fellesorgan for en spesifikk idrett, de organiserer og leder den aktuelle idretten og har ansvar for konkurransevirkosomheten og utviklingen av sær-idretten nasjonalt og internasjonalt. Særforbundene er medlem av NIF og sine internasjonale særforbund. (NIFb, u.å.). Særforbundet er med andre ord den høyeste faglige myndigheten for den aktuelle idretten. *Særkretsen* utgjør regionsleddet i særforbundslinjen, særkretsen kan enten dekke et fylke, eller utgjøre en region som har ansvar for flere fylker (Enjolras og Waldahl, 2009). Modellen er først og fremst formålstjenlig i de store særforbundene, da organisering i særkrets forutsetter at fem idrettslag utøver den aktuelle idretten (Enjolras og Waldahl, 2009). *NIF-linjen* består av sentraladministrasjonen i NIF, idrettskretser og idrettsråd. *Idrettskretsene* operer som fellesorgan for all idrett innenfor fylkesgrensene (Enjolras og Waldahl, 2009). Deres oppgave er å fremme samarbeid mellom særkretsene og idrettslagene, samt mellom idrettens organisasjonsledd og øvrige fylkeskommunale instanser med ansvar for idrett og fysisk aktivitet (NIFb, u.å.). Idrettskretsene skal også veilede og ivareta støttefunksjoner overfor idrettslagene i økonomiske, administrative og organisatoriske spørsmål, samt arbeide for å styrke idrettens rammevilkår (Enjolras og Waldahl, 2009). På kommunalt nivå er *idrettsrådene* et fellesorgan for all idrett. Idrettsrådene består av idrettslagene innenfor kommunegrensen, og er organisert i NIF gjennom idrettskretsene

(NIFb, u.å.). Alle kommuner med mer enn tre idrettslag skal ha et idrettsråd. Oppgaven for idrettsrådet er å styrke idrettslagenes posisjon i kommunen og operere som en arena for dialog mellom idrettslagene og kommunen, og mellom idrettslagene og idrettskretsene (Enjolras og Waldahl, 2009). I tillegg er idrettsrådets oppgave å formidle idrettslagenes anleggsbehov til kommunale myndigheter, og fordele midlene fra den statlige tilskuddsordningen til lokale lag og foreninger (NIFb, u.å.). *Idrettslagene* er medlem av begge linjene og utgjør den lokale grunnmuren i NIF. De er selveiende og frittstående med utelukkende personlige medlemmer. Idrettslagene kan organiseres på fire ulike måter: *fleridrettslag* (flere idretter), *særidrettslag* (en idrett), *allianseidrettslag* (flere sær idretter som er selvstendige juridiske enheter), eller *bedriftsidrettslag* (medlemmer fra arbeidsplasser: organisert via Norges Bedriftsidrettsforbund) (Enjolras og Waldahl, 2009).

2.1.1 Formelle demokratiske prosedyrer

Årsmøte/ting er den høyeste myndigheten innenfor alle organisasjonsledd i NIF. NIFs lov regulerer hvilke oppgaver årsmøte og tinget skal ivareta, og gir på denne måte sterke føringer på hvordan det skal gjennomføres. Prosedyren for gjennomføring sikrer visse demokratiske rettigheter. I særforbundene, idrettskretsene og på idrettstinget behandles også langtidsplaner, ofte omtalt som idrettspolitiske dokumenter. Dokumentene skal gjelde for de neste fire årene og har som hensikt å være et arbeidsverktøy for det kommende styret. Representasjonsrett på årsmøte/ting i de ulike organisasjonsleddene er regulert av NIFs lov. På idrettslagets årsmøte forutsetter representasjonsrett at en ikke skylder kontingent, har vært medlem i minst en måned, samt fylt 15 år. Det generelle prinsippet for de øvrige organisasjonsleddene er at underliggende ledd velger representanter til overliggende ledd (Enjolras og Waldahl, 2009). På idrettstinget gjelder det særskilte regler for representasjon- og stemmerett. Overordnet har følgende representasjonsrett: 75 representanter fra særforbund og 75 representanter fra idrettskretser og det sittende idrettsstyret. Idrettstinget avholdes hvert fjerde år og er den organiserte idrettens høyeste myndighet. I tingperioden har idrettsstyret myndighet med ansvar for å gjennomføre vedtak som fattes på tinget, samt andre fellesoppgaver både nasjonalt og internasjonalt. Hver år samles særforbundspremier og ledere av idrettskretser til ledermøte. Leder møte har som hensikt å diskutere idrettens satsningsområder. Det er ikke årsmøtets mandat å fatte nye vedtak, annet enn valg av medlemmer i valgkomite til idrettstinget. Idrettsstyret avgir sluttrapporter (NIFb, u.å.).

2.1.2 NIF i norsk kontekst

Idrett har med tiden inntatt en sentral rolle i det norske funnet, og blir i samtiden assosiert med en rekke positive egenskaper: Fysisk aktivitet er først og fremst helsefremmende, men kan i tillegg stimulere glede, mestring, personlig utvikling og engasjement. Idretten er åpen for alle som vil delta, og bli dermed fremhevet som en sosialiseringarena uavhengig av individuelle ulikheter. På denne måten kan idretten bidra til å utjevne forskjeller i samfunnet. Gjennom idrettens samfunnsbyggende funksjoner kan man fra ung alder ta del i organisasjonsmedlemskap for å knytte nettverk på tvers av ulikheter, samt akkumulere en forståelse av norsk frivillighetskultur, dugnad, demokrati og organisasjonsliv (Olsbø, 2014; Seippel, 2002; Meld. St. 26 (2011-2012)). I lys av argumentene kan vi si at norsk idrett er en samfunnsbyggende arena, hvor deltakelse kan generere kulturell og sosial kapital. Men til tross for kulturelle, sosiale og politiske argumenter (som understreker NIFs dype forankring og mektige posisjon i dagens samfunn), er det grunn til å stille spørsmål vedrørende idrettmodellens forbruksdato (Lesjø, 2008; Rafoss & Tangen, 2017). Ethvert sosialt system er på sikt avhengig av at majoriteten av medlemmene finner de sosiale ordningene og sentrale beslutningene legitime. For å unngå en legitimitetskrise er NIF som sosial institusjon avhengig av tillit fra deres medlemmer og samfunnet omkring (Lesjø, 2008). Det siste året har NIF blitt utsatt for omfattende kritikk i media. Dagens nyhetsbilde kan tyde på at den organiserte idretten tar en større plass i offentligheten enn det som kan rettferdiggjøres. Den voldsomme eksponeringen setter idrettens verdier i søkelyset og kan føre til flere kritiske spørsmål rundt den organiserte idretten. Eksempelvis kan man sette spørsmålstegn vedrørende fordelingen av tippenøkkelen, som i stor grad går til den organiserte idretten (Pengespillogen-spill, § 10, 1992). Spørsmålet er relevant i forbindelse med anleggsmidler, da egenorganisert aktivitet i lite kostnadskrevenne anlegg er et fremtredende mønster (Rafoss & Tangen, 2017).

2.1.3 Den organiserte idretten i endring

NIF var i mange år enkelt å forholde seg til, om vinteren gikk man på ski, om sommeren sto friidrett og fotball sentralt. Med tiden kom hall- og ballidrettene til og skape et større aktivitetstilbud, dog forble organiseringen av idrett som tidligere (Brekke, 2002). I løpet av 1980-1990-tallet begynte de tradisjonelle aktivitetene å slite med rekruttering av ungdom. Det hevdes at ungdommen begynte å sette egne ønsker og behov foran tilhørighet til den lokale klubben (Brekke, 2002). Utover 1990-tallet og de siste 20 årene

har kommersialisering tatt en større plass i den organiserte idretten, og det har dukket opp nye idretter som utfordrer de etablerte verdiene og strukturene i NIF gjennom modernisering og individualisering (Brekke, 2002). Av de nye aktivitetene var det snowboard, denne fremmede fugl i vinteridrettens noble familie, som fikk størst oppslutning. I løpet av tidsrommet 1994 – 1998 utkonkurrerte sporten nasjonalidretten langrenn i rekruttering, og satte slalåmsporten i skyggen (Brekke, 2002). Men til tross for stor oppslutning og høye tall på snowboardere generelt, favnet den organiserte idretten med NSBF i spissen kun en prosentandel av bredden. Basert på medlemstall fra 2016 var 3100 (vedlegg 2) av potensielt 108 000 aktive snowboardere organisert i NIF gjennom lokale idrettslag.

I artikkelen «*Den norske idrettsmodellen – i utakt med tiden?*» reiser Rafoss og Tangen (2017). spørsmålsteget til idrettmodellens forbruksdato. De vektlegger spesielt endringer i befolkningens aktivitetsmønster og anleggsbruk, og hevder med dette at den norske idrettsmodellen ikke er egnet for dagens og morgendagens forhold. Videre er artikkelen *Networks and the Organization of identity: the case of Norwegian Snowboarding* et viktig bidrag. Her skriver Steen-Johnsen (2008) om fremveksten av alternative organisasjonsformer i møte med tradisjonelle idrettsorganisasjoner. Hun anvender NSBF som case, og stiller spørsmål vedrørende hva som kjennetegner organisasjoner som NIF.

Oppsummert har den organiserte idretten stått ovenfor en tosidig utfordring de siste tiårene; 1) egenorganiserte og 2) egen organisasjonsmodell. *De egenorganiserte* omfatter i denne sammenheng egenorganiserte snowboardere født mellom 1991 og begynnelsen av 2000-tallet. De har fått inn sosiale medier med morsmelka og bruker i gjennomsnitt 3 – 4 timer på internett hver dag. De er overeksponert for innhold og er som følge av det mer skeptiske (av natur) til alt som blir presentert. Med *egen organisasjonsmodell* peker jeg i denne sammenheng på medlemskapsstrukturen. Her er det naturlig å trekke frem det underliggende organisasjonsleddet NSBF som eksempel. Særforbundet er et tydelig eksempel på dagens tilknytningsform ikke er bærekraftig. Utfordringen blir synlig i spriket mellom aktive egenorganiserte versus aktive organiserte medlemmer.

2.2 Norges Snowboardforbund

Snowboard kategoriseres av mange som en livsstilidrett i likhet med surf og skate, hvor konkurranseånden er tonet ned, mens glede er essensielt (NSBF u.å.). Snowboard har sitt utspring fra skate og surf med røtter i USA. De første brettene var bindingsløse, hadde styrefinner og styresnor. Snowboard kom til Norge mot slutten av 70-tallet, da en subkultur bestående av skatere og surfere eksperimenterte med snøsurf på hjemmelagde brett (NSBF u.å.). Etter hvert kom det også brett med bindinger som førte til større kontroll over brettet. Snowboardindustrien forsøkte å få i gang et samarbeid med norske skiprodusenter, men uten hell (NSBF u.å.). Sporten har historisk blitt assosiert med en rebellkultur. Forbud mot snowboard i norske alpinanlegg frem til midten av 80-tallet er et uttrykk for dette. Etter hvert skjønnte anleggene at det var penger å tjene på snowboard og åpnet følgelig for sporten (NSBF u.å.). I dag er snowboard en bred og anerkjent idrett som er tilsluttet NIF samt integrert i det Olympiske programmet.

2.2.1 NSBF: et utradisjonelt organisasjonsledd

NSBF har i likhet med andre særforbund i NIF hovedansvaret for organisering og drift av den aktuelle idretten. Forbundet ble grunnlagt i 1987 og tatt opp som eget utvalg på idrettstinget i 1995. I 1996 ble NSBF et særutvalg, og i 1999 tildelt særforbundstatus (Snowboardforbundet, u.å.). Forut den sistnevnte hendelsen kjempet miljøet for at snowboard skulle bli et eget forbund i NIF, og ikke en del av Norges Skiforbund.

”Sporten skulle organiseres av snowboardere for snowboardere” (Brekke, 2002 s, 5). I dag er organisasjonen sentralisert og organisk for å utvikle seg i takt med samfunnet. Visjonen er å *vise verden hvor viktig det er å ha det gøy*. Følgelig jobber NSBF for at alle skal få en bedre mulighet til å stå på brett. *Alle* er et nøkkelord som også innebærer de egenorganiserte som av ulike grunner ikke ser et lokalt organiseringsbehov. Tall fra idretsregistreringen i 2016 viser til omkring 3100 medlemmer (vedlegg 2), fordelt på 50 klubber (Snowboardforbundet, u.å.).

NSBF jobber med tilpasset klubb utvikling, og utdanning av ressurspersoner for å sikre kompetanse og lokalt tilbud over hele landet. Videre jobber de med alt fra ordinært norgesmesterskap til alternative arrangementsformer som trigger kreativiteten og bevarer sportens særpreg og egenart (tiltak rettet mot bredden i alle alderskategorier og kjønn uten krav til medlemskap). Arbeidet er dermed ikke forbeholdt medlemsmassen,

men miljøet. Med andre ord jobber forbundet for alle som kjører snowboard, også egenorganiserte (Snowboardforbundet, u.å.).

NSBFs spesielle posisjon og sportens egenart er en del av bakgrunnen for denne studien. Idretten er mer eller mindre preget av det man kan kategorisere som alternative idrettsverdier. Uavhengighet og lek står sentralt, det gjenspeiles i visjonen. I tillegg har de et tvetydig forhold til *organisering, trening og konkurranse*, tidligere omtalt som idrettens tre grunnpilarer (Christensen, 2001). Deler av snowboardmiljøet vil se organisering som et nødvendig onde, men kontrollen må ligge hos miljøet. Systematisk trening har ikke den samme posisjonen som i tradisjonell idrett, og konkurranseverdien er ikke selvsagt. Man kan forvente klare motsetninger mellom forvalterne av den tradisjonelle idretten, og nye aktivitetsformer som bringer med seg ukjente verdier og krav om alternative organisasjonsformer. Et naturlig spørsmål vil da være hvordan løser vi dette? Er det hensiktsmessig at idretten tilpasser seg nye krav, eller må de nye aktivitetsformene tilpasse seg idretten?

2.2.2 Direktemedlemskap

IPD betoner som nevnt at den organiserte idretten har som mål å være en ”levende frivillig medlemsorganisasjon som fornyer seg i takt med samfunnet” (Norges idrettsforbund, 2015, s. 5). Ett av to beskrevne tiltak satt for inneværende tingperiode er å ”utrede og prøve ut ulike tilknytningsformer som kan gjøre aktivitetstilbudet og medlemskap letter tilgjengelig” (Norges idrettsforbund, s. 12). Idrettstinget har på bakgrunn av et internt moderniseringspress ved flere anledninger tatt stilling til forslag som kunne endret reglene for hvem som kan være medlem. Et uttrykk for dette presset er søknaden NSBF sendte til idrettsstyret i 2000, med et ønske om å etablere *direktemedlemskap*. NSBF hadde praktisert ordningen i noen grad tidligere, men ønsket gjennom søknaden å formalisere praksisen (Brekke, 2002). Bakgrunnen og forløperen til direktemedlemskapsordningen var de nasjonale klubbene *Norsk halfpipe club*, og *Norsk carving club*. Klubbene ble betraktet som ”restklubber” hvor medlemmene delte interesse for snowboard, men manglet et lokalt klubbtilbud (Brekke, 2002). NSBF håpet at en direktemedlemskapsordningen kunne bidra til å: ”Fange opp og holde kontakt med medlemmer der klubben ikke fungerte, Fange opp nye medlemmer der det ikke er klubber i dag – på sikt danne ny klubb, og Fange opp snowboardinteresserte over hele landet uten klubbtilknytning” (Brekke, 2002 s, 37). Med andre ord ønsket NSBF å tilby

tilknytning til alle som henvendte seg. Idrettsstyret innvilget NSBF tillatelse til å teste prøveordningen i en toårsperiode. Tillatelsen ble gitt i en periode med idrettspolitiske føringer i retning av økt satsning på klubbene: Offentlige midler forvaltet av NIF skulle i større grad sluses til de enkelte klubbene. Føringerne sto tilsynelatende i motsetning til prøveordningen med direkte-medlemskap (Brekke, 2002). I samme periode var snowboardsporten i kraftig utvikling, noe som gjorde det vanskelig å sile ut effekten av ordningen. Prøveordningen ble nedstemt på Idrettstinget i 2003 og 2007, fordi ordningen hevdes å stride mot norske idrettsverdier (Brekke, 2002). Tinget har med andre ord kviet seg lenge for å løse opp i lovverket som regulerer denne delen av organisasjonens virke. I rapporten *Utfør løypa? Forsøk med direkte-medlemskap i Norges snowboardforbund*, synliggjør Brekke (2002) hva som skjer når det etablerte møter det nye. I rapporten anvender Brekke (2002) modernitet, identitet og individualisme i sin teoretiske diskusjon, og legger muligheten for en tiltakende individualisme til grunn for sin forskning. Rapporten er utgangspunktet for denne studien.

2.3 Egenorganiserte: Hvem er de, og hva betyr egenorganisert aktivitet?

Egenorganiserte og egenorganisert aktivitet har vært i fokus siden 2016, da Venstre fremmet et forslag om å bevilge 50 millioner NOK til egenorganisert aktivitet, forslaget skapte store reaksjoner da det ble vedtatt.

Selv om NIFs visjon er å omfavne alle, er det et faktum at mange faller utenfor den organiserte idretten i dag. Egenorganiserte kan bli sett som potensielle medlemmer i idrettslag og klubber. Deres refleksjoner, tanker og meninger er derfor av stor interesse for departementet, NIF og underliggende organisasjonsledd. Til tross for at egenorganiserte ofte blir omtalt som ”ungdommer som driver med alternativ idrett” (Opsahl og Jarlsbo, 2016), fins de egenorganiserte i alle miljøer, idretter, samfunnsnivåer og aldersgrupper. Denne studien tar som tidligere nevnt kun for seg aktive egenorganiserte snowboardere. Disse utgjør omkring 105 000 mennesker (for utregning se kap. 4.4) som kjører snowboard fra en til tre ganger i mnd. til fem eller flere ganger i uka (vedlegg 1) Egenorganiserte er en svært aktiv og engasjert gruppe med mye initiativ. Gruppens motivasjon og lidenskap vil naturligvis variere, men de er alt i alt relativt selvgående og selvlærte i forhold til å utvikle sine ferdigheter på snowboard. I gruppen finner vi alt fra

de som liker å kjøre i bakken med familien, til de som blir ansett som profesjonelle både i Norge og internasjonalt, men dette utenfor den organiserte idrettens rammer.

Den norske ordboken bærer ikke begrepet *egenorganisert aktivitet*. Det fins heller ingen entydig definisjon av begrepet til tross for at det har blitt anvendt i flere år. Begrepet brukes ofte som en fellesbetegnelse på livsstilsidretter og gir lett assosiasjoner til idretter som faller utenfor det organiserte i NIF, men hva betyr det egentlig?

Egenorganisert aktivitet består av to ord – *egenorganisert* og *aktivitet*. Førstnevnte ord kan på engelsk oversettes som – *spontaneous order*, også kaldt *self-organization*. Det betyr den spontane fremveksten av orden ut av et tilsynelatende kaos, og blir ofte definert som ”the result of human action, not of human design” (Hayek, 1969, s.97 sitert i Norman, 1982). Utvikling av livet på jorden, språk og en fri markedsøkonomi har alle blitt fremhevet som eksempler på systemer som har utviklet seg gjennom spontan orden (Norman, 1982). Organisasjoner kan være- og er ofte en del av spontane sosiale ordrer – men det motsatte er ikke mulig. Mens organisasjoner er opprettet og styrt av mennesker, er spontane ordre verken opprettet, kontrollert eller kontrollbare (Hayek, 1969. sitert i Norman, 1982). Med substantivet *aktivitet* menes fysisk aktivitet, begrepet benyttes overordnet og inkluderer alle former for fysisk utfoldelse, som for eksempel arbeid, idrett, mosjon, friluftsliv, lek, trening, trim, kroppsøving og fysisk fostring (Bahr, 2017).

Per i dag foreligger det ingen felles konsensus om hva egenorganisert aktivitet innebærer, dog har det blitt gjort flere forsøk på å ordfeste begrepsbruken. Eksempelvis hevder Vårnes (2015) at egenorganisert aktivitet kan defineres som ”aktivitet utenfor den organiserte idretten” (s. 12). Dette innebærer at aktiviteten skjer på utøvernes eget initiativ og egne premisser. Med organisert idrett menes den fysiske aktiviteten man utfører tilrettelagt i regi av idrettslag. Videre defineres begrepet i Meld. St 26 (2011 – 2012), på følgende måte:

Idrett og fysisk aktivitet for alle innebærer at staten gjennom sin virkemiddelbruk skal legge til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet. Med idrett forstås i denne sammenheng trening og konkurransevirkosomhet i den organiserte idretten. Fysisk aktivitet referer til egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter (Meld. St. 26 (2011-2012, s. 69)).

Vi kan også si at motivasjonen for og intensiteten på aktivitet er avgjørende indiksjoner på om aktiviteten er egenorganisert eller ikke. ”På samme måte kan ulike skiaktiviteter utøvd i samme anlegg være [organisert] idrett, egenorganisert trening eller friluftsliv, avhengig av intensitet eller motivasjon for aktiviteten” (Meld St. 26 (2011-2012, s. 109). I denne oppgaven defineres egenorganisert aktivitet som fysisk utfoldelse utenfor den organiserte idretten. Følgelig vil aktivitet som er initiert av en trener bli kategorisert som organisert idrett. Videre vil aktivitet i et idrettslag som er initiert av medlemmene selv, basert på lek og ingen struktur også kunne bli kategorisert som egenorganisert aktivitet.

3.0 Teoretisk rammeverk

Organisasjonsteori utgjør et omfattende og teoretisk mangfold som kan anvendes til å forklare og beskrive atferd i organisasjoner. De ulike perspektivene kan blant annet bidra til å besvare hva en organisasjon er, hvordan den virker, og i dette tilfellet endring (Busch & Vanebo, 1991). Dette kapittelet har som hensikt å presentere relevante perspektiver, samt etablere et begrepsapparat og et teoretisk rammeverk som kan bidra til å belyse studiens problemstilling.

3.1 Det institusjonelle organisasjonsteoretiske perspektivet

Det institusjonelle organisasjonsteoretiske perspektivet kan spores tilbake til slutten av 1800-tallet med røtter i teoriene til Thorstein Veblen, Max Weber, Emilie Durkheim og Karl Polanyi (Eriksson-Zetterquist, 2014). Overordnet synliggjør teoriene hvordan organisasjoner utvikler seg i sameksistens med omgivelsene (Lewin & Volberda, 2003). Perspektivet vektlegger den betydning tradisjoner, uformelle strukturer, normer og verdier har på organisasjonsutforming. Det foreligger konkurrerende definisjoner av begrepet institusjon - en institusjon kan blant annet forstås som en forening, en kultur, eller en strukturell regellignende praksis. Institusjonen finnes i alt fra et håndtrykk til et ekteskap eller en strategiavdeling (Eriksson-Zetterquist, 2014). *Institusjonalisering* blir forstått som en prosess hvor sosiale relasjoner og handlinger blir tatt for gitt (Eriksson-Zetterquist, 2014). Institusjoner vokser fram når vi konstruerer vår sosiale virkelighet, med andre ord tilpasser organisasjonen seg gradvis indre og ytre press gjennom naturlige institusjonaliseringsprosesser (Berger & Luckmann, 1967; March og Olsen, 1989). Det teoretiske rammeverket knytter oss mot sentrale bidragsytere i organisasjonsteorien, klassisk institusjonell teori er utviklet av Selznick (1957 og 1997) og Berger og Luckmann (1966/2000), mens Meyer og Rowan (1977) samt DiMaggio og Powell (1983) er kjente bidragsytere innenfor det nyinstitusjonelle perspektivet.

Institusjonelt perspektiv har tidligere blitt anvendt med et særlig fokus på endringsprosesser i offentlig sektor (Christensen, Egeberg, Lægreid, Roness, Røvik, 2015). Forskerne hevder at offentlige organisasjoner er fundamentalt ulike fra private organisasjoner. For eksempel har offentlige organisasjoner en overordnet politisk ledelse og kan betones som multifunksjonelle da de skal ivareta delvis motstridende hensyn (Christensen et al., 2015). Da NIF kan dra paralleller til offentlige organi-

sasjoner er det interessant å se om rammeverket kan ha relevans. Institusjonell teori benyttes også i organisasjoner for å forklare hvilke forventninger omgivelsene stiller til organisasjonen. På den ene siden finner vi tekniske og økonomiske krav, og på den andre siden sosiale og kulturelle krav. Med teorien ønsker jeg å trekke frem sentrale forklaringsfaktorer av relevans for studien.

Teorien er spesielt relevant når det gjelder NIFs historie vedrørende tilknytningsformer. Perspektivet tar for seg utvikling og tilpasning basert på historier og tradisjoner, dette er sammenfallende med de kulturelle normene og verdiene som har preget NIF i spørsmålene vedrørende organisasjonens moderniseringsbehov, og kan dermed ha betydning for dens videreutvikling og endring. Videre vektlegger perspektivet at institusjonens utvikling og tilpasning skjer på bakgrunn av indre og ytre press. Indre press er i denne sammenheng representert ved ansatte i NSBF. Ytre press omhandler omgivelsene og det nære handlingsmiljøet her representert ved egenorganiserte snowboardere. Organisasjoner er ofte avhengig av støtte og legitimitet i befolkningen, og er dermed under press for å tilpasse seg generelle verdier, normer og regler som eksisterer i samfunnet til enhver tid (Jacobsen & Thorsvik, 2002).

I det følgende vil kapittelet redegjøre for hovedargumentene og mekanismene innenfor nyinstitusjonell teori. Empirien er først og fremst hentet fra Meyer og Rowan (1977) og DiMaggio og Powell (1983), sammen vil bidragsyterne utgjøre fundamentet for min tilnærming og forståelse av perspektivene.

3.1.1 Nyinstitusjonell teori

Mot slutten av 1970-årene gjorde nyinstitusjonell teori seg for alvor gjeldende på det organisasjonsteoretiske feltet (Eriksson-Zetterquist, 2014). Teorien vektlegger i større grad betydningen av eksterne påvirkningskrefter, det teoretiske perspektivet argumenterer for at organisasjonen befinner seg i *institusjonelle omgivelser* og forklarer følgelig hvorfor og hvordan omgivelsene påvirker organisasjonens handlinger (Washington & Patterson, 2011). Meyer og Rowan (1977) vektlegger i stor grad legitimitet fremfor intern effektivitet som en forklaring på suksess og overlevelse. De institusjonaliserte omgivelsene konfronterer organisasjonen med sosialt skapte normer og konvensjoner som legger føring for hvordan organisasjonen bør være utformet til enhver tid (Meyer & Rowan, 1977). Det presiseres at institusjonelle omgivelser er

samfunnsskapte fenomener, ikke naturgitte, objektive realiteter. Fremveksten av institusjonelle omgivelser er et resultat av kompleksiteten i det moderne samfunn (Andreassen, 2006). Meyer og Rowan (1977) beskriver normer og konvensjoner som *rasjonaliserte myter*, det er sosialt konstruerte sannheter og generaliserte oppfatninger av hva som er ”rett” praksis i organisasjonen. De rasjonaliserte mytene utgjør deler av den formelle strukturen og har gjennomgående stor innflytelse på organisasjonen. Individene aksepterer en felles definisjon av den sosiale virkeligheten fordi gjentatt sosial interaksjon konstruerer virkeligheten gjennom felles fortolkninger, likevel oppleves virkeligheten som en objektiv realitet (Andreassen, 2006). Det utvikles ”ta – for – gitt” normer som representerer en form for ”ideologisk hegemoni” (Meyer & Rowan, 1977). Når felles fortolkninger og fremherskende verdier får en allmenn utbredelse, en regelliknende karakter, kan en kalle den for institusjonelle, rasjonaliserte myter. Mytene spres raskt og krever at organisasjonen adapterer og implementerer disse fordi det gir organisasjonen legitimitet, stabilitet og øker organisasjonens overlevelsessevne (Meyer & Rowan, 1977). Dersom en organisasjonsendring blir legitimert av omgivelsene, vil andre organisasjoner med stor sannsynlighet reagere med å utføre tilsvarende endringer. På bakgrunn av legitimitetsjaget vil organisasjoner fremtre som formbare i møte med skiftende institusjonelle forventninger, det vil si at organisasjonen endres i takt med de institusjonelle forventningene (Meyer & Rowan, 1977). Ved å endre struktur for å etterkomme forventninger og myter i de institusjonelle omgivelsene demonstrer organisasjonen at den handler etter en kollektivt akseptert hensikt – på en riktig og passende måte (Meyer & Rowan, 1977). Dette bidrar til å skaffe organisasjonen legitimitet og således sikrer dens eksistens på lang sikt. I følge Meyer og Rowan (1977) er troen på vitenskap og rasjonalitet i vår kulturkrets grunnlaget for utviklingen av det moderne organisasjonssamfunnets overtro og følgelig myteskapning. Gjennom dette utvikles det en formlikhet – *isomorfi*, som fører til at organisasjoner på sikt fremstår som like (Meyer & Rowan, 1977; DiMaggio & Powell, 1983).

3.1.2 Isomorfisme

Den nyinstitusjonelle teorien har et særlig fokus på hvordan organisasjonen tilpasser seg institusjonelle omgivelser, prosessen omtales som *isomorfisme* og innebærer at organisasjoner innenfor samme felt blir mer homogene. Prosessen er sentral i organisasjonens arbeid for å oppnå legitimitet i omgivelsene (Meyer & Rowan, 1977; DiMaggio & Powell, 1983). Isomorfi, slik begrepet anvendes av DiMaggio og Powell

(1983). referer særlig til prosesser innenfor samme *organisasjonsfelt* – et sett av organisasjoner som ”utgjør et anerkjent område av institusjonelt liv” (s. 148), det innebærer andre organisasjoner som produserer tjenester eller produkter av samme slag. Eksempelvis kan den strukturelle fortolkningsrammen forklare homogenitet i skolen som et utslag av behovet for å tilpasse struktur etter mål, oppgave og teknologi. DiMaggio og Powell (1983) hevder derimot at isomorfi oppstår av grunner som har lite å gjøre med effektivitet eller funksjonalitet. De utvider begrepet og beskriver tre ulike mekanismer som kan føre til endring og homogenitet: *Tvingende isomorfisme* (Coercive), *Mimetisk isomorfisme* (Mimetic) og *normativ isomorfisme* (Normative). *Tvingende isomorfi* forekommer når organisasjoner blir mer like hverandre som en reaksjon på press eller krav utenfra (DiMaggio & Powell, 1983). Det innebærer at organisasjonen oppfyller eller handler i tråd med krav og forventninger fra det organisatoriske feltet. Tvingende isomorfi har vokst fram som følge av politisk innflytelse og legitimitetsproblemer (DiMaggio & Powell, 1983). Denne formen for isomorfi kan oppleves som overtalende eller tvang, og kommer ofte fra staten, finansieringsorganer, eller andre aktører organisasjonen avhenger av for å oppnå legitimitet. *Mimetisk isomorfi* forekommer når en organisasjon imiterer en annen organisasjon som blir ansett som suksessfull og legitim (Bolman & Deal, 2014). DiMaggio og Powell (1983) hevder at imitering oppstår når organisasjoner er preget av usikkerhet knyttet til mål og teknologi. Imitasjon er tidsbesparende når det foreligger usikkerhet vedrørende ”beste praksis” og kan i tillegg anvendes til å ”kjøpe” legitimitet (Bolman & Deal, 2014). Mimetisk isomorfi har vokst frem som følge av standard-responser til usikkerhet (DiMaggio & Powell, 1983). *Normativ isomorfi* er et resultat av profesjonalisering innenfor samme organisasjonsfelt. Denne formen for isomorfi forekommer når sentrale personer i feltet fører med seg sammenfallende kompetanse og bakgrunn gjennom utdanning eller arbeidserfaring (DiMaggio & Powell, 1983). DiMaggio og Powell (1983) understreker at nye ideer ikke nødvendigvis er sammenfallende med bedre resultater, dog vil ideene spre seg raskt, fordi de nyutdannede tror på dem.

Felles for isomorfiprosessene er at de forbedrer organisasjonens image, ikke dens produkter og tjenester. DiMaggio og Powell (1983) presiserer at prosessene kan forventes å videreføres uavhengig om det foreligger bevis om at prosessene øker organisasjonens interneffektivitet. I den grad organisasjonen oppnår bedre resultater, vil årsaken ofte

begrunnes med at organisasjoner blir belønnet for å likne på organisasjoner som opptrer i samme felt. Homogenitet innenfor samme organisasjonsfelt øker blant annet organisasjonens evne til å tiltrekke seg karriereorienterte ansatte, bli anerkjent som legitim, samt passe inn i administrative kategorier som gjør organisasjonen berettiget til å motta offentlige og private bevilgninger, eller inngå kontrakter (Bolman & Deal, 2014). Til tross for at isomorfi prosessene presenteres hver for seg, understrekes det at de ulike typologiene må sees i sammenheng til hverandre. Et aspekt knyttet til problemstillingen vil være å undersøke om institusjonelle faktorer påvirker NSBFs arbeid med egenorganiserte.

4.0 Metode og forskningsdesign

Metode er en fremgangsmåte – et middel – til å belyse problemstillinger og komme fram til et resultat (Laake, Olsen & Benestad, 2013). Widerberg (2001) beskriver metode som et verktøy forskeren benytter til å belyse forskningsspørsmålet, med andre ord vil problemstillingen virke førende for metodevalg (Rubin & Rubin, 2012). Følgelig virker metoden avgjørende på hvordan forskeren frembringer kunnskap og samtidig oppfyller kravene til vitenskapelig kvalitet (Grønmo, 2011).

Dette kapittelet inneholder seks hoveddeler. Den første delen presenterer studiens fortolkningsperspektiv og metodologi med en reflektiv tilnærming. Videre presenteres studiens utvalg, det innebærer en kort presentasjon av informantene og utvalgsriterier. Dernest tar jeg for meg studiens datainnsamlingsmetode i detaljer, det innebærer et dypdykk i studiens metodologi, metoder og kilder gjennom dokumentanalyse, kvalitative semistrukturerte intervjuer og fokusgruppeintervjuer. Videre presenteres databehandling og analyse som redegjør for min analytiske forståelse, denne prosessen har jeg valgt å dele i to ”runder” som følge av forskningsspørsmålets karakter. Den nest siste delen innebærer en kvalitetsvurdering av studien. Avslutningsvis skisseres etiske overveielser.

4.1 Fortolkningsperspektiv, metodologi og metode

Overordnet er formålet med studien å undersøke en avgrenset sektor av samfunnslivet, av den grunn er studien basert på sosiologiske perspektiver. For å øke forståelsen er det essensielt å forstå hvordan aktørene opplever og oppfatter verden, deres verdier, idealer og emosjoner er med andre ord av stor interesse. Etersom deler av studien søker å frembringe kunnskap om aktørenes virkelighetsforståelse, vil det være hensiktsmessig å anvende et kvalitativt forskningsopplegg fremfor et kvantitativt. Kvantitative metoder vektlegger i stor grad omfang og antall, og har som mål å frembringe statistiske generaliseringer, hvorav kvalitative metoder søker å gå i dybden for å opprette en forståelse av sosiale fenomener (Thagaard, 2013). Med andre ord søker kvantitativ forskning å frembringe oversikt, mens kvalitativ forskning søker å frembringe innsikt (Tjora, 2013). Da studiet søker en innsikt i tankene til egenorganiserte snowboardere, samt enkeltindivider ved NSBF, vil det være naturlig å anvende den kvalitative tilnærmingen. Studiet vil i stor grad ta for seg oppfatninger som ikke ville kommet frem ved en statistisk analyse, jeg kan av den grunn utelukke kvantitative metoder for å besvare min problemstilling.

4.1.1 Refleksiv tilnærming

Det sosiologiske begrepet *refleksivitet* er en metodologi som overordnet viser til en sirkulær relasjon mellom årsak og virkning. Mer presist anvendes termen i kvalitative studier, hvor forsker i stor grad kan påvirke og forme forskningsprosessen gjennom bakgrunn og tolkningsrammer (Grønmo, 2011). I motsetning til positivismen antyder refleksivitet usikkerhet vedrørende sosialforskeres evne til oppnå en objektiv posisjon i studier av den sosiale verden (Denscombe, 2010b). Resultat av forskerens observasjon er følgelig et produkt av kultur, sosial bakgrunn og personlige erfaringer. Med andre ord vil prosessen fargelegges av mine eksisterende kunnskap og meninger. Dette gjelder spesielt, men ikke utelukkende, når forskeren har et sterkt engasjement for temaet (Denscombe, 2010a). Refleksivitet vil være av spesiell interesse for dette studiet, da jeg er ansatt i NSBF med et stort engasjement for forskningsspørsmålet. Det å forske på eget arbeidsområde vil by på utfordringer når det gjelder objektivitet. Samtidig vil godt kjennskap til forskningsfeltet og tilgang på relevante foraer kunne frembringe viktige perspektiver. Av den grunn har design og utførelse av studiet fått ekstra oppmerksomhet under forskningsprosessen. For å unngå unødvendige gjentakelser blir refleksivitet i forbindelse med intervjugjennomføring presentert fortløpende i dette kapitlet. I tillegg kan min refleksive evne kobles til studiets pålitelighet. Med en genuin interesse for forskningsspørsmålet blir det viktig å identifisere aspekter som *kan* påvirke tolkningsrammen underveis i studien (Denscombe, 2010b). Eksempelvis vil refleksivitet underveis i intervjuprosessen og analysearbeidet vektlegges. *Hvordan oppnår man den rette fortolkningen?* Dette urgamle spørsmålet har vært gjenstand for diskusjon siden skriftreligionens innmarsj (Hofmann & Holm, 2013). Alle meningsbaserte utsagn kan fortolkes. Dermed er fortolkning av tekst og språklige utsagn et omdiskuterte områder innen fortolkningsteorien, ofte omtalt som *hermeneutikken* (Hofmann & Holm, 2013). I moderne tid er formålet med de hermeneutiske metodene å identifisere en gyldig og intersubjektiv forståelse av en mening (Hofmann & Holm, 2013). Med andre ord, en forståelse som kan begrunnes og diskuteres rasjonelt (Hofmann & Holm, 2013). I praksis vil dette være relevant under intervjuprosessen og naturligvis i analysearbeidet som følger.

En bevisst metodologi bør også inneholde refleksjoner rundt hvilket vitenskapelige paradigme man ønsker å jobbe ut i fra (Rubin & Rubin, 2012). I vitenskapsteorien er Thomas Kuhn (1992-1996), kjent for å ha synliggjort begrepet *paradigme*. Paradigme

kan betegnes som generaliserte teoretiske antagelser samt regler og anvendelsesteknikker som det vitenskapelige samfunnet velger å anerkjenne. Det fins primært tre paradigmatyper; det kritiske, det klassiske og det fortolkende (Hofmann & Holm, 2013). Sistnevnte er av relevans for denne studien. Det *fortolkende* samfunnsvitenskapelige paradigmat søker en forståelse av enkeltindividets handlinger og virkelighetsforståelse. Forståelsen avdekkes ved bruk av *hermeneutisk metode* (Hofmann & Holm, 2013; Thagaard, 2013; Grønmo, 2011). Som nevnt betyr hermeneutikk fortolkningslære, og har som formål å belyse forståelsen og den rette fortolkningen (Hofmann & Holm, 2013; Grønmo, 2011; Thagaard, 2013). Gjennom våre sanser vil vi aldri oppfatte verden ”som den er” fordi vi i prinsippet alltid observerer verden gjennom et teoretisk filter. Dette bærer naturligvis følger for vår oppnåelse av en intersubjektiv og gyldig fortolkning (Hofmann & Holm, 2013; Grønmo, 2011; Widerberg, 2001). Det fins mange fortolkningsrelaterte hermeneutiske metoder, et relevant eksempel for denne studien er fortolkerens *forståelseshorison*t. Begrepet opphav stammer fra den tyske filosofen Hans-Georg Gadamer (1900-2002) (Hofmann & Holm, 2013) som hevdet at forståelseshorisonen utvikles løpende gjennom livet og innebærer blant annet hvordan vi forstår enkelte ord (Hofmann & Holm, 2013). Eksempelvis vil en organisert- og en egenorganisert utøver forstå begrepet ”trening” ulikt, fordi begrepet har ulik bibetydning for dem. Dette kan føre til store utfordringer og misforståelser i intervju-sammenheng. Full forståelse oppnås ved en horisontsammensmelting, det vil si at vi tilegner oss den andre personens forståelseshorison (Hofmann & Holm, 2013). Med bakgrunn fra det egenorganiserte snowboardmiljøet, studiet sport management, og som ansatt i NSBF, har jeg med tiden opparbeidet en unik forståelse for kompleksiteten innenfor idrett generelt, og snowboard spesielt. Denne innsikten kan bidra til å minke misforståelser i intervjusammenheng og analysearbeidet fordi jeg har grunnlag til å forstå kompleksiteten, og fordi jeg har en fot innenfor det egenorganiserte snowboardmiljøet. Det er likevel viktig å anerkjenne at min stilling i NSBF kan påvirke svarene til informantene, til tross for at de har blitt informert om at jeg møter dem som forsker fra NIH, *ikke* som ansatt i NSBF. Kort oppsummert søker det fortolkende paradigmat å identifisere mekanismer knyttet til fenomener for å øke forståelsen. Mennesket betraktes som en aktiv skaper av egen virkelighet, og gir oss dermed verktøyene vi trenger for en dypere forståelse av enkeltindividet (Hofmann & Holm, 2013).

Metodologi og vitenskapsteoretisk tilnærming har muliggjort min evne til å gå i dybden med informantene for å tolke hva som ligger bak deres virkelighetsoppfatning av norsk idrett, og hvordan de mener NIF kan tilrettelegge for egenorganiserte snowboardere. Av den grunn kan dette studiet plasseres innenfor samfunnsvitenskapen og hermeneutikken. Som tidligere nevnt vil min forståelse og fortolkning påvirke analyser, resultater og følgelig data som generes. Det er derfor viktig å være åpen, refleksiv og redegjøre for egen posisjon. En kombinasjon av godt kjennskap til forskningsfeltet og åpenhet vil styrke studiets kvalitet (Thagaard, 2013; Widerberg, 2001).

4.2 Utvalg

Utvalgets hensikt er å gi innsikt. Det bør derfor være egnet til å undersøke forskningsspørsmålet (Thagaard, 2013; Denscombe, 2010b). Dette forutsetter at utvalget er selektert og strategisk valgt i relasjon til studiets forskningsspørsmål (Thagaard, 2002). For å svare på hvordan NIF kan tilrettelegge for egenorganiserte snowboardere, ble det i denne studien aktuelt å anvende et utvalg som representerer både det organiserte og det egenorganiserte. Jeg ønsket i utgangspunktet å intervju et utvalg som representerte tre nivåer: *NIF*, *særforbund* og *egenorganiserte*. Men fordi en rekke sentrale aktører i NIF av ulike årsaker ikke kunne delta, er det organiserte kun representert ved NSBF. Utvalget består derfor av to nivåer: særforbund, representert ved to ansatte i NSBF, samt totalt åtte egenorganiserte snowboardere fordelt på to fokusgrupper.

Utvalg 1: Snowboardforbundet – utvalgskriterier og fremgangsmåte

Som følge av min kjennskap til NSBF og de ansatts kompetanse, vet jeg hvem som har best kjennskap til problemstillingen, og følgelig hvem som er best egnet til å reflektere over studiens tema (Thagaard, 2002). For å komme i kontakt med utvalget sendte jeg epost direkte til de to forhåndsplukkede informantene. I e-posten var det vedlagt et informasjonsskriv om studiet (vedlegg 5), samt tekst rundt omstendighetene. Det sto blant annet «*Du kjenner meg godt og vet hva jeg tenker om mye. Det er derfor viktig at du sier ifra dersom du opplever at jeg kan ha påvirket svarene dine i stor grad*» Videre presiserte jeg at «*i denne sammenheng vil jeg møte deg som student fra NIH, fremfor ansatt i NSBF. Det innebærer at jeg vil gjøre mitt ytterste for å legge frem fakta på en objektiv måte*» Begge informantene forstod dette og sa seg villig til å bli intervjuet, dialogen videre foregikk på telefon og epost. Dette bidro til at jeg enklere kunne adskille min rolle som forsker og ansatt.

Det er flere grunner til at jeg valgte å representere det organiserte gjennom NSBF: NSBF er en frivillig og progressiv organisasjon med kort fartstid som særforbund i NIF. Sporten har oppstått i nær symbiose med kommersielle aktører og befinner seg derfor i et spenningsfelt mellom frivillighet og kommersielle krefter (Strittmatter, Kilvinger, Bodemar, Skille & Kurscheidt, 2017). Da NSBF har en ung medlemsmasse, og er i stadig utvikling er særforbundet av stor interesse. Videre ble NSBFs historie og evne til å kaste lys over den aktuelle situasjonen og problemstillingen ansett som avgjørende ved valg av særforbund. Ekstremt viktig er NSBFs sterke forbindelse til egenorganiserte, og sportens opphav. Mine funn er av interesse og til dels overførbare til andre særforbund som representerer egenorganiserte miljøer. I andreomgang vil resultatet også omfavne egenorganiserte aktiviteter som ligger utenfor NIFs virksomhet i dag.

Utvalg 2: Egenorganiserte snowboardere – utvalgskriterier og fremgangsmåte

Den første delen av studiens forskningsspørsmål tar for seg *hvem* de egenorganiserte snowboarderne er. Denne kartleggingsprosessen la grunnlaget for utvalget av egenorganiserte. Denne kartleggingsprosessen (se Kap. 5.1) identifiserte fire grupper med snowboardere. To av gruppene har utgjort utvalget av de egenorganiserte snowboarderne. Disse ble valgt på bakgrunn tre kriterier: *anleggsbehov*, *størrelse*, og *innflytelse*. Gruppetilhørighet la grunnlag for rekruttering av informantene som ble valgt på bakgrunn av fire kriterier: *egenorganisert*, *alder (19-29 år)* og *aktivitetsnivå (minst en til tre ganger i mnd. i sesong)*. For å finne og komme i kontakt med utvalgene anvendte jeg ulike fremgangsmåter som for eksempel facebookgrupper og kontakter i snowboardmiljøet. Jeg kontaktet seks av informantene via e-post og to av informantene gjennom Messenger på Facebook. Alle informantene fikk tilsendt informasjonsskriv (vedlegg 5) og følgende tekst «*det blir gjort oppmerksom på at jeg parallelt med studiet er ansatt i Norges snowboardforbund. I denne sammenheng vil jeg møte deg som forsker fra NIH, fremfor ansatt i forbundet. Det innebærer at jeg har tatt en rekke forhåndsregler, og vil gjøre mitt ytterste for å legge frem fakta på en objektiv måte. Forbundet er informert og har godkjent prosjektet*» (se vedlegg 5). Dialogen videre gikk fortrinnsvis der jeg først kontaktet informantene, vi holdt også kontakten via SMS og telefon frem til vi møttes på ”nøytral grunn”.

4.3 Datainnsamling

Studiet vil først og fremst benytte tre typer data: dokumentanalyse, kvalitative intervjuer og fokusgruppeintervjuer. Datagenereringen har tatt plass over to runder. Runde én omfattet, kategorisering av egenorganiserte snowboardere gjennom dokumentanalyse, mens runde to omfattet, datagenerering og analyse av tanker og holdninger blant egenorganiserte snowboardere og ansatte i NSBF gjennom dokumentanalyse, kvalitative semistrukturerte intervjuer og fokusgruppeintervjuer.

Tabell 1. Datagenereringsoversikt tilknyttet runde, datagenereringsmetode og problemstilling

Runde	Hvem	Datagenereringsmetode	Problemstilling
1	Kategorisering av snowboardere	Dokumentanalyse	Del. 1
2	Egenorganiserte snowboardere	Fokusgruppeintervjuer	Del. 2, 3, 4
	Ansatte i NSBF	Semistrukturert intervju, dokumentanalyse	Del. 2, 3, 4

4.3.1 Dokumentanalyse

Dokumentanalyse er i likhet med semistrukturerte intervjuer en kvalitativ forskningsmetode, dog anvendes metoden i hovedsak som et supplement til intervju og observasjon (Mason & Slack, 2003 sitert av Slack & Parent, 2006). Metoden innebærer studie av dokumenter som i utgangspunktet er produsert for andre formål enn forskning (Tjora, 2013; Thagaard, 2013). Fullstendig dokumentoversikt presenteres i tabell. 2.

Tabell 2: Fullstendig dokumentoversikt i forbindelse med dokumentanalyse

Runde	Dokument	Kilde
1	Kantar TNS, forbruker og mediaundersøkelse	Vedlegg 1
	Snowboardforbundets medlemsstatistikk	Vedlegg 2
	Strategi for rekruttering og bevaring av medlemsmassen i nsbf	Deloitte, 2013
2	Ungdata 2017, nasjonale resultater	Bakken, 2017
	Stortingsmelding 26 (2011-2012) <i>Den norske idrettsmodellen</i>	Meld. st. 26. (2011-2012).
	Idrettsforbundet.no (NIFs nettsider)	NIFa. u.å. og NIFb. u.å.
	Protokoll for idrettstinget 11-13 mai 2007	Norges idrettsforbund 2007
	Idrettspolitisk dokument 2015 - 2019	Norges idrettsforbund, 2015
	Rapport: Idretten i en ny tid: IKT-prioriteringer for fremtiden	Norges idrettsforbund, 2017
	Protokoll for idrettsstyremøte nr. 27, 2015 – 2019	Norges idrettsforbund, 2018
	Snowboardforbundet.no (Snowboardforbundets nettsider)	NSBF, u.å.
	Årsrapport Snowboardforbundet 2012-2013	Snowboardforbundet, 2013
Artikkel i VG: Kulturministeren på besøk hos skaterne	Strøm, 2018	

Datagenerering runde én.

Dokumentanalyse har i førsterekke blitt anvendt i forbindelse med kategorisering av egenorganiserte snowboardere. I denne sammenheng har jeg benyttet dokumenter som er presentert i tabell 2. Metoden anses som egnet til å gi en oversikt over egenorganiserte snowboardere i Norge.

Datagenerering runde to.

Datagenerering runde to omhandler tanker og holdninger blant egenorganiserte snowboardere og ansatte i NSBF. Metoden har blitt anvendt med fokus på offentlige dokumenter som protokoller, IPD og årsrapporter. Jeg har anvendt totalt ti dokumenter i denne runden (se tabell 2 for detaljer). Denne formen for datagenerering anvendes primært for å underbygge informantenes uttalelser. I førsterekke har jeg benyttet offentlige *casespesifikke dokumenter* – dokumenter utarbeidet av organisasjonen. Dokumenter av denne typen egner seg godt til å hente relevant informasjon, og er særlig fordelaktig da det anses som en ikke-påtrengende metode (Tjora, 2013; Slack & Parent, 2006). I tillegg vil aktuelle nettsider og utsagn fra relevante personer i media anvendes med omhu. Dokumentanalyse anvendes også til å identifisere viktige hendelser i perioden 1999-2018, dette har primært en deskriptiv hensikt.

4.3.2 Intervjuguide

Intervjuguide er et nyttig hjelpemiddel og blir nærmest ansett som en forutsetning ved semistrukturerte intervjuer (Dalen, 2013). Det er hensiktsmessig om utarbeidelse av intervjuguiden innebærer refleksjoner som gjenspeiler formålet med studiet (Brinkmann & Tanggaard, 2010). Av den grunn la jeg ned mye arbeid i utformingen av intervjuguidene. Jeg fokuserte på å ikke ha førende spørsmål, eller spørsmål som informantene kunne oppleve som ubehagelige (vedlegg 6 og 7). Da jeg søker en forståelse i lys av relevante personers virkelighetsforståelse ble intervjuene gjennomført med tematikk basert på problemstillingen og det teoretiske rammeverket. Fremgangsmåten gjennom den forhåndsdefinerte intervjuguiden sikret en vei innom viktige temaer, men tillate informantene å utvikle og tydeliggjøre sine svar, det ga også rom for oppfølgings-spørsmål (Kvale, Brinkmann, Anderssen, & Rygge, 2009). Tidsrammen for intervjuene var på omkring 75 minutter.

4.3.3 Pilotintervju

Det ble gjennomført totalt tre pilotintervjuer; to semistrukturerte og en fokusgruppe. Pilotintervju innebærer at forskeren kan tørrtrene på intervjusettingen ved å gjennomføre intervjuet med en testperson (Dalen, 2013). Jeg gjennomførte pilotintervjuene på bakgrunn av fem årsaker: trene på intervjusettingen, teste funksjon og kvalitet på opptaksutstyret, kvalitetssikre intervjuguiden – både relevans og tidsbruk, øve på refleksivitet i intervjusetting, og transkribering.

I utgangspunktet skulle jeg bare generere data gjennom semistrukturerte intervjuer. I forkant av pilotintervjuet var jeg kritisk til kvaliteten på intervjuguiden, både relevans og tidsbruk. Bekymringen var spesielt rettet mot de egenorganiserte snowboarderne. For å gjøre pilotintervjuene så virkelighetsnære som mulig, oppfylte begge testinformantene utvalgsriteriene for egenorganiserte snowboardere. Det viste seg at mine antakelser var rett, informantene var rett og slett blanke på de fleste spørsmålene. Informantenes uvitenhet kan i mange tilfeller være et resultat, men i dette studiet ønsket jeg at informantene skulle reflektere over tema, kartlegge egne behov og på den måten generere ideer om hvordan den organiserte idretten kan tilrettelegge for dem. Etter nøye vurdering og veiledning valgte jeg å kjøre et testintervju med en fokusgruppe hvor jeg anvendte en modifisert intervjuguide. Tanken var at en gruppen var bedre egnet til å diskutere og dra refleksjonene videre. Fokusgruppen omfattet fire testinformanter som oppfylte utvalgsriteriene, gruppen genererte 16 sider med datamateriale på 75 minutter. Etter denne erfaringen sendte jeg endringsskjema til NSD. Pilotintervjuene bidro ikke bare til bedre kontroll over intervjusituasjonen (Kvale & Brinkmann, 2015), men det førte også til at jeg fikk muligheten til å oppdage og rette opp en svikt i den valgte metoden. Når det gjelder selve intervjusituasjonen oppdaget jeg at det lønnet seg å stille samme spørsmål formulert på ulike måter dersom informantene sto fast. På denne måten bidro jeg til å drive diskusjonen fremover uten å stille førende spørsmål.

4.3.4 Kvalitative semistrukturerte intervju

Det kvalitative intervjuet er særlig godt egnet til å få innsikt i informantenes holdninger, erfaringer og meninger om det aktuelle temaet, av den grunn er intervju den mest utbredte datagenereringsmetoden innenfor kvalitativ forskning (Tjora, 2013). Intervjuer av denne typen søker å forstå verden fra informantenes perspektiv (Rubin & Rubin,

2012). I dette tilfellet vil semistrukturerte intervjuer bidra til å belyse og forstå indre og ytre forhold i NIF og NSBF gjennom informantens svar og refleksjoner.

Spørsmålene på organisasjonsnivå er konstruert med utgangspunkt i indre forhold, og er representert ved NSBF. Utvalget er dagens ledelse med en spesiell interesse for den aktuelle problemstillingen. Brinkmann & Tanggaard (2010) hevder at det er en fordel å ha omfattende kunnskap om intervjutema. Jeg opplevde at min kunnskap bidro til å plukke opp ting informantene sa, og følgelig stille relevante oppfølgingsspørsmål. Som følge av min posisjon var jeg også veldig bevisst på å ikke utforme, eller ubevisst stille førende spørsmål. Som en tommelfingerregel forsøkte jeg å la informantene uttrykke seg med egne ord, og styre samtalen innenfor rammene av intervjuguiden. Når det gjelder spørsmålene til omgivelsene er det naturlig å ta utgangspunkt i ytre forhold. I studiet operasjonaliseres omgivelsene som egenorganiserte snowboardere. Utvalget gjøres spesielt på bakgrunn av aktivitet, alder og aktivitetsnivå. For å generere innsikt og en dypere forståelse av temaet opplevde jeg kvalitative intervjuer som er velegnet metodevalg.

4.3.5 Fokusgruppeintervju

Fokusgruppe er i likhet med semistrukturerte intervjuer en kvalitativ metode, metoden innebærer at en gruppe informanter samles for å fokusere på et gitt tema, i dette tilfellet egenorganiserte behov (Bjørklund, 2005). Målet er å frembringe informantenes oppfatninger, følelser, holdninger og ideer (Bjørklund, 2005). Metoden skal være spesielt egnet til å undersøke holdninger, fordi holdninger og meninger ofte produseres som følge av diskusjon blant informantene (Barbour & Kitzinger, 1999 i Bjørklund, 2005). På denne måten frembringer gruppedynamikken interessant og relevant informasjon om det som skal studeres (Bjørklund, 2005).

Fokusgrupper var som nevnt ikke en del av studiets utgangspunkt, men ble lagt til som følge av mislykkede pilotintervjuer. Jeg opplever at metoden var godt egnet til å frembringe holdninger og meninger der pilotintervjuene ikke lyktes (Bjørklund, 2005). I begge gruppene ytret informantene at de var ”blanke” på temaet da vi begynte, omkring 15 minutter inn i intervjuet var det nærmest slåssing om ”mikrofonen”. Som følge av stort engasjement i begge gruppene opplevde jeg at min egen rolle ble mindre styrende, da jeg i mindre grad trengte å stille oppfølgingsspørsmål. Bjørklund (2005) viser til en rekke forskning rundt intervjuer, eller moderatorens rolle, forskningen innebærer alt fra

formulering av spørsmål til bekleddning. I forkant av intervjuene leste jeg meg opp på «retningslinjene», det resulterte i en avslappet og uformell setting. Begge fokusgruppeintervjuene tok plass på offentlige utesteder i Oslo. Som moderator tok jeg aldri ”sjefsplassen” på enden av bordet, men satt meg blant informantene. Da jeg stilte spørsmål gjorde jeg det på en enkel og dagligdags måte som var rett på sak, men komfortabel. I likhet med de semistrukturerte intervjuene forsøkte jeg å ikke være rettleddende. Jeg ønsket i utgangspunktet at fokusgruppedeltakerne ikke skulle kjenne hverandre, da bekjentskap kan hindre gruppedynamikken og hemme responsen (Bjørklund, 2005). Det viste seg å være vanskelig i praksis. I gruppe A, opplevde jeg ikke bekjentskapet som hemmende, heller tvert om. I gruppe B opplevde jeg at noen tok mer plass enn andre, det var flere ganger jeg måtte gi ordet til enkelte informanter som ellers ikke sa noe. Det kan være at disse informantene ville sagt mer i en gruppe hvor de ikke kjente noen. Refleksjonene de gjorde da jeg omsider delegerte ordet var gode, og jeg angret på at jeg ikke hadde gjort det tidligere. I tillegg blir kjønns sammensetning dratt frem, det hevdes at menn tendenserer å være mer deltakende en kvinner (Bjørklund, 2005). Fokusgruppene i dette studiet består av totalt åtte informanter, fire gutter og fire jenter fordelt på to grupper, kvinnene i begge grupper var mer deltakende enn mennene.

Tabell 3. Informantenes demografi i fokusgruppe A og B

Fokusgruppe A		
Kjønn	Alder	Tilknytning
Kvinne	24	Møre og Romsdal
Kvinne	23	Trøndelag
Mann	26	Nordland
Mann	21	Oslo

Fokusgruppe B		
Kjønn	Alder	Tilknytning
Kvinne	25	Akershus
Kvinne	21	Aust-Agder
Mann	25	Oppland
Mann	27	Buskerud

4.3.6 Praktisk intervjugjennomgang

Informantenes følelse i intervjusettingen er avgjørende for kvaliteten på datamaterialet. Det er med andre ord formålstjenlig at informanten føler seg avslappet og komfortabel i intervjusituasjonen (Tjora, 2013). I utgangspunktet var det informantene som skulle velge tid og sted, men det ble ikke sånn. Alle informantene ønsket at jeg skulle fortelle dem når og hvor de skulle møte opp, men de la vekt på at et sentrumsnært sted var å foretrekke. Dette viste seg å være praktisk, da majoriteten av informantene ble slått sammen til to grupper ville det vært vanskelig å ta hensyn til alle ønsker. Alle intervjuene ble gjennomført på offentlige utesteder i Oslo, i tidsrommet november 2017 til mars 2018. Det var lydopptak via telefon og PC på alle intervjuene med unntak av ett, som ble besvart skriftlig som følge av praktiske hensyn. Opptaket bidro til at jeg fikk mulighet til å være tilstede i intervjuet og fokusere på innholdet i informantenes svar, tonefall og kroppsspråk, fremfor å notere det de sa (Troja, 2013). Lydopptaket har også bidratt til å styrke påliteligheten til studiet, da informantene får et talerør gjennom sine direkte sitater. Intervjuene varte i omkring 75 til 85 minutter. Jeg opplevde validiteten på det skiftelige intervjuet som lavere, dette fordi det tok vekk muligheten til å studere og vurdere informantenes tonefall og kroppsspråk.

Gjennom intervjuene søkte jeg svar på forholdsvis enkle temaer, men ønsket også å gi informantene rom til å utdype svarene sine. Jeg mener at fokusgruppe- og semistrukturerte intervju tilfredstilte behovene, og var med det et riktig valg for studien. I tillegg er fokusgruppeintervjuer i likhet med semistrukturerte intervjuer relativt enkelt å gjennomføre for uerfarne forskere (Bjørklund, 2005).

4.4 Databehandling og analyse

Formålet med kvalitativ analyse er å utvikle en forståelse av datamaterialet som går utover informantenes egne beskrivelser (Thagaard, 2013). Som følge av menneskets natur er det ikke et skarpt skille mellom datainnsamling, analyse og tolkning, det vil si at analyseprosessen er løpende gjennom hele forskningsprosjektet (Thagaard, 2013).

4.4.1 Dataanalyse runde én: Kategorisering av egenorganiserte snowboardere

Jeg har spesielt anvendt refleksiv metode i forbindelse med det første delspørsmålet i problemstillingen, *hvem er de egenorganiserte snowboarderne i Norge?* Refleksiviteten som presenteres bærer et preg av resultat, men beskrives her for å gjengi metodisk fremgangsmåte. For å kunne svare på spørsmålet ble jeg først nødt til å finne omfanget av

snowboardere. Alpinanleggenes landsforening (ALF) har tidligere registrert omkring 270000 unike snowboardere i norske alpinanlegg (Snowboardforbundet, 2013). Tallet har blant annet blitt anvendt av NSBF i flere år. I 2016 hadde NSBF omkring 3100 medlemmer. I lys av ALF-rapporten utgjør tallet 1,15% av snowboardere i Norge. Jeg forsøkte å komme i kontakt med ALF for å registrere et oppdatert tall, men det viste seg at de ikke fører statistikken lenger. I søket etter oppdatert tall på snowboardere i Norge anvendte jeg databaser på tvers av helse og idrett som SPORTDiscus, Google Scholar, PubMed, Medline, og Oria. Jeg brukte blant annet flere varianter av søkeordene: «Befolkningens aktivitetsvaner», «Aktivitetsrapport Norge» og «Snowboardere Norge». I tillegg var jeg i dialog med statistisk sentralbyrå og andre jeg tenkte kunne ha informasjon. Omsider fikk jeg tilsendt en undersøkelse fra Kantar TNS, forbruker og mediaundersøkelse (tidligere TNS Gallup). Personen som sendte meg undersøkelsen er tidligere styremedlem i NSBF: Vedkommende hadde anvendt tallene i en bacheloroppgave for å si noe om antall snowboardere i Norge. Rapporten var fra 2015 og omfattet statistikk på snowboardere fra alderen 12 år og oppover. Da jeg leste meg opp på undersøkelsen lærte jeg at dette er en undersøkelse som blir gjennomført årlig. For å få siste versjon kontaktet jeg Kantar TNS via Epost og fikk tilsendt 2017-versjonen (Vedlegg 1). Målgruppen er hele befolkningen fra 12 år og variablene er *alder* og *snowboardhyppighet*. Som følge av studiens forskningsspørsmål har jeg valgt å ikke inkludere de som står på snowboard mindre enn en til tre ganger i mnd. På bakgrunn av aktivitetsnivå er det rimelig å anta at disse ikke er representative for snowboardaktiviteten som skjer i Norge. Som følge av manglende statistikk på de under 12 år har jeg anvendt NSBFs medlemsstatistikk fra 2016.

Tabell 4. Antall snowboardere i Norge, Kantar-TNS (Vedlegg 1)

Kantar TNS: Aktivitetsoversikt, snowboardhyppighet Norge							
Alder	12-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 år +	Sum
Antall	29919	44165	19071	10602	2,505	1813	108075
Antall i prosent	27.68%	40.87%	17.65%	9.81%	2.32%	1.68%	100%

Tabell 5. Medlemstall i Norges snowboardforbund 2016 (Vedlegg 2)

Medlemstall Norges snowboardforbund 2016						
Alder	0-5	6-12	13-19	20-25	26-	Sum
Antall	35	786	777	410	1151	3159
Antall i %	1.11%	24.88%	24.60%	12.98%	36.44%	100%

Det første jeg la merke til var at aldersinndelingen fra idrettsregistreringen var litt ulik fra Kantar TNS. NSBF og idretten for øvrig jobber med følgende aldersspenn: 0-5, 6-12, 13-19, 20-25 og 26+, mens Kantar TNS jobber med 12-19, 20-29, 30-39, 40-49, 50-59 og 60 år +. For å hindre duplikater ble jeg nødt til å ta noen avgjørelser, samt gjøre noen utregninger. Fordi jeg ikke har tilgang på fordelingen innenfor hver aldersgruppe avgjorde jeg at medlemmene i aldersspennet seks til tolv år er fordelt likt i hver enkelt aldersgruppe, følgelig kunne jeg trekke 12 åringene fra gruppen 6 – 11 år og på den måte unngå duplikater:

Tabell 6. Fordeling av alderssegmentet 6 - 12 år basert på NSBFs medlemstall (vedlegg 2)

Fordeling av alderssegmentet 6-12								
Alder	6	7	8	9	10	11	12	Kontrollsum
Antall	112.29	112.29	112.29	112.29	112.29	112.29	112.29	786
Prosentfordeling	3.55%	3.55%	3.55%	3.55%	3.55%	3.55%	3.55%	24.88%

Videre anvendte jeg tallene fra Kantar TNS i resterende aldersgrupper, samt tilføyde tallene fra NSBFs medlemsdatabaser. Det er rimelig å anta at antallet snowboardere i alderssegmentet 0 – 11 år strekker seg utover medlemsstatistikken til NSBF, men det skulle vise seg vanskelig å finne tall på. Som følge av studiets omfang og i fare for å overestimere har jeg valgt å kun inkludere tallet fra NSBF, dette på bakgrunn av to hypoteser. 1) barn har et større organiseringsbehov, og er i en større grad organisert dersom de er spesielt aktive innenfor en idrett, og 2) Sammenlignet med aldersspennet 12 – 49 år er det mindre sannsynlig at gruppen 0 – 11 år driver egenorganisert aktivitet. Resultatet presenteres i kapittel 5.0. diskusjon og resultat.

I lys av snowboardernes kultur og min egen erfaring som en del av det egenorganiserte miljøet, våger jeg å si at snowboardmiljøet består av en rekke distinktive grupper som driver aktiviteten på ulike måter. Noen driver så ulikt at de ikke assosierer seg selv med aktiviteten som skjer i andre grupper. Den overliggende kartleggingen sier noe om antall snowboardere i Norge, og er på mange måter en omfangsoversikt som danner grunnlag for å si noe om hvor mange snowboardere det er i de ulike kategoriene. Likevel sier ikke oversikten noe om *hvem* de egenorganiserte snowboarderne er. Med utgangspunkt i en markedsrapport utarbeidet av Deloitte AS i samarbeid med NSBF, og som følge av min posisjon og innsikt i det organiserte- og egenorganiserte snowboard-

miljøet, iverksatte jeg en rekke tiltak for å kartlegge hvem de egenorganiserte snowboarderne er (Grønmo, 2011). Deloitte rapporten konkluderer med at snowboardmiljøet består av en rekke kategorier: frikjører/topptur, rail/urban, cruiser/bakke, nybegynnere og parkkjørere. Det første jeg la merke til var at begrepet som skulle betegne det miljøet jeg selv kommer fra ikke stemmer overens med det jeg ville betegnet meg selv som. Det kan være flere grunner til at rapporten har bommet på beskrivelsen av kategoriene. Den første og mest åpenbare er at Deloitte ikke har innsikt i snowboardmiljøet og dermed ikke vet hvilken begreper som skal anvendes om de ulike miljøene, vi hadde med andre ord ulik forståelseshorison (Hofmann & Holm, 2013). Snowboard handler mye om kultur og identitet. Av den grunn kan en kategorisering som anvender feil beskrivelse av et miljø, føre til at gruppen trekker seg unna. Til tross for feil betegnelser virker kategoriseringen i deloitte rapporten logisk. Likevel ønsket jeg å gjennomføre en oppdatert kartlegging med betegnelser som miljøet drar kjennskap til. Kartleggingen vekket interesse hos ledelsen i NSBF fordi den kunne gjøre seg gjeldene i vår strategi fremover. Det ble satt sammen en prosjektgruppe ledet av meg. Prosjektgruppen inneholdt totalt fire personer som representerer ulike sider av dagens snowboardmiljø. Alle bidro med perspektiver og kontakter. Vi dykket ned i Deloitte rapporten og gjennomførte totalt fem workshops i perioden mars 2017 til juni 2017. Workshopene omhandlet 1) Gjennomgang av data jeg hadde samlet, fra Kantar-TNS, medlemsstatistikken til NSBF og Deloitte rapporten 2) idémyldring rundt mulig kategorisering i lys av rapporten fra Deloitte, 3) kartlegging av snowboardaktiviteter på sosiale medier og 4) inkludering av nøkkelpersoner i de representative miljøene. I tillegg var vi som følge av vår interesse og aktivitetsvaner ute og snakket med miljøet. På årsmøtet i 2017 ble det gjennomført en ny workshop med 30 deltagere fordelt på fem grupper. Styret, administrasjonen og nøkkelpersonene som allerede var involvert i prosjektet bidro til å samle egenorganiserte snowboardere fra de ulike miljøene. Som et resultat av workshopen og tidligere arbeid ble det tydelig hvem snowboarderne er. Jeg opplevde samarbeidet med prosjektgruppen og årsmøtet som veldig nyttig. Som følge av min bakgrunn fra det egenorganiserte miljøet var jeg redd for i hvilken grad jeg evnet å oppnå en objektiv posisjon i studiet av snowboardmiljøet (Denscombe, 2010b). Prosjektgruppen, workshops og årsmøtet bidro til å fremme perspektiv og innsikt i de deler av miljøet som jeg ikke har kjennskap til. Jeg tror likevel min sosiale bakgrunn har vært avgjørende for å få en fot innenfor enkelte egenorganiserte miljøer som kan oppfattes som vanskelige å nå.

4.4.2 Dataanalyse runde to: Informantenes tanker og holdninger

Transkribering

Transkribering innebærer å overføre muntlig tekst til skriftlig form, følgelig blir datamaterialet eller transkripsjonen tilgjengelig for analyse (Kvale & Brinkmann, 2009). For å sikre pålitelighet av datamaterialet valgte jeg å transkribere intervjuene selv, på denne måten ble alt av relevans ivaretatt. Alle intervjuene ble transkribert umiddelbart, ettersom jeg ønsket å bevare erfaringer og refleksjoner fra intervjusituasjonen. Selve transkripsjonen ble gjennomført ved at jeg lyttet på lydopptakene og skrev ned alt som ble sagt. I forkant av intervjuene gikk jeg til innkjøp av en pedal som effektiviserte transkriberingen – det var spesielt nyttig der talen var litt uklar. Det var tilfeller hvor jeg stoppet lydopptaket for å skrive ned refleksjoner og observasjoner som jeg gjorde i intervjusammenheng. Pilotintervju og test-transkribering i forkant av den reelle transkriberingen var veldig nyttig, da det ga meg innsikt i arbeidet som skulle utføres. Jeg lærte blant annet at transkriberingen tar lengre tid enn forventet, følgelig kalkulerte jeg mer tid til denne prosessen. I ettertid er jeg fornøyd med at jeg tok meg tid til å transkribere intervjuet så detaljert. Transkriberingen genererte 52 sider med datamateriale. Gjennom transkripsjonen opplevde jeg økt kjennskap til datamaterialet som var nyttig i analysen.

Koding og kategorisering

Koding og kategorisering innebærer å knytte kodeord til det relevant datamaterialet og følgelig klassifisere datamaterialet i kategorier (Thagaard, 2013). Mer presist vil koding si at vi knytter begreper til data som sier noe om meningsinnholdet i et datautsnitt, det kan for eksempel være et utsagn (Thagaard, 2013). Analyseprosessen i studien har en induktiv tilnærming, det vil si at informantenes beskrivelser er av interesse, fordi det finnes lite forhåndskunnskap om tema (Thagaard, 2013). For å kode transkripsjonene har jeg valgt å anvende *åpen koding* (Nilssen, 2012), det innebærer å være åpen og oppmerksom for mønstre i datamaterialet, på denne måten kan man identifisere og begrepsfeste kategorier som peker til sentrale temaer i prosjektet (Nilssen, 2012). For å systematisere datamaterialet ytterligere har jeg anvendt en tematisert tilnærming, det innebærer at datamaterialet presenteres i temaer som er representert i studien (Thagaard, 2013). Dette gjelder både temaer som er direkte knyttet til problemstillingen, men også temaer som blir identifisert og utviklet i løpet av analysen. Mer presist innebærer det at jeg sammenligner informantenes svar om hvert tema, både innad i fokusgruppene, på

tvers av gruppene, på tvers av informantene og mellom gruppene. Sammenligningen bidrar til dyp innsikt i de ulike temaene (Thagaard, 2013).

Da jeg utarbeidet intervjuguidene hadde jeg antakelser om hvilken kategorier og temaer som ville springe ut av datamaterialet. Koding og kategorisering har alltid fremstått som en mekanisk prosess for meg, det var ikke før jeg selv igangsatte analyseprosessen at jeg forstod hvor mye refleksjon det foreligger i møte med transkripsjonene. I analyseprosessen anvendte jeg fargekoder for å fremheve de forhåndsantatte temaene, samtidig dukket det opp nye temaer. Etersom jeg opparbeidet en ny forståelse av datamaterialet ble de nye temaene lagt til studiet. Da datamaterialet var forholdsvis kategorisert samlet jeg datamaterialet i en oversiktlig tekst med samme fargekoder – i dette dokumentet ble det enklere å sammenligne og identifisere ytterligere mønstre. Temaene som sprang ut av prosessen er følgende: ”informantenes tanker og erfaringer rundt NIF og organisert aktivitet”, ”innsikt i egenorganiserte snowboardaktiviteter”, ”Behov, forventninger og krav” og ”tiltak”. Temaene utgjør grunnlaget studiets resultat og diskusjonsdel, som i sin tur ble sterkt forankret i studiens problemstillinger.

Tilnærming har bidratt til å identifisere og klassifisere mønstre i transkripsjonen, men det er også viktig å erkjenne at fremgangsmåten kan ha satt begrensninger for min forståelse av materialet og følgelig studiets pålitelighet (Thagaard, 2013). Ved å fremheve noe, avgrensner jeg for andre perspektiver eller tolkninger, følgelig kan jeg identifisere noen mønstre på bekostning av andre. Det er også rimelig å anta at datamaterialet ville blitt gitt et annet meningsinnhold dersom en annen forsker hadde kodet og tematisert transkripsjonene.

Videre ble fokuset flyttet til en teoretisk analyse av datamaterialet, det innebærer å knytte teori til data (Thagaard, 2013). I den teoretiske analyseprosessen knyttet jeg sitater og utdrag fra datamaterialet til teoretiske begreper. Her var jeg spesielt bevisst på å ikke ta datamaterialet ut av kontekst. Den teoretiske analysen utgjør grunnlaget for den teoretiske diskusjonen i studiets resultat og diskusjonsdel.

4.5 Kvalitetsvurdering

4.5.1. Reliabilitet

Reliabilitet – også kjent som pålitelighet, er spesielt utbredt i kvantitative studier hvor andre forskere skal være i stand til å gjenskape resultatet ved bruk av samme metode. Med andre ord henviser reliabilitet til datamaterialets pålitelighet (Grønmo, 2011). Som følge av den gjensidige påvirkningen mellom forsker og informant i kvalitative studier, vil et slikt reliabilitetskrav være lite hensiktsmessig (Grønmo, 2011). Til tross for dette må forskningen være gjennomført på en troverdig og tillitsvekkende måte (Thagaard, 2013). Eksempelvis er det viktig å kartlegge og redegjøre for hva som kan påvirke studien i ulike retninger (Tjora, 2013). Gjennom metodekapittelet har jeg forsøkt å gi en omfattende og transparent beskrivelse av studiets fremgangsmåte og forskningsprosess. Jeg har blant annet redegjort for egen rolle, utvalg, valg av informanter, datainnsamling og databehandling. På denne måten kan de som leser studiet selv vurdere og avgjøre reliabilitetsgraden, jeg mener dette bidrar til å ivareta og styrke studiets reliabilitet.

Jeg har spesielt rettet et fokus mot egen rolle og engasjement for tema. I følge Tjora (2013) kan forskerens engasjement innenfor tema betraktes som en ressurs, da kvalitative studier i stor grad forutsetter at forskeren har forkunnskaper om studiets forskningstema. Som tidligere nevnt er det spesielt to forhold jeg ønsker å belyse; først om fremst har jeg vært ansatt i NSBF siden august 2016, hvor jeg jobber som avdelingsleder for klubb og breddeutvikling. Siden da har jeg blant annet jobbet aktivt for å endre tilknytningsstrukturen i NIF, dette har vært en hjertesak for meg i mange år som følge av min egenorganiserte bakgrunn. Videre kommer jeg som nevnt fra det egenorganiserte miljøet, snowboardmiljøet er lite, følgelig var det vanskelig å finne informanter som ikke hadde kjennskap til hverandre, eller meg. Forskerens forkunnskap om kontekst og tema for studiet er hensiktsmessig (Thagaard, 2013). Jeg mener at min bakgrunn og posisjon har gitt meg en verdifull kunnskap og unik innsikt i organisert og egenorganisert idrett, i tillegg har seks år på NIH gitt meg ulike perspektiver og bidratt til å tegne et helhetlig bilde av det som beveger seg i idretts-Norge. Videre har min kjennskap til det egenorganiserte miljøet gitt meg en unik tilgang i et miljø som kan oppleves som vanskelig å nå. Under intervjuene var jeg som tidligere nevnt veldig bevisst på å ikke legge ord i munnen på informantene, eller stille førende spørsmål, men

heller bruke min forkunnskaper til å stille konkrete spørsmål (Dalen, 2013). Jeg opplevde først og fremst egen kunnskap som en ressurs, jeg snakker blant annet ”samme språk” som informantene, det vil si både terminologien, men også det faktum at jeg plukket opp kulturhenvendelser. På den andre siden opplever jeg kontakten og kjennskapen til informantene som utfordrende. Kvale & Brinkmann (2009) påpeker at forskerens uavhengighet kan påvirkes av informantene. Dette kan være en utfordring fordi møte med både de egenorganiserte snowboarderne og NSBF kan påvirke min subjektive fortolkning av situasjonen som følge av at jeg sympatiserer med informantene, og ikke evner å ha et kritisk blikk på situasjonen. Som det kommer frem i metodekapittelet er det viktig å understreke at jeg har vært svært bevisst på min posisjon og bakgrunn gjennom hele studien. Det er rimelig å anta at min forforståelse for tema har påvirket analyseprosessen, likevel mener jeg at dette kan bli ansett som en ressurs fremfor noe negativt (Tjora, 2013). Videre har jeg forsøkt å skille mellom informantenes utsagn og egne analyser ved hjelp av kodenavn på informantene, fysiske inntrykk og tekststil (Thagaard, 2013).

4.5.2. Validitet og overførbarhet

Validitet kan betegnes som gyldigheten, og omhandler i hvilken grad forsker evner å trekke gyldige slutninger fra datamaterialet (Tjora, 2013). Det fins to typer validitet: *intern* og *ekstern*. Intern validitet innebærer hvorvidt studiens resultat faktisk svarer på spørsmålene som blir stilt (Tjora, 2013). Ekstern validitet omhandler i hvilken grad studiens resultater kan generaliseres. I samfunnsvitenskapen erstattes dette ofte med *overførbarhet*, og omhandler i hvilken grad studiens tolkninger kan være relevant i andre sammenhenger.

For å sikre gyldige tolkninger i lys av virkeligheten og valid forankring i datamaterialet, har jeg som forsker vært løpende kritisk til mine tolkninger og refleksjoner gjennom hele forskningsprosessen (Thagaard, 2013). Jeg var spesielt kritisk i analysefasen som er redegjort for i kapittel 4. Samtidig mener jeg at studiens metodologi gjennom refleksiv tilnærming har bidratt til å øke prosjektets validitet. Jeg kan ikke utelukke at min forforståelse har preget tolkningene, men ved å være bevisst og kritisk til egen tolkning, tror jeg ikke at påvirkningen er av negativ karakter. Snarere tror jeg min forståelse bringer innsikt. Dersom det har vært tvil om informantenes utsagn i ettertid, har jeg kontaktet vedkommende for å forsikre meg om at jeg har forstått dem riktig. I

tillegg har informantene fått tilbud om å gjennomføre sitatsjekk, jeg mener dette bidrar til å styre studiens validitet. Tross systematikk, veloverveid kritikk og grundig refleksjoner er det nødvendig å påpeke at alle valg i denne studien er basert på mine overveielser. Dermed er det rimelig å anta at det fins andre velegnede metoder og teorier som ville generert andre og nye fortolkninger. Jeg opplever likevel at min studie gir en valid innsikt i hvordan norsk idrett kan tilrettelegge for egenorganiserte snowboardere.

Resultatene som fremkommer av denne studien kan ikke uten videre generaliseres til alle idretter. Dog har studien sterke praktiske implikasjoner med *overførbarhet* til andre idretter. Studiens resultat kan gi valid innsikt i hvordan NIF kan tilrettelegge for egenorganiserte, følgelig kan studien bidra med innspill til modernisering av organisasjonsstrukturen i NIF, samt hvordan særforbund som representerer egenorganiserte aktiviteter kan jobbe for å nå ut til disse miljøene.

4.6 Etiske overveielser

En viktig forutsetning for kvalitativ datainnsamling er tilgang (Leseth & Tellmann, 2014). Tilgang omhandler blant annet forskningsetiske spørsmål, og innebærer hvordan studien ivaretar hensynet til det eller de som studeres. I følge Thagaard (2013). krever all vitenskapelig virksomhet at forskeren befatter seg med en rette etiske prinsipper (Thagaard, 2013). Av den grunn har jeg som forsker vært nødt til å ta en rekke etiske hensyn gjennom hele forskningsprosessen. Da studien samler og behandler persondata meldte jeg prosjektet til Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste (NSD). Studien ble godkjent av NSD før prosjektstart sommeren 2017 (vedlegg 3). På grunn av endringer i datainnsamlingsmetoden og prosjektets sluttdato, sendte jeg et endringsskjema til NSD på nyåret. Endringsskjema ble godkjent februar 2018, med forbehold om at prosjektet ble gjennomført i tråd med oppgitte opplysninger (vedlegg 4). Dalen (2013) fremhever spesielt tre etiske retningslinjer som særlig viktig ved samfunnsvitenskapelige studier: *informert samtykke*, *informasjon om det som forskes på*, og *konfidensialitet*.

For å sikre kravet om *informert samtykke* og *krav om informasjon*, sendte jeg et informasjonsskriv og en samtykkeerklæring ved første kontakt med informantene (vedlegg 5). Vedleggene inneholder informasjon om formålet med studien, samt informantenes rettigheter som rett til å trekke samtykke. For å sikre at informantene forstod

hva deltakelse innebar sendte jeg vedleggene i god tid før intervjustart, på den måten fikk de tid til å lese informasjonsskrivet og underskrive en samtykkeerklæring. I tillegg presiserte jeg rettighetene deres ved intervjuoppstart, her fikk de også mulighet til å stille spørsmål.

Konfidensialitet innebærer i denne sammenheng at datamaterialet ikke skal kunne spores tilbake til informantene. Som forsker har jeg vært spesielt påpasselig med å behandle informasjon i tråd med lovnaden om konfidensialitet og anonymitet (Kvale & Brinkmann, 2009). For å sikre informantenes konfidensialitet har alle underskrevne samtykkeerklæringer blitt oppbevart i et låst skap, i et adgangskortbeskyttet rom. Videre har personidentifiserbare opplysninger blitt oppbevart kryptert i elektronisk form, og adskilt på en passord og brukernavnbeskyttet datamaskin. I tillegg har jeg skjult informantenes identitet ved å anvende pseudonymer fremfor navn i transkriberingene og i studien forøvrig. Til tross for at informantene har samtykket til publisering av indirekte personopplysninger, har jeg forsøkt å eksponere informantene minst mulig. Dette har jeg gjort ved å skrive dialekter om til bokmål, samt utelate uttalelser som avslører informantenes identitet. Alle informanter ble gitt anledning til å ta en sitatsjekk da studien var ferdigstilt, på denne måten fikk vi mulighet til å rette opp i eventuelle misforståelser. Når studien er avsluttet vil alle innsamlede opplysninger anonymiseres, det innebærer å slette direkte personopplysninger som navn og koblingsnøkler, samt makulere lydopptak og samtykkeerklæring.

Videre blir forskerens evne til å reflektere over studiens *konsekvenser* og *forskerens rolle* ansett som viktig (Kvale & Brinkmann, 2009). *Konsekvenser* innebærer hvorvidt studiet bærer negative følger for informantene. Til tross for at informantenes konfidensialitet og anonymitet skal være ivaretatt, vil det alltid være en risiko for at informantene gjenkjennes. Det er derfor viktig at informanten ikke identifiseres med et utsagn de ikke ønsker å assosieres med. En annen konsekvens jeg har reflektert omkring er hvordan studien kan påvirke NSBF, og at NSBF kan bli oppfattet som avsender av studien med en skjult agenda. Jeg har blant annet reflektert rundt hvordan negative utsagn eller kritikk av den organiserte idretten, kan oppfattes som NSBFs holdninger. Videre er det viktig å påpeke at studiens tema: *tilrettelegging av egenorganiserte snowboardere* ikke anses som spesielt følsomt. Følgelig er det ikke grunn til å tro at informantene tar skade av forskningen.

Forskerens rolle innebærer refleksjoner rundt min rolle som forsker. Det er spesielt ett forhold som krever at jeg som forsker er særlig bevisst på mitt etiske ansvar: *forskning på egen arbeidsplass*. Som en konsekvens av dette har jeg vært nødt til å kontinuerlig skille mellom min rolle som forsker og ansatt. Eksempelvis kommer min ansettelse i NSBF tydelig fram i informasjonsskrivet, det ble også nevnt i forkant av intervjuene. Videre har jeg vært spesielt opptatt av å ikke benytte opplysninger jeg har tilgang på som ansatt til forskning, likeledes har jeg vært opptatt av å ikke uten videre anvende opplysninger som fremkommer av forskningen i arbeidet. NSD presiserer at dersom jeg har tilgang på dokumenter eller opplysninger i kraft av mitt embete, kan jeg ikke anvende dette uten samtykke i forkant. Som nevnt i kapittel 4.3 anvender studien kun offentlige casespesifikke dokumenter som er åpen for allmenheten. Videre har jeg tilstrebet en transparant forskningsprosess i alle ledd. Jeg opplever også at min tilknytning til NSBF og det egenorganiserte miljøet, har gjort meg særlig bevisst mitt vitenskapelige og forskningsetiske ansvar ovenfor informanter og NSBF.

5.0 Resultat og diskusjon

Dette kapittelet har som hensikt å presentere studiens resultat og diskusjon. Resultatene presenteres i lys av teori, tidligere forskning og de ulike temaene som følger analysen. For å unngå gjentakelser presenteres studiens resultat og diskusjon i samme kapittel. Resultatene som presenteres er valgt ut og strukturert slik jeg mener er hensiktsmessig for å besvare problemstillingen: *Hvordan kan NIF tilrettelegge for egenorganiserte snowboardere?* Problemstillingen operasjonaliseres gjennom fire delspørsmål som også utgjør studiens struktur. 1) *Hvem er de egenorganiserte snowboarderne?* 2) *Er den organiserte idretten attraktiv for egenorganiserte i dag?* 3) *Hva preger NSBFs arbeid med egenorganiserte?* og 4) *Hvilken anbefalte tiltak kan iverksettes for å fange opp egenorganiserte snowboardere i fremtiden?* Dette innebærer at jeg kun presenterer deler av intervjuene, eksempelvis bruker jeg ved flere anledninger ett sitat for å illustrere eller oppsummer hva flere informanter mener om et tema, andre ganger presenteres sitat fra flere informanter, på denne måten informantene et direkte talerør inn i studien. I tilfeller hvor sitatene kan fremstå uten kontekst har jeg skrevet nødvendige tilleggsopplysninger i skarpe klammer. På denne måten blir informantens utsagn ivarett og tydeliggjort. For å sikre informantens anonymitet har jeg skrevet om dialekter til bokmål, samt gitt informantene en navnkode. Informanter i fokusgruppe har en fellesbokstav etterfulgt av et tall, mens resterende informanter har fått tildelt en vilkårlig bokstav. Videre er bakgrunnsinformasjon som klubbtilhørighet gjengitt ved klubben.

Kapittelet følger strukturen i problemstillingen og utgjør med det fire hoveddeler. Innledningsvis *presenteres de egenorganiserte snowboarderne*. Videre tar kapittelet for seg om *den organiserte idretten er attraktiv for egenorganiserte snowboardere i dag*, dette blir gjort i lys av informantens holdninger til NIF og innsikt i egenorganiserte snowboardaktiviteter. Innsikt i egenorganiserte snowboardaktiviteter handler om å kartlegge hva som skiller egenorganisert aktivitet fra organisert aktivitet. Det blir interessant å se hvordan egenorganiserte beskriver egen aktivitet, og dermed få innsikt i hvilken behov, forventninger og krav de ville stilt dersom de skulle blitt en del av NIF. Denne delen gir oss innsikt i informantens umiddelbare refleksjoner rundt studiets tema, refleksjonene utgjør et nyttig bakteppe for videre diskusjon og analyse. Del tre tar for seg *hva som preger NSBFs arbeid med egenorganiserte*. Denne delen vil bidra til å synliggjøre utfordringene ved å være et særforbund i spenningsfeltet mellom organisert

og egenorganisert aktivitet. I del fire skal vi se på *hvilken anbefalte tiltak som kan iverksettes for å fange opp egenorganiserte snowboardere i fremtiden*. Informantenes meninger om hva som må til for å lykkes med inkludering av egenorganiserte skaper en naturlig avslutning på kapittelet, og sier noe om veien videre for utvikling av idrettsorganisasjonen. Temaene følger som nevnt problemstillingen og bygger på kategorier som kom ut av analysen.

5.1 Egenorganiserte snowboardere, hvem er de egentlig?

I lys av forbruker og mediaundersøkelsen (vedlegg 1), Deloitte-rapporten (Deloitte, 2013), og medlemsstatistikken til NSBF (vedlegg 2), er antall egenorganiserte snowboardere i Norge beregnet og kategorisert (for å unngå gjentakelser av analysen 4.4.1 er utregning og kategorisering presentert med refleksiv beskrivelse). Nedenfor presenteres de fire kategorier; *street, park, backcountry* og *cruisere*. De ulike kategoriene blir presentert med estimert antall, og synliggjør hvordan de egenorganiserte snowboarderne fordeler seg i de ulike kategoriene. Denne delen av kapittelet er deskriptiv, og danner grunnlag for besvarelse av de øvrige problemstillingene. Det er viktig å presisere at denne studien er interessert i snowboardere som ikke er organisert i dag, selv om egenorganisert aktivitet også foregår blant NSBFs klubbmedlemmer.

5.1.1 Estimert antall egenorganiserte og kategorisering

Antall snowboardere i Norge er estimert til omkring 108000. Dette inkluderer både organiserte og egenorganiserte snowboardere. Dersom vi trekker fra snowboard-medlemmene på 3000 er resultatet 105000 egenorganiserte snowboardere i Norge.

Tabell 7. Antall snowboardere fordelt i aldersgrupper

Antall snowboardere i Norge: NSBF: 0-11 år, Kantar TNS 12-60+									
Alder	0-5	6-11	12-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 +	Sum
Antall i Norge	35	674	29919	44165	19071	10602	2505	1813	108784

Kategoriseringen består av fire følgende hovedkategorier: *street, park, cruiser* og *backcountry*.

Tabell 8. Oversikt over egenorganiserte snowboardere ²

Kategorier	Prosent	Estimert antall
Street	1% av alle egenorganiserte snowboardere	1050
Park	55% av alle egenorganiserte snowboardere	57750
Cruiser	50 % av alle egenorganiserte snowboardere	52500
Backcountry	10 % av alle egenorganiserte snowboardere	10500

Alle kategoriene har en prosentandel nybegynnere. Majoriteten av nybegynnere er representert i cruiser-kategorien. Videre har park-kategorien to forbundsspesifikke undergrupper, norgescupkjørere og landslagskjørere. Disse undergruppene kategoriseres som organiserte og er ikke en del av denne studien. Street er estimert som den minste kategorien, etterfulgt av backcountry. Videre er park og cruiser de kategoriene med flest egenorganiserte.

Streetkjørere

Streetkjørere utgjør omkring én prosent av de egenorganiserte snowboarderne. Det vil si at de utgjør ca. 1050 (av 105000 personer). Aldersspennet strekker seg fra omkring 13 – 35 år. Det er rimelig å anta at flere kan ha vært klubbmedlemmer før de fylte 13 år. Gruppen er ikke avhengig av alpinanlegg, men bruker omgivelsene kreativt, derav navnet street (gate). Gruppen ble tidligere omtalt som urban eller «core» av NSBF, fordi gruppen har bevart den originale «core» kulturen (eller kjerne-kulturen på norsk). Mye av aktiviteten dokumenteres gjennom sosiale medier, som er deres utstillingsvindu. Til tross for at dette er den minste kategorien er streetkjørere på mange måter forbilder for andre snowboardere. Det er spesielt mange i park-kategorien som ser opp til streetkjørere og det de produserer på sosiale medier (Deloitte, 2013). De er spesielt kjent for å uttrykke seg kreativt gjennom hvor de kjører, hvordan de kjører, og det de produserer av innhold i sosiale medier. Ingen streetkjørere er klubbmedlemmer, uten snarere ansett som relativt uavhengige. Gruppen er ikke konkurransedrevet, men har et særlig fokus på egen prestasjonsutvikling. I tillegg sammenlignes egen prestasjon med andres, også omgivelsene skiller seg fra ordinær aktivitet i organiserte treninger og konkurranser. Gruppen er representert ved fokusgruppe B.

² Enkelte snowboardkjørere kan defineres i flere kategorier

Parkkjørere

Parkkjørere utgjør 55 prosent av de egenorganiserte snowboarderne. Estimert antall er ca. 57750 (av 105000) og utgjør med dette den største kategorien innenfor snowboard-Norge. Gruppen er avhengig av anlegg og spesielt park, hvor de bruker majoriteten av tiden sin. Majoriteten av NSBFs medlemmer befinner seg her. Gruppen står ofte på snowboard med lek og utvikling i fokus. Det er noen holdningsvariasjoner innad i kategoriene. Det er blant annet ulike bygg og brukerpreferanser i park. Videre er det noen som ser på snowboard som et potensielt levebrød, andre som en hobby. Gruppen er representert ved fokusgruppe A.

Cruisere

Cruiserkategorien utgjør 50 prosent av de egenorganiserte snowboarderne. Det vil si ca. 52500 (av 105000). Det er store variasjoner i gruppen, alderssegmentet strekker seg fra null til seksti pluss. Gruppen er avhengig av alpinanlegg, og drives ofte på fjellet av sosiale samlingspunkt som ikke nødvendigvis er snowboardrelaterte. Det er mange nybegynnere, barn og helgekjørere i denne kategorien. Noen står flere ganger i uken, andre en gang i måneden. Gruppen er ikke representert i studiens utvalg.

Backcountry

Backcountrykjørere, også kjent som frikjørere, utgjør ti prosent av de egenorganiserte snowboarderne. Det vil si ca. 10500 (av 105000). Majoriteten av gruppen er over 25 år. Dette er eldre og erfarne snowboardere som har vært innom andre kategorier tidligere i livet, som nå søker spenning, naturopplevelser og utfordringer. Dette er en gruppe som trolig vil bli større med årene på grunn av teknologisk utvikling av snowboardutstyret, som gjør toppturer mer tilgjengelig for snowboardere. Gruppen er ikke representert i studiens utvalg.

5.2 Er den organiserte idretten attraktiv i dag?

I denne delen skal jeg belyse om den organiserte idretten er attraktiv for egenorganiserte snowboardere i dag. Temaet belyses gjennom: *informantenes holdninger til NIF, innsikt i egenorganiserte snowboardaktiviteter, de egenorganisertes behov, samt deres forventninger og krav til den organiserte idretten ved en eventuell tilknytning*. Videre vil resultatene diskuteres i lyset av teori for hvordan NIF kan tilrettelegge for egenorganiserte snowboardere.

5.2.1 Informantenes tanker og erfaringer rundt NIF og organisert aktivitet

I følgende avsnitt vil jeg presentere og diskutere resultater som belyser informantenes tanker om NIF og organisert idrett. Hensikten er å synliggjøre deres generelle oppfatninger før jeg fokuserer videre på egenorganisert aktivitet, behov, forventninger og krav.

Til tross for at informantene er egenorganiserte i dag, har samtlige kjennskap til den organiserte idretten gjennom tidligere deltakelse. Dermed kan informantenes erfaringer fra den organiserte idretten gi en unik innsikt i hvorvidt den organiserte idretten er attraktiv for egenorganiserte i dag. Majoriteten av informantene har vært organisert i snowboardklubber som barn, resterende har vært organisert i andre idretter.

A1: Da jeg begynte å kjøre snowboard meldte jeg meg inn i en klubb, men jeg fikk fort venner utenfor treningene fordi jeg var i bakken hele tiden. Jeg fikk på en måte ikke noe mer ut av klubben [...] Tror jeg bare begynte i klubb fordi jeg var så vant med det fra andre idretter, men så fant jeg ut at jeg ikke måtte det.

A2: Jeg var medlem i en snowboardklubb i en sesong, men jeg slutta på grunn av treningstidene. Det var et bedre tilbud for barna som ikke kjente noen.

B4: Jeg har vært aktiv i mange idretter, men da jeg begynte på ungdomsskolen fikk jeg vel egentlig beskjed av trenerne om at jeg måtte velge hvilken idrett jeg ville satse på. Så da sluttet jeg. Jeg har aldri vært aktiv i en snowboardklubb fordi jeg alltid har hatt mange å stå på snowboard med.

A3: Jeg har aldri vært med i en snowboardklubb, men jeg gikk på Folkehøgskole da, på snowboardlinja, så da fikk jeg venner der, så jeg har ikke hatt no behov for å være med i en klubb egentlig, men har vært organisert i andre idretter.

Fellesnevneren for informantenes overliggende refleksjoner er idrettslaget som en sosial møteplass. Informantene i begge fokusgruppene vektlegger at klubben oppleves som overflødig når man har etablert et sosialt nettverk av snowboardere i eller utenfor klubben.

Samtlige informanter har på et tidspunkt vært organiserte, men falt fra det organiserte, til det egenorganiserte i løpet av ungdomsårene. Årsaken til frafallet eksemplifiseres av følgende utsagn:

B2: Det var så mye fokus på konkurranse at idrettsleden mistet fokus. Man blir pushet for mye og slutter.

A2: Det er bare det at jeg trives mer med at det ikke er en trener som står å ser på. Jeg fikk litt for mye tilbakemeldinger på snowboardkjøringen min, og jeg merka ganske fort at jeg ikke trivdes med det eller faste treningstider.

Informantenes refleksjoner om konkurransepress og treningstider er sammenfallende med Rafoss & Tangen (2017) og Ungdata (Bakken, 2017). I undersøkelsen Ungdata 2017 svarer 93 prosent av 240 700 elever på ungdomstrinnet og i videregående skole at de har vært innom den organiserte idrett i løpet av oppveksten (Bakken, 2017). Det er en økning på åtte prosent fra 2010. Den brede deltagelsen er imidlertid forbeholdt de yngste. Frafallet øker gjennom tenårene (Bakken, 2017). Omkring 20 prosent slutter med idrett før de begynner på ungdomsskolen. I løpet av ungdomsskolen slutter ytterligere 30 prosent. Videre synker idrettsdeltakelsen fra 65% i 8. trinn til 25% på VG3 (Bakken, 2017). Dog er det et mindre frafall i uorganiserte aktiviteter som fotball og snowboard (Bakken, 2017). Bakken (2017) tilsier at 57 prosent av ungdomstrinnet og 45 prosent av videregående skole driver med aktiviteter på egen hånd minst en gang i uka. Det vil si at andelen som trener regelmessig på egenhånd reduseres noe gjennom ungdomsårene. Imidlertid reduseres frafallet betydelig mindre enn i den organiserte idretten (Bakken, 2017). Dette er sammenfallende med Rafoss og Tangen (2017), som

hevder at trening på egenhånd er den mest utbredte treningsformen blant unge voksne. I 2011 var det 42,9 prosent som svarte at trening på egenhånd var den viktigste kilden til aktivitet, etterfulgt av treningsstudio (Rafoss & Tangen, 2017).

I forlengelsen av informantenes egne erfaringer rundt organisert idrett, var jeg nysgjerrig på hvordan gruppene opplever NIF i dag, og hva de mener kjennetegner NIF fra sitt perspektiv.

B1: Snø, fedre og fotball

B3: Regler

A1: Stolte foreldre og ung satsning

A2: Litt for mye foreldre og prestisje. For eksempel, da jeg begynte i syvende og spilte fotball begynte alle å snakke om topping. Jeg merka jo veldig fort at "åja, jeg melder meg ut av dette".

A3: Det varierer veldig fra idrett til idrett, med snowboard opplever jeg at de som konkurrerer kjører litt mer fordi de må. Det blir mer en plikt "nå må vi på trening. I dag skal vi hoppe" Det er litt annerledes med snowboard, for med snowboard kan det være mer lek og kreativitet. Om man skal løpe eller svømme kjempefort bør man trene, men med snowboard trenger man ikke å trene på samme måte. Det er det jeg syns er den største forskjellen mellom idrettene.

A4: Mye av organisert idrett er det andre krefter som presser på, som for eksempel foreldre. Barna liker det kanskje i starten, men så blir det til at man gjør det fordi: "Dette er jeg god til. Dette bør jeg utnytte" Jeg elsket idretten min, men så begynte jeg å konkurrere. Det drepte gleden. Det tok vekk all lek og moro. Mot slutten ble det til at jeg dro på trening for å bli god.

Begge gruppene nevner foreldre som et kjennetegn på den organiserte idretten. Videre er det topping, ung satsning og konkurranse som går igjen i begge fokusgruppene. Dermed er det et samsvar mellom informantenes tidligere refleksjoner rundt egne erfaringer med organiserte idrett, og det de mener kjennetegner norsk idrett i dag. En

gjenganger er *konkurranse* som ”dreper gleden” (A1). Videre er treningstider, eller faste rammer en gjenganger. A3 eksemplifiserer den organiserte idretten med organiserte aktiviteter som løping og svømming. Parallelt drar informanten et skille mellom organiserte og egenorganiserte snowboardere. De beskriver aktiviteten til konkurransekjørerne som en plikt, mens egenorganisert aktivitet beskrives som lek og kreativitet. Selv om alle de overliggende informantene beskriver det jeg opplever som negative assosiasjoner til NIF, deler de også positive refleksjoner. Samtidig bør det nevnes at det ikke er før jeg oppsummerer svarene deres at gruppe A reagerer med å skildre deres erfaringer med idretten som en sosial møteplass, og gruppe B redegjør for hvem den organiserte idretten kan være egnet for:

A1: Men altså, da jeg spilte lagidrett, så var det for meg, egentlig en veldig sosial arena. Sånn, det å dra på tur med fotballaget var helt sykt kult. Uansett hvilken idrett det er, så er man en del av folk som gjør det samme liksom.

B4: Jeg opplever NIF som et sykt bra tilbud til de som driver med lagidretter å sånne ting som kanskje krever litt mer organisering og struktur. Passer godt til nybegynnere, barn og de som vil drive med konkurranse og toppidrett kanskje.

Jeg opplever at informantene i begge grupper har en generell negativ holdning til organisert aktivitet. Både når de beskriver egne opplevelser og reflekterer rundt kjennetegn. Avslutningsvis i denne sekvensen ble det naturlig å spørre informantene om de synes den organiserte idretten er attraktiv for egenorganiserte i dag:

A1: Nei, altså, vi får jo litt, men ikke så mye. Vi vurderte det faktisk [å bli en klubb], men en det skal ganske mye til ... første møte hevet, og masse juridiske greier. Jeg har vært med på et stiftelsesmøte. Det var sykt corny. Vi vurderte det en stund, men kan heller finne penger et annet sted. Vi har mye ideer på ting vi kan gjøre, og vi begynner å bli litt eldre. Så vi skjønner at det fins penger der, men det er vanskelig å få tilgang på det, eller hvem og hvordan man skal spørre.

A3: Nei, jeg vil at snowboard skal være gøy. Hvis det plutselig blir konkurranse, blir det litt feil. For det skal jo være litt press, men ikke på samme måte.

A4: Jeg har tenkt at om jeg skulle meldt meg inn i en klubb, skulle det vært for å kjøre konkurranser. Og jeg har ikke vært interessert i å kjøre konkurranser. Så derfor har jeg ikke gjort det.

B2: Ja og nei. Det vil alltid være de som ønsker eller har behov for mer organisering for å få ting til å skje, enn andre som kanskje er flinkere til å ta spaden i egne hender, og får til noe gøy ut av det. Jeg vet hvor mye det krever å drive en klubb, ork.

B4 Jeg ser ikke hvilken nytte jeg skulle hatt for en klubb i dag, eller omvendt. Jeg vil ikke konkurrere. Vil bare kjøre snowboard, og jeg har på en måte det jeg trenger. Så jeg trenger på en måte ikke en klubb for å stå på snowboard.

Samtlige av informantenes beskrivelser tyder på at de ikke ser seg selv eller sin aktivitet i dagens struktur, og flere drar paralleller mellom klubb deltakelse og konkurranse. A3, A4 og B4 drar spesielt direkte assosiasjoner til konkurranse og stiller seg kritisk til klubb deltakelse. Alle informantene har tidligere ytret at konkurranse mer eller mindre drepte idrettsgleden i andre idretter. Verken A3, A4 eller B4 har vært medlem i snowboardklubb tidligere. Det er derfor rimelig å anta at deres erfaringer og konkurransebakgrunn fra andre idretter preger svarene deres i denne sammenheng. Informantene som har vært organisert i snowboardklubb tidligere vektlegger spesielt idrettens formelle prosedyrer som en negativ faktor. Jeg opplever at informantene distanserer seg fra den organiserte idretten når de beskriver NIF og hvordan de selv driver aktivitet i dag. Vi skal videre se nærmere på hvordan informantene beskriver sin egenorganiserte snowboardaktivitet.

5.2.2 Innsikt i egenorganiserte snowboardaktiviteter

Samtlige informanter beskriver et fellesskap blant egenorganiserte snowboardere, hvor lek, og glede står sentralt, eksemplifisert som følger:

A3: Jeg tenker ikke på snowboard som en idrett, jeg tenker jo bare på det som en hobby. Sann som at noen syns det er gøy å tegne, så syns jeg det er gøy å kjøre snowboard. Vi er jo på en måte en klubb, men vi er egenorganisert.

B2: Det er noe eget, det som fotball på "løkka". Ekstremt lavterskel, inkluderende og konstruktivt. Om du er over middels selvsentrert, eller gjør noe dumt er det stor sannsynlighet for mindre inkludering. Det er et miljø som alle bør være innom på et tidspunkt i livet, bare for å dele gleden.

A4: Alle snowboardere er gode venner og hyggelige mot hverandre. Vi heier og blir glade på hverandres vegne, men om vi hadde konkurrert, da hadde jeg kanskje blitt litt sånn "åh, nå fikk han eller hun til det, nå må jeg også få til det".

A2: Jeg føler at nesten alle man møter i snowboardmiljøet blir man venn med fra dag en. Det er den sosiale interessen, stil, kultur, musikk. Det er så sykt mye som stemmer overens.

Aktiviteten beskrives som preget av personlig frihet, mestringsfølelse, og kreativitet. Beskrivelsene er dermed sammenfallende med NSBFs verdier. Dette kan tyde på at snowboardere på tvers av kategorier, det organiserte, og egenorganiserte miljøet drives på det samme verdigrunnlaget.

Brekke (2002) peker på tidsrommet mellom 1980 og 1990 som et vendepunkt i den etablerte idrettsverden. Klubbene begynte å slite med rekruttering fordi ungdommen begynte å sette egne ønsker foran tilhørighet til den lokale klubben. Tendensen karakteriserer han som en tiltakende individualisme (Brekke, 2002). Parallelt dukket det opp nye sportsgrener i og utenfor NIF. De nye sportsgrenene medførte en utfordring for verdiene og strukturene som har dannet grunnlaget for NIF (Brekke, 2002). Men hva er egentlig forskjellen på organisert og egenorganisert aktivitet?

Informantene omtaler det egenorganiserte som "vi" og "snowboardere", og beskriver miljøet som sosialt, gøy og inkluderende. På bakgrunn av informantenes refleksjoner kan miljøet de egenorganiserte snowboarderne beskriver kategoriseres som et fellesskap. Dels på grunn av snowboardinteressen og identiteten, men også fordi de distanserer seg fra konkurranseidretten og det organiserte (Brekke, 2002). Flere av informantene omtaler NIF-relatert aktivitet som "de" og "det organiserte". Dette til tross for at snowboard har et eget særforbund som er tilsluttet NIF. Informant A1 oppsummerer følgende:

A1: Jeg føler at miljøet er veldig naturlig egentlig, man vil bli flinkere og utfordre seg selv. Vi har jo på en måte et type fellesskap vi også. Vi bare konkurrerer ikke om den ene pallplassen. De organiserte driver ikke med no smartere idrett enn det vi gjør. Vi konkurrerer kanskje ikke, men vi har den samme utbyttet som er aktivitet og glede. Hvis det er konkurranse er det tre pallplasser liksom. Her har vi en veldig stor pall.

Utsagnet ”vi har jo på en måte et type fellesskap vi også” er interessant og kan tyde på at informanten ønsker å overbevise om at aktiviteten som skjer i det egenorganiserte miljøet er like viktig og bra som aktiviteten som foregår i regi av det organiserte. Det tyder på at informanten opplever en fiktiv verdimotsetning mellom det organiserte og det egenorganiserte ”vi konkurrerer kanskje ikke, men vi har den samme utbyttet som er aktivitet og glede” (A1). Informantene benytter en rekke verdier i deres beskrivelse av egenorganisert aktivitet. Det er spesielt to verdier som går igjen – *glede* og *fellesskap*. Begge verdiene er sentrale aktivitetsverdier i NIF: *glede* innebærer at ”idretten skal være en arena for lek, spenning, utfordring og opplevelser, hvor gleden ved å meste er viktig” (Norges idrettsforbund, 2015, s. 28). Mens *fellesskap* innebærer å ”oppleve samhörighet og samhold med andre mennesker, norsk idrett skal fremme fellesskapet både lokalt, nasjonalt og internasjonalt” (Norges idrettsforbund, 2015, s.28). Verdiene *helse* og *ærlighet* blir også nevnt indirekte ved flere anledninger. Eksempelvis sier informant B2: ”Er du over middels selvcentrert, eller gjør noe dumt er det stor sannsynlighet for mindre inkludering” Utsagnet kan dra paralleller til NIFs verdi *ærlighet*, som innebærer å opptre redelig og verdig i alle situasjoner (Norges idrettsforbund, 2015, s.29). Informant A4 oppsummerer glede og fellesskap blant egenorganiserte snowboardere i følgende sitat:

A4: Det er så sykt bra samhold i snowboardmiljøet. Man har venner over hele landet, eller hele verden egentlig. På arrangementene samles alle venner på ett og samme sted og har det sykt gøy sammen. Det er jo genialt. Folk er bare så glade og åpne. Alle er der for å ha det fett, og det er litt sånn fellesnevner.

Uten hensyn til formelle rammer ser jeg ingen umiddelbare forskjeller mellom organisert og egenorganisert *glede* og *fellesskap*. Når det gjelder rammene for aktivitet foreligger det naturligvis forskjeller som følge av NIFs formelle karakter. NIF har blant

annet formulert og vedtatt verdiene, følgelig har forhåpentlig brudd på verdiene en formell konsekvens i alle organisasjonsledd. På denne måten sikrer NIF at verdiene blir overholdt. Imidlertid er verdiene den organiserte idretten ”leverer” forutsatt at du tar del i strukturen gjennom medlemskap i idrettslag (Norges idrettsforbund, 2015). Hvorvidt medlemmer i idrettslag opplever verdiene i større eller mindre grad enn egenorganiserte faller utenfor denne studien, men gjennom informantenes beskrivelser opplever de egenorganiserte høy grad av idrettsglede. Videre er verdier som går igjen blant informantene, *frihet, kreativitet og mestringsfølelse*:

A1: For meg er filmingen en veldig stor del av aktiviteten, eller idretten da. Jeg tror det er derfor jeg har blitt i snowboard så lenge, fordi jeg er veldig glad i å lage ting. Jeg føler meg ganske fri til å lage hva jeg vil, men også kunne være i aktivitet og utfordre meg fysisk.

B2: Frihet, ingen forpliktelser, ingenting man må og ingen bekymringer. Også får jeg adrenalin til tider. Det er en deilig følelse når ting klaffer. Masse gode venner som kjører snowboard på det man selv mener gir mest glede.

B4: Jeg vet ikke, det er en indre lyst og mestringsjaget som driver meg til å stå på snowboard. Også er det jo helt sinnsykt gøy og skummelt til tider. Det er ingen annen aktivitet som gir meg så mye glede som snowboard, og jeg har holdt på med mange aktiviteter. Det er som om jeg er den lykkeligste i verden.

I de overliggende utsagnene skisserer informantene verdiene: *frihet, kreativitet og mestringsfølelse*. Disse verdiene er fraværende i NIFs dokumenter og strategier. Dog er verdiene sammenfallende med verdigrunnlaget i NSBF - *Personlig frihet, mestringsfølelse og fellesskap*. Med *personlig frihet* vektlegges kreativitet og frihet til å uttrykke seg selv og egen aktivitet i valgte omgivelser (Snowboardforbundet, 2017). *Mestringsfølelse* innebærer lek, glede, standhaftighet og evnen til å tåle motgang og mulighet til å eksperimentere. Informant C som er ansatt i NSBF sier blant annet følgende om verdiene:

C: Jeg bærer forbundets verdier og kjennetegn med stolthet. Jeg liker best verdiene vi står for og hvordan dette representerer snowboardmiljøet.

Informantenes utsagn og NSBFs verdier er sammenfallende med miljøet for øvrig, men hvordan opplever de egenorganiserte NSBF?

B2: Snowboardforbundet er helt rå. De samler Snowboard-Norge på en fin måte. Tilrettelegger for alle, proffe, nybegynnere, unge, eldre, alle skal med. Glede, sosialt og tilrettelagt.

B1: Det er nødvendig. Forbundet gjør mye bra og nødvendig for parkene, miljøet og samholdet.

B4: Svar: Den siste tiden har de [NSBF] vært litt mer involvert i det egenorganiserte miljøet, så det er bra. Tidligere har det vært veldig mye landslag og konkurranse. Det er på en måte ikke noe jeg assosierer min snowboardkjøring med.

B3: Ståpå-vilje, kreativitet og gode verdier.

A1: Jeg liker forbundet. Med Team Battle [et arrangement i regi av NSBF tilrettelagt for alle snowboardere] for eksempel, så vet jeg at det blir bra. For det er mine egne som organiserer det, men hvis det var folk jeg ikke kjente, eller folk som ikke følger trendene som sto bak det, så hadde det blitt kjemperart.

Sett i lys av informantenes refleksjoner rundt NSBF kan det tyde på at de ikke anser NSBF som en del av NIF. Til tross for den positive omtalen om NSBF distanserer informantene seg fra den tradisjonelle organiserte idretten i NIF. Imidlertid deltar samtlige informanter på arrangement i regi av NSBF. NSBF har poengtert sitt fokus på hele snowboardmiljøet og nedfelt dette i ett av forbundets overordnede mål for 2017/19, som er å *skape aktivitet*: ”For oss er ikke det viktigste om man er organisert eller egenorganisert, men om man er aktiv eller inaktiv. Snowboardforbundet skal stå for aktiviteter som dekker bredden og toppen innen snowboard” (Snowboardforbundet, 2017, s. 3). Med dette posisjonerer NSBF seg ikke bare som en idrettsorganisasjon, men også en *interesseorganisasjon* for snowboardere (Snowboardforbundet, 2017). Strategien er sammenfallende med Steen-Johnsen (2008). hvor en av informantene i

NSBF sier: ”We work towards being representative of the whole community: those who are member and those who are not” (s.346). Dette tyder på at NSBF lenge har hatt et fokus utover den tradisjonelle medlemsbaserte organisasjonsmodellen.

Resultatene som fremkommer så langt indikerer at informantene i stor grad har negative assosiasjoner til NIF og organisert aktivitet. Det kommer spesielt til syne gjennom deres umiddelbare negative reaksjoner på spørsmål som omhandler organisert aktivitet. På bakgrunn av erfaringer og antakelser deler informantene en oppfatning om at dagens idrettsmodell egnet for barn, nybegynnere og konkuransetøvere. Likevel ser informantene verdien av å bli organisert, og løfter frem NSBF som en viktig aktør i snowboard-Norge. I de overliggende delkapitlene har vi også blitt bedre kjent med det egenorganiserte snowboardmiljøet. Vi har blant annet kartlagt en rekke aktivitetsverdier de setter høyt som *felleskap, glede, lek, frihet og kreativitet*. Fellesskap og glede er sammenfallende med NIFs verdigrunnlag, mens resterende er fraværende i NIFs vedtatte strategier og planer. Det er viktig å presisere at både lek, frihet og kreativitet ikke er forbeholdt egenorganiserte aktiviteter. Som følge av idretts omfang og menneskets natur forekommer verdiene med stor sannsynlighet i de lokale idrettslagene også. De presenterte resultatene og diskusjonene utgjør et nyttig bakteppe for videre diskusjon og analyse av de egenorganisertes behov, forventninger og krav ved en mulig tilknytning til den organiserte idretten.

5.2.3 Behov, forventninger og krav

Til tross for at fokusgruppene representerer to ulike kategorier av snowboardmiljøet, er samtlige informanter samstemte når det kommer til behov, forventninger og krav. Det er primært tre *behov* som utpeker seg: anlegg, arrangement og involvering. På spørsmål vedrørende *forventninger* understreker informantene at inkludering av egenorganiserte må skje på delte premisser. Det innebærer blant annet å bevare kulturen, og ikke legge føringer som styrer hvordan de utøver aktiviteten sin. Når det gjelder *krav* vektlegger informantene økt satsning på park, nye tilknytningsformer og tekniske løsninger som er i takt i med tiden. I tabell 9 presenteres en samlet oversikt av informantenes behov, forventninger og krav ved en potensiell tilknytning i NIF. I det følgende skal vi se nærmere på temaene.

Tabell 9. Presentasjon av informantenes behov, forventninger og krav

Behov	Forventninger	Krav
Anlegg	Delte premisser	Anlegg (park)
Arrangement	Bevare kulturen og verdiene	Nye tilknytningsformer (må også være rimelig)
Involvering	Ikke regler, få være seg selv	Teknisk enkle
Informasjon	Midler	Få verdi ut av medlemskapet (tilgang, se effekt)

Behov: Hva trenger du for å drive aktiviteten din?

A1: Den infrastrukturen som er rundt oss er i form av halvprivatiserte anlegg og det de gjør. Så for min del hadde jeg håpet at NIF kunne jobbet for bedre parker og trekk som er for oss, ikke for familier. Hvis de bare hadde sett behovene våres.. Vi trenger blant annet betongskateparker og snowboardparker. Det blir for eksempel satt ut rails i Oslo [et parkelement], men det er ingen som spør oss hvordan vi vil ha det, da er det ikke no vits.. Jeg føler at det er en gjenganger, at siden vi ikke er organisert, så kan det oppleves vanskelig å få tak i oss, men man er egentlig ganske lett å nå, i hvertfall med nye medier. Når skateparker blir bygget er det kanskje en profesjonell skater som blir spurt om hvordan han vil ha det, men det er jo ikke representativt. Man kan ikke dekke alles behov, men skal man prøve, så må vi i det minste bli involvert, for det er den eneste måten det kan bli bra.

A4: Vi skaper jo gleden selv, når jeg kjører snowboard så føler jeg ikke at jeg har behov for at noen skal komme å bidra, men når man reflekterer over det, så er det jo selvfølgelig skjevfordelt. Det hadde vært kult hvis de kunne bidratt til flere samlingspunkter som parker og arrangement uten konkurranse, men jeg tenker ikke over det, fordi det er så fjernt da. Jeg trenger også mer informasjon om mulighetene vi har i dag.

B4: For å stå på snowboard trenger jeg egentlig bare venner og en spade, men det hadde jo vært helt rått med større satsning på kreative parker, men da må vi involveres, for ellers blir det ikke bra, det har vi jo sett, så ja, involver oss. Ellers er det sykt gøy med arrangement som ikke er konkurranseorientert.

B3: Jeg trenger tilgang til treningsarena i og utenom sesong.

Et gjennomgående behov blant samtlige informanter er anlegg. Det innebærer parker med elementer snowboarderne kan kjøre på. Rafoss og Tangen (2017) peker spesielt på perioden 1989 – 2011 og viser til endring i befolkningens aktivitetsvaner. I 1989 trente flere i idrettslag enn i private tilbud, i 2011 hadde dobbelt så mange vært fysisk aktive i private tilbud. Endringen skyldes hovedsakelig sterk økning i uorganisert trening. Rafoss & Tangen (2017). Har blant annet kartlagt fire kjerneoppfatninger som deles av staten, kommunene og den organiserte idretten. Viktigst i denne sammenheng er kjerneoppfatningen om at *anlegg skaper aktivitet*. Også i stortingsmeldingen vektlegges anlegg som aktivitetsskaper (Meld. Sr. nr. 26 (2011 – 2012)). Imidlertid kommer det frem i Rafoss & Tangen (2017). at tradisjonelle konkurranseanlegg som blant annet alpinanlegg utpeker seg som lite brukt. Det viser seg at aktivitetsnedgang i tradisjonelle konkurranseanlegg er en gjennomgående tendens (Rafoss & Tangen, 2017). Likevel er samtlige informanter samstemte om et anleggsbehov. Med dette stiller snowboarderne seg i ryggen til staten, kommunen og den organiserte idretten når det kommer til kjerneoppfatningen om at anlegg skaper aktivitet. Det handler ikke om nedgang eller oppgang i anleggsbruk, det handler om å tilpass anleggstypene til befolkningens aktivitetsprofil. Til tross for at det tradisjonelle alpinanlegget har en nedgang, kan det foreligge en oppgang i parkene, da parkene ikke er en tradisjonell konkurransearena.

Tradisjonelt har kommunen, staten og den organiserte idretten forholdt seg til standardiserte anlegg, det vil si at selve anleggsutformingen ikke nødvendigvis er krevende. Det kan være utfordrende for kommunen å tilrettelegge for egenorganisert aktivitet, fordi anleggene skal bære et preg av kreativitet. En 11-er fotballbane er lik på tvers av landegrenser, men du finner sjeldent identiske snowboardparker. A1 og B4 er begge av den oppfatning at ressursene som blir brukt på å tilrettelegge for egenorganisert aktivitet i dag er bortkastet, fordi deres behov ikke blir møtt. Det er vanskelig for utenforstående å forstå kompleksiteten i den egenorganiserte snowboardkulturen, det er derfor forståelig at en toppidrettsutøver betraktes som et nærliggende og naturlig talerør for kommunen. I lys av informantens utsagt er det rimelig å anta at en toppidrettsutøver har andre anleggsbehov enn de egenorganiserte, følgelig er ikke toppidrettsutøverens preferanser nødvendigvis representativ for majoriteten av brukerne. Informantene presiserer et behov for å involveres i anleggsutbygging som er ment å tilrettelegge for dem.

Videre presiserer A4 og B4 at de ikke har behov for noe, men trekker frem et ønske om sosiale samlingspunkt og arrangement som ikke er konkurranseorienterte. Det kan komme av at de egenorganiserte snowboarderne ikke har midler, eller en klubb med informasjon om hvor og når de kan søke om midler til å skape aktivitet utover seg selv. Arrangementene som foreligger i dag har mer eller mindre et konkurranseelement i seg.

Forventninger: Hva forventer du av NIF ved en mulig tilknytning?

Dersom NIF ønsker å tilrettelegge for egenorganiserte snowboardere kan det være hensiktsmessig at det foreligger en forventningsavklaring. Som nevnt innledningsvis forventer informantene at inkluderingen skjer på delte premisser. Vi skal i det følgende se nærmere på hva det innebærer.

Alle informantene ble spurt om hva de forventet av NIF dersom egenorganiserte snowboardere skulle blitt inkludert i den organiserte idretten:

A1: Det er positivt å inkludere egenorganiserte helt til de legger rammer og føringer på hvordan vi utøver aktiviteten vår. Bare la kulturen leve. De må tenke litt annerledes enn i dag, for ellers risikerer de å ødelegge hele kulturen og det er jo på en måte det vi, eller dagens egenorganiserte tiltrekkes av. Det er kult og vi er unge voksne som kan drive med en idrett hvor vi kan være oss selv.

B1: Jeg tror det er bra, samtidig er det viktig at det skjer på delte premisser. Mange av snowboarderne spesielt, har mye hat og skepsis mot det organiserte. Det må fortsatt være en subkultur i den grad det fortsatt kan være det. Alt i alt er jo mer organisering og dermed mer penger bra for miljøet. Men ikke om det går på tross av verdiene. Da vil man få et tydeligere klasseskille ”atletene versus punkerne” [Atletene – konkurransekjørerene og punkerne – egenorganiserte].

Utsagnene fra informant A1 og B1 er i tråd med det flertallet i begge fokusgruppene fortalte. Resultatene kan dermed tolkes som at informantene er kritiske til visse aspekter ved inkluderingen, de er spesielt opptatt av å bevare og verne om kulturen og verdiene som ligger til grunn for aktiviteten deres. Jeg opplever at de frykter en fragmentert snowboardkultur på sikt, dersom den organiserte idretten ”slipper inn” i den egenorganiserte snowboardaktiviteten. Informant B1 trekker også frem at det foreligger en

generell skepsis mot det organiserte i det egenorganiserte snowboardmiljøet. Likevel er det sterke indikasjoner på at de egenorganiserte snowboarderne er positive til en organisering. Det kan virke som om de ser organisering som et nødvendig grep i kampen om spillemidlene. Sitatet fra informant B4 og A2 er illustrerende:

B4: Jeg forventer at de tilrettelegger for at aktiviteten kan skje på våre premisser, fremfor å forsøke å sile oss inn i idrettslag som ikke kommer til å dra noe nytte av oss, eller omvendt. Det må uansett være en dialog, hvis dialogen er god tror jeg både NIF og vi egenorganiserte kan dra nytte av hverandre sosialt og økonomisk. Utenifra virker det som om alle krangler om å "eie" egenorganiserte, så det er ikke no tvil om at NIF kan dra nytte av oss, sånn politisk. Og vi kan få midler til anlegg og aktivitet, det er win-win.

A2: Jeg tenker det kan være positivt med "organisering" av egenorganiserte, men da forventer jeg at det bygger opp til at vi får midler som dekker våre behov, at det er det vi får tilbake.. Vi må også få lov til å være oss selv, det er i hvert fall veldig viktig for min del, at jeg kan få være akkurat den jeg vil.

Sitatene bekrefter i stor grad de overliggende sitatene fra A1 og B1. I tillegg drar de frem den gjensidige nytten ved en mulig inkludering av egenorganiserte. De erkjenner med dette at de må organisere eller formalisere sin aktivitet om de skal ha tilgang på midler. Videre påpeker B4 at det ikke er hensiktsmessig å "sile" egenorganiserte inn i dagens idrettslag. Jeg tolker det som at informanten ikke ser seg selv eller andre egenorganiserte snowboardere i dagens modell. Snarere forventer B4 å se andre tilknytningsalternativ eller en ny organisasjonsmodell ved en organisering av egenorganiserte.

Videre understreker begge informantene at aktiviteten må skje på deres premisser, og at det ikke skal bli lagt føringer for hvordan de skal drive aktiviteten sin, det går igjen hos samtlige informanter, her illustrert ved A4:

A4: Jeg forventer at det ikke skal være så mange regler, jeg får en fredsfølelse når jeg kjører snowboard, og hvis det skal bli proppet på med regler som begrenser det jeg driver med, så vil jeg ikke bli inkludert i NIF.

Blant forbundsadministrasjonen er det en bevissthet om behovet for å legitimere forbundets eksistens og verdi. Som nevnt av en tidligere snowboardpresident ”det fins en motvilje for å bli organisert blant snowboardere, derfor må forbundet være en slags formidler og tilrettelegger, uten å være spesielt synlig” (Steen-Johnsen, 2008, s. 346). Vi kan dermed si at NSBF er en formalisert forlengelse av det egenorganiserte, hvor de er avhengig av å opprettholde eller skape sterke bånd til det egenorganiserte miljøet.

Følgelig vil forbundets sårbarhetsgrad hvile på ressursene i de egenorganiserte miljøene, dette fordi de egenorganiserte utgjør kulturbærerne og identitetsskaperne i snowboardmiljøet. Eksempelvis er NSBF avhengig av stor oppslutning og legitimitet i omgivelsene for å kunne være en formalisert forlengelse av snowboardmiljøet. Behovet skaper på mange måter en avhengighet som er til fordel for de egenorganiserte – de egenorganiserte kan med andre ord bruke makten til å stille krav til NSBF.

Krav: Hva krever du av NIF ved en mulig tilknytning?

Basert på mine analyser er det spesielt tre krav som fremheves: en økt satsning på park, nye tilknytningsformer, og digitalisering.

Med unntak av én informant krever alle en økt satsning på anlegg og park som er tilrettelagt for snowboardere på deres premisser. I tillegg krever en informant bedre kommunikasjon og transparent drift av idrettsorganisasjonen:

A4: Jeg krever anlegg! Man ser jo at anleggene i Norge ikke prioriterer park. Nå er det en liten satsning av ildsjeler som virkelig står på, men Geilo legger ned Tirilparken og Hemsedal har sluttet å prioritere park. Anleggene satser bare på barnefamilier, og det skjer overalt. Man blir på en måte jobbet i mot av anleggene fordi de føler ikke at de har noe å vinne på park. De vil tjene penger.

A1: Jeg tror anlegg, altså park. Anleggene legger ikke til rette for oss, vi har ikke en stemme heller, for vi bare betaler. Det er bare tilfeldig om den som jobber i parken er på vårt lag eller ikke. Om NIF for eksempel støtter parkene, og hvis det var bedre kommunikasjon og transparent drift, kunne jeg følt at jeg var en del av NIFs identitet. Så da kunne jeg lett betalt medlemskap, hvis jeg så effekten av det på en måte.

Jeg opplever informantene som veldig oppgitte over anleggssituasjonen. Informantene gir uttrykk for at de blir jobbet i mot av anleggene, hvorav A1 forteller at de ikke har en stemme som kunder av anleggene. Informantene ser for seg at dette kunne blitt enklere med NIF i ryggen, eller med NIF som talerør opp mot kommersielle anlegg. De påpeker at det mest ideelle hadde vært utbygging av små trekk som er tilrettelagt for dem.

Videre trekker de frem logistikk i anlegg som et stort problem:

A1: Midt i bakken må du hoppe opp og sitte i den dumme stolheisen. Det er ikke tilrettelagt i det hele tatt, det er uten tvil en gjenganger i Norge. Altså så mye som vi elsker å sitte å snakke i den dumme heisen, så blir vi kalde, og hvis man kjører alene blir man veldig demotivert. Alpint får alltid bakken med t-krokheis.

Informantene hevder at tilrettelagte parker med t-krok både effektiviserer snowboardkjøringen og minker skadepotensialet fordi de ikke blir kalde mellom hvert runde. Det er verdt en egen studie.

Videre gir informantene uttrykk for at de ønsker å få verdi ut av medlemskapet i form av relevant medlemsfordeler eller arrangement. I tillegg blir tekniske løsninger og nye tilknytningsformer trukket frem som viktig. Funnet om tilknytningsformer er spesielt interessant da det står i samsvar med medlemskapsformene NSBF har jobbet for å implementere siden tidlig 2000-tallet (Brekke, 2002).

B2: Få verdi ut av det. for eksempel tilgang til kule events om man er medlem, rabatter på kule ting som surf, yoga, snowboard og skate. Teknisk må det være så simpelt som mulig å melde seg inn, holde følge med tech. Kanskje se på muligheter for å "oppdatere" medlemskapet, bli ambassadør, eventuelt støttespillere, hvor man kan få mer fordeler igjen for utført arbeid.

A2: Jeg tror det kan bli en utfordring å få mange egenorganiserte til å betale for et medlemskap fordi penger er et problem for mange. Jeg tror egenorganiserte kanskje hadde vært villig til å betale for medlemskap hvis de så effekten av det, at det blir synlig og at det gir dem noe tilbake, eller at de støtter noe bra.

B4: Enkelt, ikke så forpliktelsesfult medlemskap, og billig.

Flere av spørsmålene i intervjuguiden har hatt som hensikt å avdekke hva som må til for at egenorganiserte skal tilslutte seg NIF. Det er spesielt interessant at ingen informanter nevner økonomi som barriere tidligere i intervjuet. Likeledes er det interessant at informanter i begge fokusgrupper peker på økonomi når jeg stiller spørsmål om *krav*. Resultatene indikerer at egenorganiserte som ikke er vant til å betale medlemskap må se verdien av en eventuell kontingent.

5.3 Hva preger NSBFs arbeid rettet mot egenorganiserte?

I det følgende vil jeg presentere og diskutere resultater i relasjon til hva som preger NSBFs arbeid med egenorganiserte i lys av institusjonelle elementer. Med *institusjonelle elementer* mener jeg elementer som oppstår som følge av at NSBF operer i et institusjonelt felt bestående av blant annet den organiserte og den egenorganiserte idretten. Eksempel på institusjonelle elementer er *isomorfisme, rasjonaliserte myer og institusjonelt press*. Diskusjonene tar plass i lys av teori, tidligere forskning og intervjuer med ansatte i NSBF. Overordnet er det interessant å se hvordan NSBF utvikler seg i sameksistens med sine omgivelser (Lewis & Volberda, 2003).

Innledningsvis skal vi få innsikt i NSBFs tanker om organisasjonens virke. Innsikten vil danne et bakteppe for videre diskusjon og analyse av hva som preger NSBFs arbeid med egenorganiserte. Videre ser vi på hvilken påvirkning NIF har på NSBF, dette blir synliggjort gjennom en rekke hendelser som informantene selv bringer opp.

5.3.1 Hva kjennetegner Snowboardforbundet?

C: De ansatte er selvdrevne, de liker frihet og er opptatt av medbestemmelse. Alle er engasjert og har en lidenskap for sporten eller fagområdet sitt. Arbeidsmiljøet preges og drives av humor, ærlighet og utviklingsorienterte medarbeidere. Vi er et lite forbund hvor endring og utvikling er noe som alltid har vært viktig om vi skal klare å være dagsaktuelle og treffe målgruppene våre. Heldigvis er vi et lite forbund som slipper mye intern byråkrati hvis vi skal endre noe.

Basert på utsagnet kan endring og utvikling forstås som en viktig del av organisasjonsidentiteten til NSBF. Informanten fremhever både snowboardmiljøet, de ansatte og organisasjonen som utviklingsorienterte, og presiserer videre at forbundet må være

dagsaktuelle for å treffe målgruppen. Også informant D verdsetter NSBFs evne til ”nytenkning” (D).

Som det kommer frem i kapittel 5.2 er snowboard drevet av utøvere som er opptatt av personlig frihet og kreativitet. I tillegg er snowboard en relativt ny idrett som har hatt en ekstrem utviklingshastighet siden de første brettene ble lagt ut for salg i 1977 (Steen-Johnsen, 2008). Det er derfor rimelig å anta at utviklingshastigheten i idretten er relativt høy, sammenlignet med eldre idretter som svømming og fotball. Dette krever at NSBF er fremoverlente om de skal være relevante for målgruppen.

Informantene ble spurt om hva som kjennetegner NSBF, utsagnene er i tråd med det flertallet av de egenorganiserte snowboarderne ga uttrykk for i kapittel 5.2:

C: Snowboardforbundet er og blir karakterisert som et ungt, kreativt og fremoverlent forbund. Forbundet er også snowboard-Norges trygge ryggrad. Med det mener jeg at, trender kommer og går, mens forbundet alltid består. Forbundet består av mennesker som jobber tett på miljøet og snowboarderne. Ansatte har kjennskap til hva som rører seg og har kort vei til miljøet. Dette gjør at forbundet hele tiden kan være relevant for snowboardere.

På spørsmål som omhandler NSBF blir de ansatte omtalt som lidenskapelig opptatt av snowboard. Videre hevder informant C at «*de ansatte har kjennskap til hva som rører seg, og har kort vei til miljøet*» dette er interessant da det er i tråd med hva informant A1 mente kjennetegner NSBF:

A1: Jeg liker forbundet, med team battle [et arrangement i regi av NSBF, tilrettelagt for egenorganiserte] for eksempel, så vet jeg at det blir bra, for det er mine egne som organiserer det. Men hvis det var folk jeg ikke kjente, eller folk som ikke følger trendene som sto bak det, så hadde det blitt kjemperart.

Den egenorganiserte snowboarderen beskriver de ansatte i NSBF som «*mine egne*» videre påpeker informanten at det hadde vært «*kjemperart*» om ukjente folk sto bak arrangementet. I lys av Meyer og Rowan (1977) indikerer resultatene at NSBF ansetter medarbeidere på bakgrunn av hva som virker rasjonelt og legitimt i de institusjonelle omgivelsene. Som det kommer frem av Brekke (2002). Har NSBF alltid vært organisert

av snowboardere, for snowboardere. På bakgrunn av min innsikt i NIF er ikke dette vanlig praksis utover landslagsapparatet.

5.3.2 Hvilken påvirkning har NIF på NSBF?

Flere av spørsmålene i intervjuguiden til NSBF hadde som hensikt å avdekke relasjonen mellom NIF og NSBF. Målet var å danne et grunnlag for videre diskusjon av hva som preger NSBF sitt arbeid med egenorganiserte.

En av informantene delte følgende refleksjoner over hva vedkommende mener kjenner NIF fra NSBFs perspektiv (informantene brukte her tre minutter på en skriftlig formulering):

C: NIF er utdatert og har vært det alt for lenge. Det er mange dyktige og kunnskapsrike mennesker i organisasjonen, men organisasjonsstrukturen, byråkratiet og beslutningsprosessene er altfor tunge. Fremtiden trenger en "lettere" organisasjon som henger med på IT-utviklingen og samfunnets endringer. Det er veldig bra modernisering er oppe på agendaen om dagen!

Utsagnet tyder på at NSBF føler seg begrenset av dagens struktur og byråkrati i NIF. Det er interessant å se hvordan informanten beskriver NIF som rakte motsetningen av NSBF når det kommer til utvikling og beslutningsprosesser. Likeledes er det interessant å se at elementer av forbedringspotensialet er i tråd med kravene til de egenorganiserte snowboarderne (for eksempel IT-utvikling og lettere organisering).

Videre ble informantene spurt om å skissere hvilken av NIFs kjennetegn de verdsetter og misliker, her illustrert med et utdrag av informant D:

D: Verdsetter: frivilligheten. Evnen til å bygge lokalsamfunn ved hjelp av idrettslagene. Aktiviteten som skapes. Idrettens evne til å inkludere mange. Samholdet. Misliker: Lite endringsvilje. Tungrodd organisasjon. Uenighet kan oppleves illojalt.

Hensikten med dette spørsmålet var å frembringe en enda dypere innsikt i hvilken påvirkning NIF har på NSBF. Informantens svar indikerer at NSBF verdsetter ringvirkningene av den organiserte idretten som *frivillighet, samhold, inkludering og*

lokalsamfunn. På den andre siden trekker også informant D fram lite endringsvilje og tungrodd organisasjon. Informanten påpeker også at ”*uenighet kan oppleves illojalt*” (D). Sett i lys av lite intern endringsvilje i NIF, tolker jeg dette som at NSBF føler seg ekstra begrenset av dagens struktur.

NSBFs strategi vektlegger i stor grad det informantene anser som egenorganisert snowboardkultur, *lek, kreativitet, frihet og fellesskap* (Snowboardforbundet, 2017). Resultatene som framkommer av studien indikerer at NSBF er nært knyttet til det eksisterende fellesskapet blant egenorganiserte snowboardere. Samtidig er NSBF klar over at deres formelle krav til tilknytning skaper et skille mellom dem og de egenorganiserte.

C: Forbundet har kjempet for direktelemskap siden begynnelsen av 2000-tallet. Kampen har kommet fordi vi har trengt et enklere alternativ til det som alltid har bestått. Hvis vi i det hele tatt skal klare å holde på medlemmer, som gir økte offentlige midler, må vi klare å tilpasse oss sluttbrukeren, ikke omvendt! På tidlig 2000-tallet var det veldig dårlig mottakelse av NIF, både for direktelemskap og klubb-light.

Informanten viser til prøveordningen med direktelemskap på tidlig 2000-tallet. Prøveordningen kan både ses som et forsøk på å møte forventningene til de egenorganiserte snowboarderne (Meyer & Rowan, 1977). Men også som en reksjon mot tvangsmessig isomorfisme for å tilpasse seg NIFs fokus på medlemsregistrering (DiMaggio & Powell, 1983). Som det kommer frem av informant C har forbundet lenge kjent på utfordringer i forbindelse med det tradisjonelle medlemskapet i idrettslag. Følgelig har de jobbet for å utvikle og tilrettelegge. Til tross for gode resultater i forbindelse med prøveordningen (presentert i delkapittel 2.2.3), ble direktelemskap avslått på idrettstinget, i 2003 og 2007. Brekke (2002). viser blant annet til idrettspolitiske føringer i retning av økt satsning på klubb i perioden opp mot tinget i 2003, og hevder at det kan være en forklaringsfaktor på avslaget. Dog viser Idrettsstyrets innstilling til tinget i 2007 at den organiserte idretten verken var klar for, eller ønsket en ny tilknytningsform i 2007:

Idrettsstyret støtter ikke de tre forslagene og følgende lovendringsforslagene fra Snowboardforbundet. NIF er en medlemsorganisasjon der enkeltmedlemmer er medlem i idrettslag. Det er kun idrettslag som kan være medlem i særforbund. Idrettsstyret mener Snowboardforbundet bør fortsette sitt positive arbeid mot barn og unge uten at disse nødvendigvis må ha et direkte medlemskap i særforbundet eller en club light ordning. Idrettsstyret mener videre at disse forslagene må avvises av idrettstinget dersom det ikke er vedtatt andre nødvendige lovendringer forut for behandlingen av disse forslagene (Norges idrettsforbund, 2007, s. 41).

Idrettsstyret gir klare signaler om at idretten den gang var negative til moderniseringsforslagene. Det blir spesielt synlig gjennom følgende utsagn: ”det er kun idrettslag som kan være medlem i særforbund» og «Idrettsstyret mener videre at disse forslagene må avvises av idrettstinget” (Norges idrettsforbund, 2007, s.41). Idrettsforbundet ville med andre ord at alle underliggende organisasjonsledd i NIF skulle operere under samme organisasjonsmodell. At NSBF blir formelt presset til å beholde samme organisasjonsmodell av et overliggende organ, er et tegn på tvangsmessig isomorfisme (DiMaggio & Powell, 1983). Spesielt fordi NSBF er avhengig av å ha et godt forhold til NIF.

I tillegg er det tydelig at NSBF føler et normativt press i form av kulturelle og sosiale forventninger gjennom de egenorganiserte snowboarderne. Presset omfatter hvordan NSBF bør operere og fremstå for å ivareta kulturen og verdiene. Resultatene som fremkommer av min studie viser blant annet at de egenorganiserte snowboarderne krever nye og enklere former for medlemskap. Dette er krav NSBF er bevisst, følgelig har de prøvd å innfri forventningene over lang tid, men blir hindret av overliggende organisasjonsledd. Dette er sammenfallende DiMaggio og Powell (1983). som understreker at det tvangsmessige presset ofte kommer fra overliggende organ, som for eksempel NIF. Desto viktigere aktøren som presser, desto større sannsynlighet er det for at isomorfisme vil inntreffe (DiMaggio & Powell, 1983).

NSBFs organisasjonsstruktur har frem til 2018 reflektert de institusjonaliserte reglene i form av ordinært klubbmedlemskap. Dog har forbundet operert i gråsonen med en ”nasjonal” klubb som mer eller mindre har fungert som et direktemedlemskap. Den nasjonale klubben kan tolkes som et forsøk på å vinne tillit og legitimitet i de egen-

organiserte miljøene. Det kan tyde på at NSBF står i spenningsfeltet mellom det organiserte og det egenorganiserte. Det kommer blant annet til syne i forbundets organisasjonsstruktur og handlingsmønstre. En gjennomgående tendens er at det pressende organet har en dominerende påvirkningskraft, følgelig vil organisasjonsstrukturen og handlingsmønsteret reflektere de institusjonaliserte reglene som er satt. I dette tilfellet vil det si at NIF ”vinner” drakampen mot de egenorganiserte som følge av lovfestet autoritet over NSBF.

I senere tid har NSBF tatt opp kampen for direktelemskap, Informant C beskriver mottakelsen som ”godt mottatt” (C).

Funnet er interessant da det står i kontrast til DiMaggio og Powell (1983). NSBF har fått innvilget en ny prøveperiode med direktelemskapsordningen, i ryggen har de flere særforbund som også ser de samme behovene. Prøveordningen ble iverksatt 01.01.2018 og varer i førsteomgang frem til 31.12.2018.

5.3.3 Idrettmodellens forbruksdato: en rasjonalisert myte?

I internasjonal sammenheng fremheves norsk idrett som unik ved at all idrett er samlet i én og samme organisasjon, hvor deltakelse forutsetter individuelt medlemskap i idrettslag (Norges idrettsforbund, 2015, s.25). I lys av ordlyden som fremkommer i idrettsstyrets innstilling til tinget i 2007, kan vi si at dagens idrettsmodell har blitt fremhevet som ”rett praksis”. Praksisen har med andre ord utgjort en generalisert norm og rasjonalisert myte i og utenfor NIF (Meyer & Rowan, 1977). ”Rett praksis” innebærer at alle idretter er best organisert ved individuelle medlemskap i idrettslag. Dette preger blant annet den formelle strukturen i NIF. Parallelt med fremveksten av nye aktivitetsformer har det blitt reist spørsmål rundt idrettsorganisasjonens relevans (Rafoss & Tangen, 2017). Til tross for at ressurscenter for egenorganisert aktivitet ikke er direkte knyttet til relevans, er det rimelig å tolke ressurscenteret som et tegn på at NIF ikke har klart, eller vist en vilje, til å inkludere på egenorganisertes premisser. Med utgangspunkt i denne tolkningen kan vi si at *myten* om idrettsorganisasjonens forbruksdato har satt fart (Meyer & Rowan, 1977). I lys av Meyer og Rowan (1977) kan det være hensiktsmessig for NIF å adaptere og implementere myten, fordi det kan gi NIF legitimitet, stabilitet og øke deres overlevelsessevne på sikt. Det kan imidlertid tyde på at NIF er på

rett vei: I 2018³ ble det iverksatte et omfattende moderniseringsprosjekt med navnet «norsk idrett 2020». Prosjektet har som mål at norsk idrett:

- 1) Er mangfoldig, åpen og inkluderende,
- 2) At det blir enklere å være medlem,
- 3) At det blir enkelt å være frivillig
- 4) At driften er kosteffektiv og koordinert i alle ledd
- 5) At organisasjonen evner å være i kontinuerlig fornyelse (Norges idrettsforbund, 2018, s. 8).

I lys av mål én, to og fem, er det rimelig å anta at NSBF i sin tid var for tidlig ute med endringsforslag i retning nye tilknytningsformer.

C: Jeg heller vel enklere mot endring dersom alle tegn viser at det er behov for endring. Men jeg er også opptatt av gode og ryddige prosesser. Ting bør testes ut og skje ved riktig tidspunkt. Det er vanskelig å finne den gylne balansen, men selv vil jeg helst velge å endre enn å bestå, med frykt for at toget har gått.

Til tross for at informanten ikke var ansatt i NSBF den gang da de fremmet forslaget om direktmedlemskap og klubb light, er det rimelig å anta at utviklingshastigheten i snowboard, alltid har preget organisasjonens endringsmentalitet slik informant C beskriver. Dersom NIF og idrettsstyret hadde møtt kravene til NSBF på tidlig 2000-tallet, hadde de demonstrert at idrettsorganisasjonen var formbar i møte med nye aktivitetsmønstre. Dette er spesielt interessant da det står i kontrast til Meyer og Rowan (1977) som hevder at organisasjoner på bakgrunn av legitimitetsjaget vil fremtre som formbare i møte med skiftende institusjonelle forventninger. I lys av spekulasjonene kan det tyde på at NIF den gang overså befolkningens nye aktivitetsmønstre. Selv om tinget i 2007 kunne ha vært et riktig tidspunkt å revurdere tilknytningsformer, har NIF i dag, som en del i et moderniseringsprosjekt, opprettet prøveprosjektene som er snarligt klubb light (nå enklere idrettslag) og direktmedlemskap. Dette kan tolkes som at behovet for nye tilknytningsformer har blitt allment akseptert (Meyer & Rowan, 1977). Handlingen er i tråd med Meyer og Rowan (1977). som hever at ved å endre stuktur for å etterkomme forventningene og mytene i de institusjonelle omgivelsene, vil NIF i lys av teorien,

---

³ Januar 2018 er en formell startdato, men i idrettsstyrets møteprotokoller fremkommer det at moderniseringsprosessen har pågått over lengre tid (Norges idrettsforbund, 2018).

demonstrere at organisasjonen handler etter en kollektivt akseptert hensikt (Meyer & Rowan, 1977).

Det er viktig å understreke at det retrospektivt er enkelt å se hva man kunne gjort annerledes. Som informant C nevner er det vanskelig å finne den gylne balansen mellom ryddige prosesser og riktig endringstidspunkt. I komplekse organisasjoner som NIF, er det rimelig å anta at dette kan være ekstra vanskelig fordi NIF er en del av et samfunn i bevegelse, hvor omgivelsene til enhver tid er skiftende. I tillegg er NIF en medlemsbasert organisasjon som skal gjenspeile det norske samfunn. Følgelig er summen av befolkningens oppfatninger avgjørende for om NIF kan være en legitim idrettsbevegelse i samfunnet. (Meyer & Rowan 1977; DiMaggio & Powell 1983).

Det er nå presentert hva som preger NSBFs arbeid med egenorganiserte, samt hvordan NIF, i lys av nyinstitusjonell teori kan møte forventningene til egenorganiserte snowboardere på en måte som skaper legitimitet og tillit (DiMaggio & Powell, 1983; Meyer & Rowan, 1977). Vi har også sett hvordan NIFs organisasjonsstruktur underbygger tvangsmessig isomorfisme. I dette tilfellet er konsekvensen at NSBF blir hindret i sitt arbeid mot egenorganiserte snowboardere og må tilpasse seg det institusjonelle feltet, delvis på bekostning av muligheter for å legitimt jobbe mot det egenorganiserte. På bakgrunn av befolkningens endrede aktivitetsmønster er det rimelig å anta at en videreføring av denne praksisen på sikt vil utgjøre en negativ effekt på idrettsorganisasjonen som helhet, spesielt i lys av det nye ressurscenter for egenorganisert aktivitet. Gjennom ressurscenteret kan det oppstå et institusjonelt press mot NIF som truer idrettsorganisasjonens monopol.

5.4 Tiltak

Resultatene som fremkommer i studien indikerer at samtlige informanter er positive til å organisere egenorganiserte i NIF. Likevel er de kritiske til visse aspekter ved tilretteleggingen. Det er rimelig å tolke det som at både NSBF og egenorganiserte ser på organisering som et nødvendig tiltak i kampen om aktivitet og anleggsmidler. Dog er informantene enige om at organisering forutsetter endring. Her illustrert ved en ansatt i NSBF:

C: Jeg synes det er riktig at de [egenorganiserte] ikke organiseres under NIF, slik NIF er i dag

Videre skal jeg presentere og diskutere informantenes forslag til tiltak for tilrettelegging av egenorganiserte snowboardere. Kapittelet vil også anvende resultater som kom frem i tidligere kapitler. Da summen av informantenes behov, forventninger og krav utgjør tiltak og endringsforslag. Basert på mine analyser kan tiltakene deles inn i to hovedkategorier: *organisasjonstiltak* rettet mot NIF, og *aktivitetstiltak* rettet mot NSBF. I tabell 10 presenteres en overordnet tiltaksoversikt (se kapittel 6).

5.4.1 Organisasjonstiltak

Organisasjonstiltak er rettet mot NIF. Tiltakene innebærer endringer i dagens struktur og blir ansett som avgjørende av begge utvalg, dersom NIF skal tilrettelegge for egenorganiserte snowboardere i idrettsorganisasjonen. Tiltakene som fremkommer av min studie er: *Organisasjonsstruktur, en informasjon/søknadsportal og digitalisering:*

Organisasjonsstruktur

Tiltaket *organisasjonsstruktur* innebærer *nye tilknytningsformer* og en *lettere organisering*. Det omfatter blant annet en endring i dagens tilknytningsstruktur og en gjennomgang av organisasjonens verdigrunnlag. Norges idrettsforbund (2015) har betonet at de vil ”modernisere organisasjonen slik at det blir enklere for flere å delta” (s.12), og at potensielt nye medlemmer har lov til å forvente ”ukompliserte tilknytningsformer” (Norges idrettsforbund, 2015, s.12). De idrettspolitiske føringene er i tråd med informantenes forventninger, og utgjør et godt utgangspunkt for idrettsorganisasjonen. I senere tid har blant annet NSBF fått tillatelse til å utrede og prøve ut nye tilknytningsformer. Til tross for at prøveprosjektene er iverksatt er det viktig å påpeke at ordningene i førsteomgang kun varer frem til utgangen av 2018 (Norges idrettsforbund, 2018). Det er derfor interessant å se om NIF vil videreføre de nye tilknytningsformene frem til idrettstinget i 2019, samt følge med på hvilken evalueringskriterier de legger til grunn for prøveprosjektet. Pr. i dag ønsker NIF at direktemedlemmer på sikt skal siles ned til klubbene (Norges idrettsforbund 2018). Det strider imot hensikten til NSBF som hevder at dagens medlemskapsstruktur ikke er optimal for potensielle egenorganiserte snowboardere. Dersom NIF ikke velger å videreføre eller opprette nye tilknytningsformer er det rimelig å anta at prøveprosjektene er en strategi for å oppnå legitimitet og tillit i form av ”vi prøvde” (Meyer & Rowan, 1977). Det er ingen tvil om at NSBF mener det er på tide med en nærmere gjennomgang av idrettsorganisasjonens virke:

C: Jeg synes verdiene [til NIF] er riktig og bra, men at meningen og innholdet kan endres med tiden. Ta for eksempel demokrati. Finnes det nye former for demokrati i 2018 og i 2028? Kan det finnes enklere måter å utøve demokrati på? Og er demokrati så innmari viktig? Idrettsglede for alle er en fin visjon. Jeg vil tro alle forbund kan relatere seg til visjonen. Men det kan så klart diskuteres om det er dette NIF skal og bør være. Idretts-Norge har ikke klart å være idrett for alle. Da tenker jeg spesielt på nye former for fysisk aktivitet og idrett.

Informantene reiser med dette mange spørsmål. Først og fremst stiller vedkommende spørsmålsteget til dagens demokratiske struktur «*kan det finnes enklere måter å utøve demokrati, og er demokrati på innmari viktig?*» Informant D reiser også spørsmål rundt demokratiet: på den ene siden verdsetter informanten demokratiet, på den andre siden ytrer informanten en ”usikkerhet rundt hvor demokratisk organisasjonen faktisk er” (D) Refleksjonene er i tråd med Brekke (2002) og Enjolras og Waldahl (2009) som også reiser spørsmål til dagens demokratiske struktur. Brekke (2002) viser blant annet til demokratiske utfordringer i forbindelse med direktemedlemskap, men fremhever ny teknologi som døråpner for nye demokratiformer. NIF på sin side vektlegger representativitet og er opptatt av at beslutende organer skal speile medlemsmassen (Norges idrettsforbund, 2015). Praksisen står i kontrast til Enjolras og Waldahl (2009) som stiller spørsmålsteget til demokratiets faktiske representativitetsgrad. Analysene deres indikerer at demokratiet svikter oppover i hierarkiet på bakgrunn av lav deltakelse på grasrotnivå. Dersom analysen til Enjolras og Waldahl (2009) stemmer, er spørsmålet om ”*demokratiet er så innmari viktig*” (Informant C) meget relevant. Dersom demokratiet svikter på grasrotnivå i form av lav deltakelse, er det rimelig å anta at det representative demokratiet ikke speiler medlemsmassen.

Informantenes demokratiutsagn kan også sees i sammenheng med tidligere utsagn om idrettsorganisasjonens tyngde, og kan med dette tolkes som et strukturtiltak. Til tross for at informant A1 påpeker at egenorganiserte ikke er vanskelig å nå med nye medier, kan det være hensiktsmessig å opprette et talerør for egenorganiserte snowboardere, eller et system som sørger for at de blir spurt og hørt.

Videre peker informant C på verdien *idrettsglede for alle*, og reiser spørsmål om NIF skal være idrett for *alle*? I IPD står følgende ”Idrettsglede for alle er en krevende ambisjon, den utfordrer både den enkelte og fellesskapet. Vi har lyktes når alle føler seg

velkomne” (Norges idrettsforbund, 2015, s. 28). Dersom NIF ønsker å nå ut til egenorganiserte snowboardere, og på sikt egenorganiserte generelt, er det rimelig å anta at deres behov, forventninger og krav bør legge føringer for hvordan idrettsorganisasjonen utvikler seg. Informantene ble spurt om hva de tenker om visjonen ”idrettsglede for alle”. Informant B2 oppsummerer dette som følger: *”Det er en fin visjon å ha.. om man klarer å implementere det”*.

En visjon viser retning, men for å gå riktig vei kan det være hensiktsmessig å hente innsikt fra egenorganiserte og særforbund som representerer egenorganiserte. I lys av resultatet kan det anbefales en gjensidig dialog i forbindelse med tilrettelegging i den organiserte idretten. Uavhengig av om prøveprosjektene blir videreført eller om idrettens verdigrunnlag får ny betydning, er det interessant å se hvilken betydning informantene legger i nye tilknytningsformer og lettere organisering.

Informasjon/søknadsportal

De egenorganiserte ytret ønsker om å få en verdi ut av medlemskapet, eller snarere se effekt av en mulig tilknytning. Basert på mine analyser utgjør midler til aktivitet og anlegg to områder de egenorganiserte snowboarderne etterlyser i dag. Informant A1 oppsummerer et mulig tiltak slik:

A1: Vi trenger et sted å søke midler til for eksempel en aktivitetsdag. Nå som jeg har kommet opp i alderen har jeg begynt å tenke utenfor min egen boble, og jeg elsker å se effekten av at man organiserer no som folk synes er gøy, Så jeg hadde satt pris på det. Og ja, anlegg! Jeg er så lei av de gamle gubbene som sitter i NIF og i anleggene og tjener penger og ikke vet noen ting om hva vi driver med.

Idretten har lenge vært tydelig på at idrettsanlegg er en grunnleggende forutsetning for aktivitet (Norges idrettsforbund, 2015). Det står i kontrast til Rafoss og Tangen (2017) som hevder at nye aktivitetsmønster i stor grad tar plass utenfor de tradisjonelle idrettsanleggene. Likevel bekrefter de egenorganiserte snowboarderne NIFs oppfatning av anlegg som forutsetning for aktivitet. I denne studien er det virkelighetsoppfatningen til egenorganiserte snowboardere som er av interesse, av den grunn kan det være hensiktsmessig for NIF å etablere en informasjon/søknadsportal. Portalen kunne forslagsvis brukes av egenorganiserte for å få informasjon om, og søke på, midler til aktivitet og anlegg gjennom idrettsrådene.

Rafoss og Tangen (2017) hevder videre at søknadsprosessen er i utdatert. Det kan være rimelig å anta at søknadsprosessen må oppdateres dersom egenorganiserte skal ha mulighet til å søke på anlegg. Når det gjelder midler til aktivitet kan en modell innebære at egenorganiserte generer ”lokale” aktivitetsmidler som ikke utbetales til idrettslag, men blir samlet i en portal hvor de egenorganiserte kan søke på aktivitetstiltak.

Digitalisering

For å komme i mål med overliggende tiltak er digitalisering avgjørende. Det innebærer blant annet 1) En enkel inngang for medlemmer og 2) En enkel søknadsportal som sparer organisasjonen for mye administrative ressurser. Samtlige informanter i begge utvalg og på tvers av kategorier etterlyste digitalisering av idrettsorganisasjonen som et tiltak. Informant B2s illustrasjon er representativ for utvalget:

B2: [NIF må] henge med på digitaliseringen, gjøre påmelding og medlemskap enklere og attraktivt.

Digitalisering er ikke et punkt i idrettens overordnede strategiske plan for tingperioden 2015-2019. I senere tid har evalueringsutvalget for idrettens felles IKT-systemer utformet en rapport «Idretten i en ny tid» (Norges idrettsforbund, 2017). Rapporten tar for seg IKT-prioriteringer for fremtiden. Utvalget understreker at digitalisering er en global trend som også påvirker idretten. De trekker blant annet frem digitale trenings-trender i form av applikasjoner som en konkurrent for idretten, men presiserer også at de kan utgjøre et mulighetsrom. Utvalget påpeker flere områder med et klart forbedringspotensial:

Digitalisering av norsk idrett i fremtiden bør dreie seg om å finne smarte løsninger som gir effekter i form av enklere administrasjon av klubbene og de ulike organisasjonsleddene. Det handler også om å tilby nye og bedre tjenester overfor medlemmene, som er enkle å bruke, effektive og pålitelige. Utvalget observerer at investeringer og kostnader innen IKT i for stor grad dreier seg om løsninger for de ansatte i norsk idrett. det er så godt som ingen fokus på kunde og kundeorienterte løsninger. Det mener utvalget er problematisk i forhold til utfordringene – og konkurrentene – som norsk idrett vil møte i fremtiden (Norges idrettsforbund, 2017, s. 4).

Videre presiserer evalueringsutvalget at idretten gjennom digitaliseringen kan legge til rette for økt verdiskapning og innovasjon, samt ”bidra til å øke produktiviteten og konkurransekraften i idrettens organisasjonsledd” (Norges idrettsforbund, 2017, s. 4). Evalueringsutvalgets forslag til forbedringspunkter er i tråd med informantenes utsagn om digitalisering. Eksempelvis kan en enklere inngang innebære en mobilvennlig løsning, hvor brukerreisen er kort og brukervennlig.

Videre vil det som sagt være hensiktsmessig om informasjon og søknadsportal er digitalisert så langt det lar seg gjøre. På den måten kan egenorganiserte enkelt hente informasjon og søke uten å involvere unødvendig mange organisasjonsledd. En digital plattform kan også spare NIF-administrasjonen for tid og kostnader på sikt.

5.4.2 Aktivitetstiltak

Basert på mine analyser er noen av tiltakene som fremkommer av min studie aktivitetstiltak. Aktivitetstiltak er i større grad rettet mot særforbund, da særforbundene har det idrettsfaglige ansvaret i organisasjonen (Enjolras & Waldahl, 2009). Til tross for at denne studien i utgangspunktet søkte innspill til organisasjonstiltak rettet mot NIF, viste det seg at det var nærliggende for informantene å dra det ned til aktivitetsnivå. Dette er interessant da det er her den faktiske inkluderingen skal skjer. I retrospekt er jeg forbauset over at jeg ikke så dette som et mulig utfall. Aktivitetstiltak innebærer i dette tilfellet hvordan NSBF kan tilrettelegge for økt egenorganisert snowboardaktivitet i Norge. Tiltakene som fremkommer av min studie er: *arrangement og kultur*.

Arrangement

Et gjennomgående tema blant de egenorganisertes behov, forventninger og krav til den organiserte idretten var *arrangement og sosiale samlingspunkt uten konkurranse*. Av den grunn kan det være hensiktsmessig for NSBF å tilrettelegge ytterligere for egenorganisert aktivitet. Tiltaket forutsetter en rettferdig ressursfordeling av aktivitetsmidler i NIF, og at særforbundene får frie tøyler til å iverksette arrangement og aktivitet som går utover den standardiserte norgescupen.

Jobbe for å bevare kultur og verdier

Basert på mine analyser fremstår snowboardkulturen og verdiene som veldig viktig for informantene. I likhet med NIF må særforbundet være forsiktig med å ”presse” verdier og rammer på de egenorganiserte snowboarderne (DiMaggio & Powell, 1983). Men

heller tilpasse seg miljøet. Som det kommer fram av studien virker ikke dette som et problem pr. i dag. da verdiene til NSBF samsvarer med verdiene de egenorganiserte informantene i denne studien. Det kan likevel tenkes at snowboardere i andre kategorier har andre verdier. Som det kommer frem av studien er frihet til å utøve aktiviteten på deres premisser en grunnleggende del av verdigrunnlaget og kulturen til de egenorganiserte snowboarderne. Ved spørsmål om hva NSBF tenker om å organisere egenorganisert aktivitet i NIF presiserer blant annet informant D følgende:

D: Mange forbund og klubber gjør dette allerede, men da mer som en konsekvens av at en skaper aktivitet for organiserte. Hoppet som bygges av klubbene er åpent for alle. Halfpipen Oslo kommune finansierer via oss er åpen for alle... I Snowboardforbundet har vi alltid, og vil nok alltid fortsette med, å skape aktivitet for alle. Andre forbund vil kanskje tenke annerledes, og det er helt greit. Det er også viktig å legge til her at det ikke er et mål i seg selv at den egenorganiserte aktiviteten skal institusjonaliseres. Det er ikke et mål at noen skal ta kontroll eller eierskap. Egenorganisert aktivitet kan stimuleres slik at enda flere velger å bli aktive, men bør ikke organiseres.

Informanten synliggjør med dette utsagnet hvordan den organiserte idretten har ringvirkninger utover den organiserte aktiviteten i idrettslaget. Videre fremkommer det at NSBF ikke har som mål å stimulere til organisert aktivitet og faste rammer ”det er ikke et mål at noen skal ta kontroll eller eierskap. Egenorganisert aktivitet kan stimuleres slik at enda flere velger å bli aktive, men bør ikke organiseres” (D) Med dette presiserer informanten hvordan den organiserte idretten kan tilrettelegge for egenorganisert aktivitet uten å legge føringer aktivitetsutførelse. Følgelig demonstrerer NSBF en forståelse for kulturen og verdigrunnlaget blant egenorganiserte snowboardere.

6.0 Konklusjon

Hensikten med denne studien har vært å kartlegge hvordan den organiserte idretten kan tilrettelegge for egenorganiserte snowboardere i NIF, med mål om å avdekke tiltaksformer i dialog med egenorganiserte snowboardere og ansatte i NSBF. Nedenfor følger en oppsummering av sentrale funn og konkluderende refleksjoner.

Hvem er de egenorganiserte snowboarderne?

Resultatene som fremkommer av min studie indikerer at egenorganiserte snowboardere består av ca. 105000 enkeltindivider fordelt i fire kategorier; *street, park, backcountry og park*.

Er den organiserte idretten attraktiv for egenorganiserte i dag?

Egenorganiserte snowboardere drives blant annet av aktivitetsverdiene fellesskap, glede, mestringsfølelse, lek, frihet og kreativitet. Fellesskap og glede er sammenfallende med den idrettsorganisasjonens verdigrunnlag, mens resterende er fraværende i NIFs overordnede strategier. Derimot sammenfaller de egenorganisertes aktivitetsverdier med NSBFs verdier. Det kan derfor tyde på at snowboardere på tvers av det organiserte og det egenorganiserte miljøet driver på det samme verdigrunnlaget. Tross felles verdigrunnlag er ikke den organiserte idretten i regi av NSBF attraktiv for egenorganiserte i dag. Basert på mine analyser oppfatter informantene ”det organiserte” som en prestasjonsorientert arena, tilrettelagt for barn og fremtidige toppidrettsutøvere.

Samtlige informanter uttaler at de ikke ser seg selv, eller sin aktivitet i dagens struktur. Sett i lys av informantenes positiv refleksjoner rettet mot NSBF, kan det tyde på at informantene ikke anser NSBF som en del av den organiserte idretten. Det kan tenkes at NSBFs defensive medlemsstrategi og holdninger til dagens tilknytningsmodell har ført til at egenorganiserte snowboardere ikke assosierer NSBF med NIF. Videre kan det tyde på at NSBF prøver å imøtekomme kravene til egenorganiserte ved å formalisere deres verdier og være dagsaktuelle i form av strategi og arbeidskraft. Likevel er NSBF nødt til å forholde seg til regler og føringer som følge av at de er tilsluttet NIF. Etersom NSBF får tildeling blant annet som følge av medlemstall, er det rimelig å anta at deres posisjonering og verdier går utover forbundets økonomi. Etersom legitimitet i mange sammenhenger regnes som viktigere enn økonomisk vinning, kan det tyde på at NSBF opplever et press fra de egenorganiserte snowboarderne og derfor vektlegger aktivitet

fremfor medlemskap. Som en konsekvens av ytre institusjonelt press kan vi si at NSBF tenker nytt og er opptatt av å utvikle seg i sameksistens med sine omgivelser og samfunnet for øvrig.

I lys av overliggende tendenser og resultater kan det være hensiktsmessig for NIF å etterkomme informantenes behov, forventninger og krav dersom de ønsker å opprette tillit og legitimitet i det egenorganiserte snowboardmiljøet (Meyer & Rowan, 1977). Det er rimelig å anta at idrettslaget er en optimal løsning for lagidretter og standardiserte idretter, men at nye tider og aktivitetsmønstre krever nye tilknytningsmodeller. Et anbefalt tiltak i lys av Meyer og Rowan (1977) er å implementere en praksis som er formbar i møte med institusjonelle forventninger.

Hva preger NSBFs arbeid rettet mot egenorganiserte snowboardere?

Historisk kan vi si at idrettsorganisasjonen har vært preget av rasjonaliserte myter omkring hvordan idretten best organiseres. Frem til nå har idretten ansett individuelle medlemskap i idrettslag som ”best praksis”. Dette har preget den formelle strukturen i alle organisasjonsledd i NIF. På bakgrunn av befolkningens endrede aktivitetsvaner er det rimelig å anta at en videreføring av denne praksisen på sikt vil utgjøre en negativ effekt på idrettsorganisasjonen som helhet. Følgelig kan det nye ressurscenteret for egenorganisert aktivitet tolkes som et tegn på at «best praksis» har preget norsk idrett, og at organiserte idretten ikke har klart, eller vist en vilje, til å inkludere nye aktivitetsformer i dagens struktur. Basert på studiens analyser står NSBF i et spenningsfelt mellom organisert og egenorganisert aktivitet, hvor tvangsmessig isomorfisme opptrer som et hinder for NSBFs utvikling (DiMaggio & Powell, 1983). I lys av overliggende resultat er konsekvensen at NSBF blir hindret i å tilpasse seg det institusjonelle feltet bestående av egenorganiserte snowboardere.

Hvilken tiltak kan iverksettes for å fange opp egenorganiserte snowboardere i fremtiden?

Basert på mine analyser kan tiltakene deles inn i to hovedkategorier: *organisasjonstiltak* og *aktivitetstiltak*. Organisasjonstiltak er rettet mot NIF og innebærer endringer i dagens struktur. Aktivitetstiltak er koblet til hvordan NSBF kan tilrettelegge for økt egenorganisert snowboardaktivitet i Norge. Tabell 10 presenterer overordnet en oversikt over hvilken tiltak NIF og NSBF kan iverksette for å fange opp egenorganiserte snowboardere i fremtiden.

Tabell 10: Studiens overordnede tiltaksforslag for å fange opp egenorganiserte snowboardere

Organisasjonstiltak	Tiltaksbeskrivelse	Det innebærer:
Nye tilknytningsformer	Minimere kostnader	Nye tilknytningsformer skal være rimelig
	Enkelt	Det skal være enkelt å melde seg inn
	Få regler	Ikke legge føringer for aktivitetsutførsel
	Lite forpliktelser	Tilknytning som ikke forplikter styrearbeid
	Involvering	At tilknytning skaper rom for involvering
Lettere organisering	Idrettens verdigrunnlag	Verdier må oppdateres/moderniseres
	Forenkle idrettshierarkiet	Demokrati
	Transparent drift	Åpenhet
Aktivitetsportal	Informasjon om søknadsordninger	Søknadsordninger i Norge
	Søknadsportal for aktivitetsmidler	Egne aktivitetsmidler for egenorganiserte
Anleggsportal	Informasjon om anleggsprosesser	Hjelp med anleggssøknad
	Søknadsportal for anleggsprosesser	Oppdatert søknadsprosess for egenorg
Digitalisering	Tilknytning: Enkel innmeldingsportal	Innmeldingsportal for egenorganiserte
	Informasjonsportal: aktivitet/anlegg	Enkel og lite tidkrevende portal
	Søknadsportal: aktivitet/anlegg	Enkel portal som krever lite administrasjon
Aktivitetstiltak	Tiltaksbeskrivelse	Det innebærer
Arrangement	Samlingspunkt uten konkurranse	Avsatte midler til aktivitet og frie tøyler
Kultur og verdier	Ivareta idrettens kultur og verdier	At egenorganiserte får utøve aktivitet på deres premisser i tråd med sportens kultur og verdigrunnlag, lek; frihet og kreativitet

6.1 Studiens begrensninger og forslag til videre forskning

Vitenskapen kan vise oss hvordan vi bedre kan forstå verden, men den avslører også omfanget av det vi fremdeles ikke vet. Kvalitative metode har som hensikt å frembringe innsikt fremfor oversikt (Tjora, 2013). Av den grunn kan ikke resultatene av denne kvalitative studien uten videre generaliseres til andre idretter, eller egenorganiserte snowboardere. Dog har studien sterke praktiske implikasjoner med overførbarhet til andre egenorganiserte idretter. Resultatet er av interesse og til dels overførbare til andre særforbund som representerer egenorganiserte miljøer (som for eksempel skateboard og surfing) I andreomgang vil resultatet også omfavne egenorganiserte idretter som ligger utenfor NIFs virksomhet i dag. Dersom idrettsorganisasjonen ønsker å skape idrettsglede for egenorganiserte, kan studien bidra med innspill til modernisering av NIF, som kan gjøre norsk idrett attraktiv for egenorganiserte i fremtiden.

I retrospekt kunne det vært hensiktsmessig å inkludere flere egenorganiserte snowboardere. Alternativ én hadde vært flere fokusgrupper bestående av allerede representerte kategorier. Alternativ to hadde vært å inkludere alle fire snowboard-kategorier. Begge alternativene vil trolig i større grad generert valide og overførbare resultater. Videre tror jeg intervju med representanter fra NIF ville vært en berikelse for studien og bidratt til å utforme et mer helhetlig perspektiv.

Til tross for begrensningene har studien tatt for seg et relativt nytt område hvor det er behov for mer forskning. Fremtidig forskning kan potensielt se nærmere på implementeringen av moderniseringsprosjektet «norsk idrett 2020» fra de egenorganisertes perspektiv. I dette tilfellet ville blant annet avgjørelser rundt nye tilknytningsformer være av spesiell interesse. Videre ville det være interessant å gjennomført en komparativ studie som inkluderte flere egenorganiserte aktiviteter.

Referanser

- Andreassen, B.U. (2006). *Organisasjons- og ledelsesvitenskap: Den polyfone organisasjonen*. Masteroppgave ved Universitetet i Tromsø, Statsvitenskapelig fakultet, Tromsø.
- Bahr, R. (2017). *Fysisk aktivitet*, Hentet 2. Juni 2017 fra:
https://sml.snl.no/fysisk_aktivitet
- Bakken, A. (2017). *Ungdata 2017, nasjonale resultater* (Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring, NOVA: trykt utg.) 978-82-7894-629-9). Oslo: NOVA, Høgskolen i Oslo og Akershus.
- Berger, P. L. & Luckmann, T. (1967). *The Social Construction of Reality*. London: Allen Lane The Penguin Press.
- Bjørklund, O. (2005). Fokusgruppe – noen metodiske betraktninger. *Økonomisk Fiskeriforskning, ledelse, marked og økonomi*. Hentet 10 Januar 2018 fra <https://www.nofima.no/filearchive/Oddrun%20Bjorklund.pdf>
- Bolman, L.G. & Deal T.E. (2014). *Nytt perspektiv på organisasjon og ledelse – Struktur, sosiale relasjoner, politikk og symboler* (5.utg.) Oslo: Gyldendal.
- Brekke, J.P. (2002). *Utenfor løypa?: forsøk med direkte medlemskap i Norges Snowboardforbundet* (vol. 2003:3). Oslo. Institutt for samfunnsforskning.
- Breivik, G. (2013). *Jakten på et bedre liv: fysisk aktivitet i den norske befolkning 1985-2011*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2010). Intervjuet: Samtalen som forskningsmetode. I: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. *Kvalitative metoder* (s. 17-46). Oslo: Gyldendal

Busch, T. & Vanebo, J. O. (1991). *Organisasjon, ledelse og motivasjon*. (2.utg.). Oslo: Tango

Christensen, O. (2001). *Absolutt snowboard. Studier i sidelengs ungdomskultur*. Doktoravhandling ved Universitetet i Oslo, Oslo.

Christensen, T., Egeberg, M., Lægreid, P., Roness, P.G. & Røvik, K.A. (2015). *Organisasjonsteori for offentlig sektor* (3. Utg.). Oslo: Universitetsforlaget.

Dalen, M. (2013). *Intervju som forskningsmetode*. Oslo: Universitetsforlaget.

Deloitte. (2013). *Strategi for rekruttering og bevaring av medlemsmassen i Snowboardforbundet*. Oslo: Deloitte AS

Denscombe, M. (2010a). *Ground rules for social research - guidelines for good practice*. New York: Open University Press.

Denscombe, M. (2010b). *The Good Research Guide, for small-scale social research Projects* (4th. ed). New York: Open University Press.

DiMaggio, P.J., & Powell, W.W. (1983). The iron cage revisited: Institutional isomorphism and collective rationality in organizational fields. *American Sociological Review*, 48, (147-160)

Enjolras, B. & Waldahl H, R. (2009). *Idrettsdemokratiet – makt og styring i idretten*. Oslo: Akilles.

Eriksson-Zetterquist, U. (2014). *Organisasjonsteori*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk

- Grønmo, S. (2011). *Samfunnsvitenskapelige metoder*. Bergen: Fagbokforlaget. Vigmostad & Bjørke AS.
- Hofmann, B. & Holm, S. (2013). Vitenskapsteori I: Laake, P., Olsen, B.R. & Benestad H.B. (red.). (2013). *Forskning i medisin og biofag* (s. 30-65). (2. Utg.). Oslo: Gyldendal.
- Jacobsen, D.I. & Thorsvik, J. (2002). *Hvordan organisasjoner fungerer – innføring i organisasjon og ledelse*. Bergen. Fagbokforlaget.
- Kvale, S., Brinkmann, S., Anderssen, T. M. & Rygge, J. (2009). Det kvalitative forskningsintervju (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Kvale, S. & Brinkmann, A. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal.
- Leseth, B.A. & Tellmann M.S. (2014). *Hvordan lese kvalitativ forskning*. (1. utg.). Oslo: Cappelen Damm.
- Lewin, A.Y. & Volberda, H.W. (2003): The Future of Organization Studies. Beyond the Selection-Adaption Debate. I H. Tsoukas og C. Knudsen (red.): *The Oxford Handbook of Organization Theory*. Oxford: Oxford University Press.
- Lesjø, J. H. (2008). *Idrettsosnologi – sportens ekspansjon i det moderne samfunn*. Oslo: Abstrakt Forlag AS.
- March, J.G. & Olsen, J.P. (1989). *Rediscovering Institutions: the Organizational Basis of Politics*. New York: The Free Press, Macmillan Inc.

Meld.St. 26 (2011-2012). *Den norske idrettsmodellen*. Oslo: Kulturdepartementet

Meyer, J.W. & Rowan, B. (1977). Institutional organizations: Formal structure as myth and ceremony. *American journal of sociology* 83(2), (340-363)

NIFa. (u.å.). *Om Norges idrettsforbund*. Hentet 18.oktober 2017 fra <https://www.idrettsforbundet.no/om-nif/om-norges-idrettsforbund/>

NIFb. (u.å.). *Organisering*. Hentet 18.oktober 2017 fra <https://www.idrettsforbundet.no/om-nif/organisering/>

Norges idrettsforbund. (2007). *Protokoll for idrettstinget 11-13. Mai 2007 Skien*. Hentet 10.november 2017 fra https://www.idrettsforbundet.no/globalassets/idrett/idrettsforbundet/om-nif/protokoller_rapporter/idrettstinget_2007_protokoll.pdf

Norges idrettsforbund. (2015). *Idrettspolitisk dokument 2015 – 2019*. Hentet 12.desember 2017 fra https://www.idrettsforbundet.no/globalassets/idrett/idrettsforbundet/om-nif/idrettspolitisk-dokument-2015-2019/57_15_nif_idrettspolitisk-dokument-2015-2019_lr_0909.pdf

Norges idrettsforbund. (2017). *Idretten i en ny tid. IKT-prioriteringer for fremtiden*. Hentet 10.03.2018 fra <https://www.idrettsforbundet.no/contentassets/e7edfa47f77e457abf83827d39c3e1d8/evalueringsutvalget-for-idrettens-felles-ikt-systemer.pdf>

- Norges idrettsforbund. (2018). *Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske Komité. Protokoll for Idrettsstyrets møte nr. 27 – 2015 – 2019. 14. Desember 2017. Oslo, Ullevål Stadion*. Hentet 10.03.2018 fra <https://www.idrettsforbundet.no/globalassets/idrett/idrettsforbundet/om-nif/is-protokoller-2017/2017-12-14-is-mote-27-2015-2019-protokoll-14-desember-2017.pdf>
- Norman, B. (1982). *The tradition of spontaneous order*. (s. 7 – 58). Arlington, VA: Institute for Humane Studies.
- NSBF. (u.å.). *Historie*. Hentet 28. oktober 2017 fra <http://www.snowboardforbundet.no/info/om-snowboarding/historie/>
- Olsbø, M. (2014). *Idrett som arena for integrering: En problematisering av organisert idrett i Norge med spesielt hensyn til integrering av etniske minoriteter i fotball*. Masteroppgave ved Sosialantropologisk institutt, Bergen.
- Opsahl, P. & Jarlsbo Ø. (2016). *Venstre vil bevilge 50 millioner til egenorganisert idrett*. Hentet 25.juni.2017 fra: <http://www.vg.no/sport/idrettspolitik/venstre-vil-bevilge-50-millioner-til-egenorganisert-idrett/a/23836068/>
- Pengespilloven-spill (1992). *Lov om pengespill m.v: Trådt i kraft 1.januar 1993, sist endret 1.januar 2016*
- Rafoss, K. & Tangen, O.J. (2017) Den norske idrettsmodellen – i utakt med tiden?. *Norsk sosiologisk tidsskrift 2/2017, 1, 152-170*

- Rubin, H. J., & Rubin, I. S. (2012). *Qualitative interviewing. The Art of Hearing data* (3.utg.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Seippel, Ø. (2002). *Idrett og sosial integrasjon*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Seippel, Ø. (2005). *Orker ikke, gidder ikke, passer ikke? Om frafallet i norsk idrett* (vol. 2005:3). Oslo. Institutt for samfunnsforskning.
- Selznick, P. (1957). *Leadership In Administration*. New York: Harper and Row
- Slack, T. & M. Parent, M. (2006). *Understanding Sport Organizations, the application of organization theory* (2.utg). USA: Human Kinetics.
- Snowboardforbundet. (2013). *Årsrapport Snowboardforbundet 2012-2013*.
Hentet 28. Oktober 2017 fra
http://www.snowboardforbundet.no/sitefiles/14/Arsmote2013/NSBF_Arsrapport_2012-2013.pdf
- Snowboardforbundet. (2017). *Snowboardforbundets strategi fra 2017*. Hentet 12. Januar 2018 fra
[http://www.snowboardforbundet.no/sitefiles/14/1.Vedtatt_StrategiSnowboardforbundet2017\(1\).pdf](http://www.snowboardforbundet.no/sitefiles/14/1.Vedtatt_StrategiSnowboardforbundet2017(1).pdf)
- Snowboardforbundet. (u.å.). *Snowboardforbundet (NSBF)*. Hentet 28. oktober 2017 fra <http://www.snowboardforbundet.no/forbundet/>
- Steen-Johnsen, K. (2008). Network and the organization of identity: The case of Norwegian snowboarding. *European Sport Management Quarterly*, 8(4), 337-358. doi: 10.1080/16184740802461629

- Strittmatter, A.-M., Kilvinger, B., Bodemar, A., Skille, E. Å., & Kurscheidt, M. (2017). *The dual governance structure in freestyle sport: An institutional analysis of the Olympic impact on international competitive snowboarding*. Norwegian School of Sport Sciences: Oslo; University of Bayreuth: Bayreuth; Innland University of Applied Sciences: Elverum
- Strøm, K.O. (2018). Kulturministeren på besøk hos skaterne: - Dette er ikke en kamp mot NIF. *Verdens gang*. Hentet 20.april 2018.
<https://www.vg.no/sport/i/0EXqeM/kulturministeren-paa-besoek-hos-skaterne-dette-er-ikke-en-kamp-mot-nif>
- Thagaard, T. (2002). *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitativ metode*. Bergen: Fagbokforlaget
- Thagaard, T. (2013). *Systematikk og en innlevelse. En innføring i kvalitativ metode* (4.utg). Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.
- Tjora, A. (2013). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (2.utg). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Vårnes, H.P. (2015). *Tilrettelegging av egenorganisert aktivitet i snowboardklubber: en kvalitativ casestudie av fire snowboardklubber*. Masteroppgave ved Norges idrettshøgskole, Oslo.
- Washington, M., & Patterson, K. D. W. (2011). Hostile takeover or joint venture: Connections between institutional theory and sport management research. *Sport Management Review*, 14(1), 1-12. Doi: 10.1016/j.smr.2010.06.003
- Widerberg, K. (2001). *Historien om et kvalitativt forskningsprosjekt*. Oslo: Universitetsforlaget

Vedlegg

Vedlegg 1: Kantar-TNS – estimert antall snowboardkjørere i Norge ⁴

Undersøkelse: Forbruker & Media '18/1 - MGI

Univers ('000): 4506,139

Base: Hele befolkningen <Alle baser> [felles]

Base-størrelse ('000): 4506,139

Målgruppe: Hele befolkningen

Målgruppestørrelse ('000): 4506,139 Utvalg: 14588

Prosent: 100,0%

vTotal		Kjører snowboard i sesongen - hyppighet							
Total		5 eller flere ganger i uka	1 - 4 ganger i uka	1 - 3 ganger i mnd	1 - 5 ganger i halvåret	Sjeldnere	Aldri	Ubesvart	
Total		4506,139	9,123	30,036	68,916	147,704	349,344	3775,980	125,036
Alder 6-delt	12-19 år	495,165	2,881	12,862	14,176	31,053	80,379	346,903	6,910
	20-29 år	777,508	3,576	9,036	31,553	52,174	109,750	551,914	19,506
	30-39 år	583,146	0,704	6,004	12,363	41,164	79,229	434,087	9,596
	40-49 år	759,652	1,222	1,373	8,007	16,949	45,767	666,671	19,662
	50-59 år	635,117	0,000	0,695	1,810	5,467	20,305	589,350	17,489
	60 år+	1250,608	0,740	0,067	1,006	0,897	13,605	1183,656	50,637
Kjønn	Mann	2262,865	6,098	19,169	40,419	91,699	191,470	1853,903	60,108
	Kvinne	2243,274	3,025	10,867	28,497	56,006	157,875	1922,077	64,928

⁴ NB! De som kjører snowboard sjeldnere enn 1-3 ganger i mnd. er fjernet fra utregningene, da de ikke anses som representative for det egenorganiserte snowboardmiljøet i dene studien. Med det utgjør snowboardere i Norge totalt 108 000. Ytterligere 3000 blir kuttet som følge av at de er *organisert* i NSBF. Med det utgjør totalen av *egenorganiserte* snowboardere i Norge 105 000.

Vedlegg 2: NSBF: Aktivitetstall 2016

Aktivitetstall IR													
Norges Snowboardforbund							Snowboard Aktive medlemmer 2016						
+ Ekspander alle	Kvinner					Sum	Menn					Sum	
	0-5	6-12	13-19	20-25	26-		0-5	6-12	13-19	20-25	26-		
Norges Snowboardforbund (52/79)	9	269	223	123	387	1011	26	517	554	287	764	2148	3159
Norges Snowboardforbund (52/79)	9	269	223	123	387	1011	26	517	554	287	764	2148	3159

Vedlegg 3: Godkjenning NSD

Annika Bodemar
Postboks 4014 Ullevål stadion
0806 OSLO

Vår dato: 30.08.2017

Vår ref: 55050 / 3 / LAR

Deres dato:

Deres ref:

Tilbakemelding på melding om behandling av personopplysninger

Vi viser til melding om behandling av personopplysninger, mottatt 06.07.2017.

Meldingen gjelder prosjektet:

<i>55050</i>	<i>Idrettsglede for alle - hva må til? En kvalitativ studie av organisasjonsendring i et institusjonelt kulturelt perspektiv</i>
<i>Behandlingsansvarlig</i>	<i>Norges idrettshøgskole, ved institusjonens øverste leder</i>
<i>Daglig ansvarlig</i>	<i>Annika Bodemar</i>
<i>Student</i>	<i>Bijora Sardarian</i>

Personvernombudet har vurdert prosjektet og finner at behandlingen av personopplysninger er meldepliktig i henhold til personopplysningsloven § 31. Behandlingen tilfredsstiller kravene i personopplysningsloven.

Personvernombudets vurdering forutsetter at prosjektet gjennomføres i tråd med opplysningene gitt i meldeskjemaet, korrespondanse med ombudet, ombudets kommentarer samt personopplysningsloven og helseregisterloven med forskrifter. Behandlingen av personopplysninger kan settes i gang.

Det gjøres oppmerksom på at det skal gis ny melding dersom behandlingen endres i forhold til de opplysninger som ligger til grunn for personvernombudets vurdering. Endringsmeldinger gis via et eget [skjema](#). Det skal også gis melding etter tre år dersom prosjektet fortsatt pågår. Meldinger skal skje skriftlig til ombudet

Personvernombudet har lagt ut opplysninger om prosjektet i en [offentlig database](#).

Personvernombudet vil ved prosjektets avslutning, 01.11.2017, rette en henvendelse angående status for behandlingen av personopplysninger.

Dersom noe er uklart ta gjerne kontakt over telefon.

Vennlig hilsen

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved NSDs rutiner for elektronisk godkjenning.

Marianne Høgetveit Myhren

Lasse André Raa

Kontaktperson: Lasse André Raa tlf: 55 58 20 59 / Lasse.Raa@nsd.no

Vedlegg: Prosjektvurdering

Kopi: Bijora Sardarian, bijora@hotmail.com

DATAINNSAMLING

Det skal innhentes personopplysninger ved bruk av intervjuer og dokumentanalyse, jf. e-post-korrespondanse med studenten. Det vil ikke benyttes observasjon, som opprinnelig meldt. Som en del av dokumentanalysen, skal det benyttes casespesifikke dokumenter utarbeidet av organisasjonen selv, i tillegg til offentlige dokumenter, mailkorrespondanse, nettsider og utsagn i media.

INFORMASJON OG SAMTYKKE

Utvalget informeres skriftlig om prosjektet og samtykker til deltakelse. Informasjonsskrivet er hovedsakelig godt utformet. Vi ber imidlertid om at det kommer klarere frem at studenten også er ansatt ved organisasjonen.

FORSKNING PÅ EGEN ARBEIDSPASS

Studenten må være bevisst på at han skiller mellom sin rolle som forsker i prosjektet og sin rolle som ansatt ved organisasjonen. Opplysninger man har tilgang på som ansatt, kan ikke uten videre benyttes til forskning. Opplysninger som fremkommer som en del av forskningen, kan heller ikke uten videre benyttes i embets medfør.

Personvernombudet forutsetter at dersom studenten har tilgang på dokumenter eller opplysninger i kraft av sitt embete, vil han likevel ikke bruke disse dokumentene i forskningsprosjektet uten at det innhentes samtykke i forkant. Dette kan for eksempel gjelde e-post-korrespondanse, interne dokumenter eller liknende.

DOKUMENTANALYSE

Det vil behandles enkelte opplysninger om tredjeperson i forbindelse med dokumentanalysen. Som hovedregel skal tredjeperson informeres om slik behandling av personopplysninger. Det kan likevel unntas fra plikt til å innhente samtykke og gi informasjon dersom dokumentene er offentlig tilgjengelige samt opplysningene ikke er underlagt taushetsplikt, ikke er sensitive, og ikke skal publiseres i personidentifiserbar form.

Ved bruk av utsagn i media, bør studenten være bevisst på distinksjonen mellom offentlig og privat. Selv om en person har ytret noe i media, betyr det ikke nødvendigvis at vedkommende har sett for seg at utsagnet skal benyttes til forskning. Personvernombudet bemerker dessuten at dersom dokumentanalysen inngår i en form for profilbygging av utvalget, eksempelvis ved at det henvises til dokumenter i intervjuene, må dette oppgis i informasjonsskrivet.

PUBLISERING AV PERSONOPPLYSNINGER

Det oppgis at indirekte identifiserende personopplysninger skal publiseres. Personvernombudet legger til grunn at det foreligger eksplisitt samtykke fra den enkelte til dette, samt at deltakerne gis anledning til å lese igjennom egne opplysninger og godkjenne disse før publisering.

DATASIKKERHET

Personvernombudet legger til grunn at forsker etterfølger Norges idrettshøgskole sine interne rutiner for datasikkerhet. Dersom personopplysninger skal lagres på mobile enheter, bør opplysningene krypteres tilstrekkelig.

PROSJEKTSLUTT

Forventet prosjektslutt er 01.11.2017. Ifølge prosjektmeldingen skal innsamlede opplysninger da anonymiseres. Anonymisering innebærer å bearbeide datamaterialet slik at ingen enkeltpersoner kan gjenkjennes. Det gjøres ved å:

- slette direkte personopplysninger (som navn/koblingsnøkkel)
- slette/omskrive indirekte personopplysninger (identifiserende sammenstilling av bakgrunnsopplysninger som f.eks. bosted/arbeidssted, alder og kjønn)
- slette digitale lydopptak

Vedlegg 4: Godkjent endringskjema

BEKREFTELSE PÅ ENDRING

Hei.

Viser til endringsmelding registrert hos personvernombudet 11.02.2018.

Vi har nå registrert at ny prosjektslutt er 30.05.2018 (opprinnelig 01.11.2017) samt at det vil benyttes gruppeintervju i tillegg til tidligere meldte metoder.

Vår vurdering er at informasjonsskrivet til utvalget er godt utarbeidet.

Personvernombudet forutsetter at prosjektopplegget for øvrig gjennomføres i tråd med det som tidligere er innmeldt, og personvernombudets tilbakemeldinger. Vi vil ta ny kontakt ved prosjektslutt.

Med vennlig hilsen

Lasse André Raa
Rådgiver / Adviser
Seksjon for personverntjenester | Data Protection Official
T: (+47) 55 58 20 59

NSD - Norsk senter for forskningsdata AS | NSD - Norwegian Centre for Research Data Harald Hårfagres gate 29, NO-5007 Bergen
T: (+47) 55 58 21 17
postmottak@nsd.no www.nsd.no

Vedlegg 5: Informasjonsskriv og samtykkeskjema

Forespørsel om deltakelse i forskningsprosjekt: ”Idrettsglede for alle, hva må til?”

Bakgrunn og formål:

Mitt navn er Bijora Sardarian, våren 2018 skal jeg levere masteroppgave ved Norges Idrettshøgskole. I den forbindelse ønsker jeg å intervju ansatte i Norges Snowboardforbund, samt egenorganiserte snowboardere som kan gi innsikt i studiets problemstilling. På bakgrunn av at du utfyller utvalgsriteriene er du strategisk valgt ut i denne studien.

Idrettspolitisk dokument (IPD) – et styringsverktøy for tingperioden 2015 – 2019, har betonet at den organiserte idretten har som mål å være ”en levende frivillig medlemsorganisasjon som fornyer seg i takt med samfunnet” Et av to beskrevne tiltak satt for inneværende tingperiode er å ”utrede og prøve ut ulike tilknytningsformer som kan gjøre aktivitetstilbudet og medlemskap lettere tilgjengelig” Med sine 2,1 millioner registrerte medlemskap er Norges idrettsforbund (NIF) landets største folkebevegelse, likevel er det ett spørsmål som stadig trekkes frem i lyset; krever ny tid nye organisasjonsformer? I den samfunnsvitenskapelige idrettsforskningen er det vanlig å se på idretten som en funksjon av samfunnet, men det norske samfunn er i stadig utvikling og stiller dermed krav til modernisering og tilpasning i idretten. Mens kommersialisering og profesjonalisering er sentrale og velkjente temaer i studier av endring i idretten har fenomenet egenorganiserte fått mindre oppmerksomhet. Av den grunn ønsker jeg å se nærmere på hvordan NIF kan tilrettelegge for egenorganiserte snowboardere.

Hva innebærer deltakelse i studien?

Det presiseres at målet med studiet er å få et bredere innblikk i problemstillingen, ikke å grave frem informasjon som kan være ubehagelig for den enkelte. Det blir også gjort oppmerksom på at jeg parallelt med studiet er ansatt i Norges Snowboardforbund. I denne sammenheng vil jeg møte deg som student/forsker fra NIH, fremfor ansatt i forbundet. Det innebærer at jeg har tatt en rekke forhåndsregler, og vil gjøre mitt ytterste for å legge frem fakta på en objektiv måte. Snowboardforbundet, forbundet er informert om studien og innforstått med dette.

Hva skjer med informasjonen om deg?

Alle personopplysninger vil bli behandlet konfidensielt. Det er kun prosjektleder og veiledere som vil ha tilgang på personopplysninger. Personopplysningene lagres på en ekstern harddisk og fraskilt fra øvrig datamaterialet på et låst rom. Studiet er ikke tenk anonymisert, med navn blir ikke publisert i studien, dog kan du kan risikere å bli gjenkjent på bakgrunn av indirekte personidentifiserende opplysninger. Du vil få anledning til å lese studien og godkjenne sitater før den publiseres dersom det er tilfellet. Innsamlede personopplysninger anonymiseres og slettes ved prosjektslutt 30.05.2018.

Frivillig deltakelse

Det er frivillig å delta i studien, og du kan når som helst trekke ditt samtykke uten å oppgi noen grunn. Dersom du trekker deg, vil alle opplysninger om deg bli anonymisert. Dersom du har spørsmål til studien, ta kontakt med meg, Bijora Sardarian på 93058252

Studien er meldt til Personvernombudet for forskning, NSD - Norsk senter for forskningsdata AS.

Med vennlig hilsen,
Bijora Sardarian

Samtykke til deltakelse i studien

Jeg har mottatt informasjon om studien, og er villig til å delta

-----
(Signert av prosjektdeltaker, dato)

- Jeg samtykker til å delta i intervju med lydopptaker
- Jeg samtykker til at indirekte personopplysninger (eks. arbeidssted/stillingstittel) kan publiseres

Vedlegg 6: Intervjuguide NSBF

Intervjueguide dagens ansatte NSBF: "Idretts glede for alle - hva må til?"

Fase 1: Rammesetting	1. Uformell prat (2 min) <ul style="list-style-type: none"> • Løs prat 2. Informasjon (5 min) <ul style="list-style-type: none"> • Introdusere formålet med prosjektet og konfidensialitet • Introdusere hva intervjuet skal brukes til, anonymitet og sitatsjekk om ønskelig. Jeg er interessert i ufiltrerte opplevelser, selv om jeg jobber i NSBF er jeg i denne sammenheng forsker • Spør om noe er uklart og om respondenten har noen spørsmål • Informer om opptak, sørg for samtykke til opptak • Signere samtykkeskjema
Fase 2: Erfaringer	3. Overgangsspørsmål (15 min) <ul style="list-style-type: none"> • Hvem er du? Fortell litt om deg selv (bakgrunn, stilling osv.) • Hva er din idrettslige bakgrunn? • Hva jobbet/drev du med før du startet i Snowboardforbundet? • Hvor lenge har du jobbet i Snowboardforbundet? Og hvorfor begynte du jobben? • Hvem er de ansatte i NSBF – hva kjennetegner dem?<ul style="list-style-type: none"> - Hvordan stiller du/forbundet seg til utvikling og endring? • Bruk tre minutter til å skrive ned stikkord for hva du mener kjennetegner NIF?<ul style="list-style-type: none"> - Presisere at det må være ærlig – negativt som positivt. • Bruk tre minutter til å skrive ned stikkord for hva du mener kjennetegner NSBF?<ul style="list-style-type: none"> - Presisere at det må være ærlig – negativt som positivt.
Fase 3: Fokuseringer	4. Nøkkelsspørsmål (25 min) <ul style="list-style-type: none"> • Hvilken av NIFs kjennetegn verdsetter/misliker du? (evt. oppfølgingsspørsmål) • Hvilken av NSBFs kjennetegn verdsetter/misliker du? (evt. oppfølgingsspørsmål) • NIFs visjon er idretts glede for alle, hvordan stiller du deg til visjonen? • Som leder står du i spenningsfeltet mellom å forsvare det bestående og bidra til endring, hvor på skalaen vil du plassere deg selv?<ul style="list-style-type: none"> - Hvor vil du plassere NSBF? - Hva tenker du om å organisere egenorganisert aktivitet under NIF? • NSBF har tidligere kjempet for alternative tilknytningsformer, hvorfor har dere tatt opp kampen? (miljøet, bransjen? midler? treningssentre?)<ul style="list-style-type: none"> - Kan du med korte trekk beskrive den interne prosessen? - Hvordan har forslaget deres blitt møtt av NIF? - Kan du beskrive situasjonen, nå som tilknytningsformer er en del av IPD? • Er den organiserte idretten attraktiv for egenorganiserte i dag? hvis nei, hva mener du den organiserte idretten må gjøre for å være mer attraktiv for egenorganiserte? (har du noen konkrete tiltak?)
Fase 4: Tilbakeblikk	5. Oppsummering (10 min) <ul style="list-style-type: none"> - Oppsummere funn - Har jeg forstått deg riktig? Er det noe du vil legge til? - Informere om prosessen videre og takke for at informanten tok seg tid til intervjuet.

Vedlegg 7: Intervjuguide egenorganiserte

Intervjuguide egenorganiserte: ”Idrettsglede for alle - hva må til?”

Fase 1: Rammesetting	Uformell prat (5 min) <ul style="list-style-type: none"> Løs prat - Introdusere meg selv, si litt om bakgrunn for samtalen 2. Informasjon (5 min) <ul style="list-style-type: none"> Introdusere formålet med prosjektet og konfidensialitet Introdusere hva intervjuet skal brukes til, anonymitet og sitatsjekk om ønskelig. Jeg er interessert i ufiltrerte opplevelser, selv om jeg jobber i NSBF er jeg i denne sammenheng forsker Spør om noe er uklart og om respondentene har noen spørsmål Informere om opptak, sørg for samtykke til og signere samtykkeskjema
Fase 2: Erfaringer	3. Overgangsspørsmål (15 min) <ul style="list-style-type: none"> Kort introduksjonsrunde: Hvem er du? Fortell tre ting om deg selv? Hvor lenge har du stått på snowboard?<ul style="list-style-type: none"> Har du noen gang vært aktiv i en klubb? Hvis ja, hvorfor sluttet du? Hvis nei, vet du hvorfor? Bevisst/ubevisst? Kjører du konkurranser? (hvis ja, hvem er de tilrettelagt av?) Kjenner dere til Norsk idrett (NIF)?<ul style="list-style-type: none"> Hva slags formeninger har dere om NIF og organisert aktivitet? Hva mener dere kjennetegner Norsk Idrett? (For eksempel verdier) Kjenner dere til Norges Snowboardforbund?<ul style="list-style-type: none"> Hva mener dere kjennetegner NSBF? (For eksempel verdier)
Fase 3: Fokuseringer	4. Nøkkelspørsmål (25 min) <ul style="list-style-type: none"> Kan dere beskrive miljøet blant egenorganiserte snowboardere? Hvordan driver dere aktiviteten deres? Og hva driver dere til det? NIFs visjon er idrettsglede for alle: hva tenker dere om det? Er den organiserte idretten attraktiv for egenorganiserte i dag? (utdype)<ul style="list-style-type: none"> Hvis nei, kan dere utdype? / Hvis ja, kan dere utdype? Forslag til tiltak? Hva mener dere den organiserte idretten må gjøre? På hvilken måte kan den organiserte idretten tilrettelegge for egenorg?<ul style="list-style-type: none"> Hva kunne NIF gjort? /Hva kunne Snowboardforbundet gjort? Hva er behovene deres? Hva trenger dere for å drive aktivitet? Hva tenker dere om å <i>organisere</i> egenorganisert aktivitet under NIF?<ul style="list-style-type: none"> Anlegg? Påvirkningskraft? Medlemsfordeler? Hvilken forventninger og krav ville dere stilt ved et eventuelt medlemskap? Eks. tekniske, økonomiske, sosiale og kulturelle?
Fase 4: Tilbakeblikk	5. Oppsummering (10 min) <ul style="list-style-type: none"> Oppsummere funn Har jeg forstått dere riktig? Er det noe dere vil legge til? Informere om prosessen videre og takke for at de tok seg tid

